

Digital Magazyn ambitnych fotoamatorów

Photographer

DPP 4/2024 POLSKA

MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ

Jak zachować prostotę w kompozycji, stylistyce, sprzęcie i edycji

ZDJĘCIA MOŃO

Skup uwagę
na temacie

KOLOR I KSZTAŁT

Jak posługiwać się
barwą i fakturą

PATRZ SZEROKO

Niełatwa sztuka
wykluczania

JEDNO SZKŁO

Znajdź idealną
ogniskową

DPP 4/2024 29 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 2300-8475 INDEKS 298670

9 772300 847548 04

JAK ROBIĆ ŚWIETNE ZDJĘCIA PROSTO Z APARATU • ZNALEŹĆ SWOJĄ NISZĘ
NA RYNKU • TWORZYĆ ABSTRAKCYJNE UJĘCIA BEZ WYSIŁKU • UŁATWIĆ SOBIE
PRACĘ DZIĘKI AI • KREOWAĆ PORTRETY, STOJĄC PO OBU STRONACH APARATU

POSŁUCHAJ!

Nowy
Sezon!

- _ Rozmowy
- _ TechStories
- _ Nasi goście

W czasach, gdy wszyscy ścigają się o więcej, prawdziwą odwagą jest zatrzymanie się i zadanie sobie pytania: A co, jeśli wystarczy mniej?

W świecie fotografii minimalizm od zawsze cieszył się szczególnym uznaniem. W najbardziej dosłownym rozumieniu oznacza redukcję – skupienie na prostych kompozycjach, ograniczeniu palety kolorystycznej, a czasem nawet radykalne wyzbycie się szczegółów. Czyste linie, przestrzeń negatywna, pojedynczy obiekt na tle nieba – minimalizm w obrazie to sztuka niedopowiedzenia, która w czasach wizualnego przesytu wydaje się szczególnie cenna.

Ale minimalizm to też podejście, które wnika w sposób myślenia, pracy i tworzenia. „Gdybym tylko miał lepszy aparat” – często słyszymy tę frazę, szczególnie od początkujących. A jednak to właśnie ograniczenia sprzętowe bywają bodźcem do największych odkryć. Posiadanie tylko jednego obiektywu (str. 86), ograniczenie się do stałej ogniskowej czy praca z prostym aparatem analogowym zmusza nas do większej uważności. Zwłaszcza, że powrót do podstaw – do precyzyjnej ekspozycji, starannego kadrowania i świadomego operowania

światłem – oszczędzi nam pracy przed monitorem (str. 64). Mniej godzin spędzonych na edycji to więcej czasu na robienie zdjęć i kreatywne poszukiwania.

Minimalizm w fotografii to nie tylko estetyka czy technika – to sposób myślenia. W czasach, gdy wszyscy ścigają się o więcej, prawdziwą odwagą jest zatrzymanie się i zadanie sobie pytania: A co, jeśli wystarczy mniej? Mniej zdjęć na Instagramie, ale takich, które naprawdę mają znaczenie. Mniej oczekiwań wobec sprzętu, a więcej wiary w siebie. Mniej technicznych trików, więcej prawdziwego spojrzenia.

Minimalizm w fotografii to nie ograniczenie, lecz droga do esencji, do sedna. I to właśnie tam, w tej czystej przestrzeni, kryje się prawdziwe piękno.

Miłej lektury!
Maciej Zieliński
Redaktor Naczelny

W numerze

8 Ujarmij minimalizm

W świecie minimalizmu mniej znaczy więcej. Rebecca Greig bada, co sprawia, że oszczędne w formie ujęcia mają tak dużą siłę oddziaływania

18 Fotografuję, by zrozumieć

O poszukiwaniu tematów, świadomym budowaniu narracji, pułapce mediów społecznościowych i szansach oraz zagrożeniach, jakie stawiają przed nami nowe technologie, rozmawiamy fotografem Tomaszem Lazarem

30 Zostań mistrzem mono

Odkryj tajniki minimalistycznej fotografii czarno białej i dowiedz się, jak wykonywać takie zdjęcia w dobie technologii cyfrowej

44 Minimalizm w krajobrazie

Zobacz, jak uprościć swoje kompozycje, by rejestrować uderzające zdjęcia krajobrazowe

54 Patrz szeroko

Użyj obiektywu szerokokątnego jako narzędzia do tworzenia spektakularnych kompozycji

64 Świetne zdjęcia prosto z aparatu

Wykorzystaj w pełni możliwości swojego aparatu, aby uzyskać większą kontrolę nad wykonywanym zdjęciem, poprawić jakość obrazu i skrócić czas edycji

44

Minimalizm
w krajobrazie

78 Minimal

Sara Goli opowiada o swoich nagradzanych minimalistycznych obrazach monochromatycznych oraz tworzeniu idealnego połączenia realnego i abstrakcyjnego świata

86 Gdybyś musiał wybrać tylko jeden

Znajdź dla siebie idealny obiektyw i naucz się wykorzystywać w pełni jego potencjał

98 Autoportret

Kim Bunermann spotyka się z Jakiem Keharem Gillem, aby porozmawiać o sztuce tworzenia autoportretów i wyzwaniach wynikających z bycia jednocześnie tematem i fotografem

106 Znajdź swoją niszę

Z pomocą dwóch profesjonalnych fotografów Rebecca Greig bada korzyści płynące ze znalezienia unikatowego obszaru sprzedaży

110 Inna perspektywa

Donn Delson przenosi zdjęcia pejzażowe na nowy poziom. Fotografuje z helikoptera, aby móc pokazać świat widziany z góry

118 Fotografia abstrakcyjna

Myśl nieszablono, aby przekroczyć granicę między obrazami rzeczywistości a hipnotyzującą sztuką. Oto gdzie warto zacząć...

130 Połącz klatki

Uchwycić ruch ptaków w locie, korzystając z techniki łączącej najlepsze cechy wideo i fotografii, aby uzyskać oszałamiające, oryginalne obrazy

136 Stwórz tło korzystając z potęgi AI

Serge Ramelli wyjaśnia, jak sprawić, by sztuczna inteligencja pracowała za Ciebie, tworząc niemożliwe do uzyskania w inny sposób tła do portretów

54

Patrz
szeroko

30

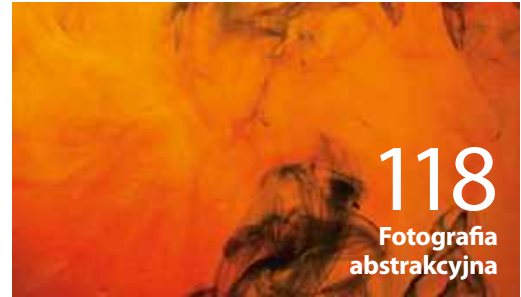
Zostań mistrzem
mono

78
Minimal

Inna
perspektywa 110

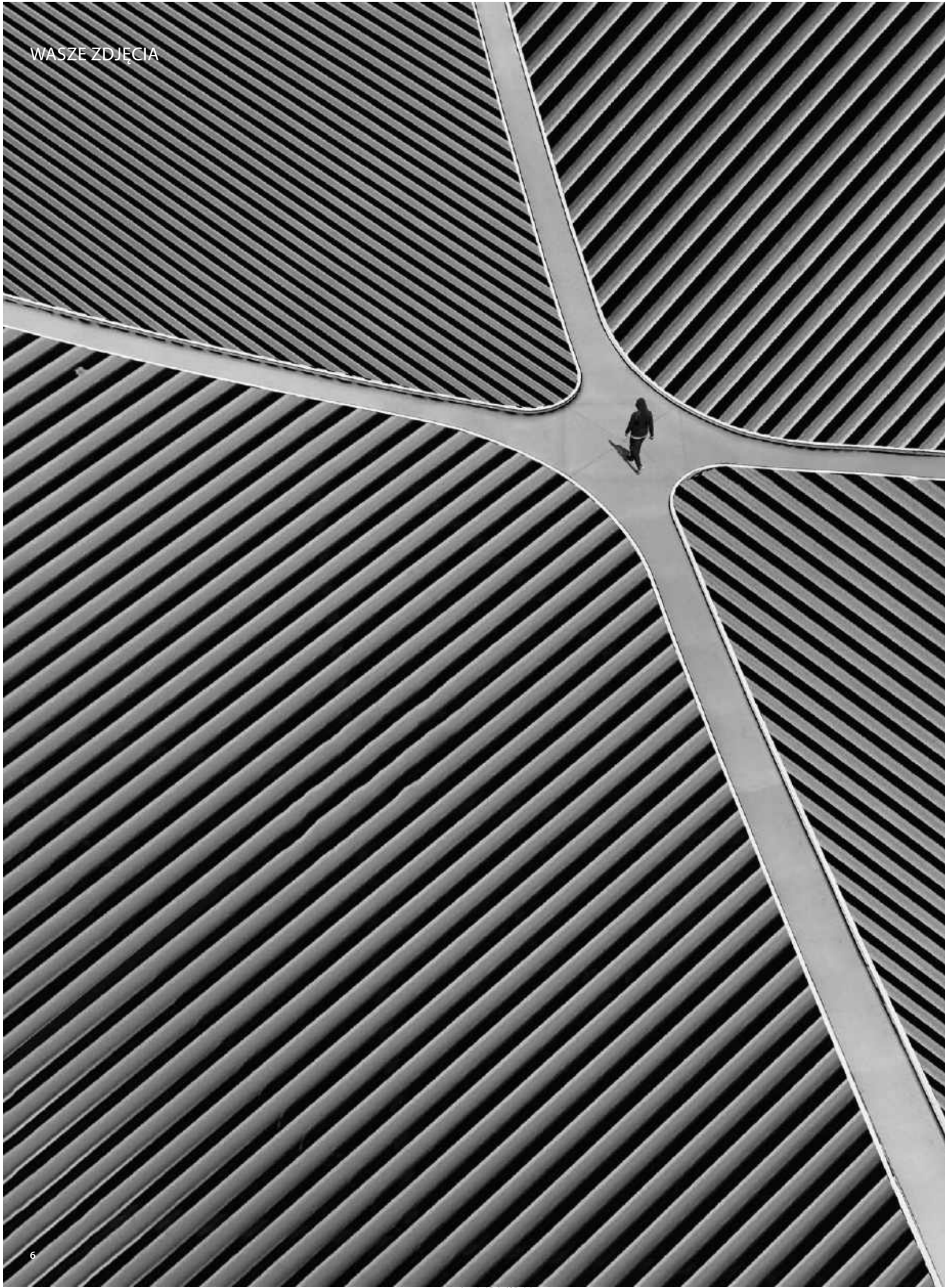

118
Fotografia
abstrakcyjna

136
Stwórz tło
korzystając
z potęgi AI

WASZE ZDJĘCIA

HISTORIA UKRYTA ZA KADREM

Fotograf: Ali Zolghadri @alizolghadri

Miejsce: lotnisko w Stambule, Turcja

Parametry: Xiaomi Note 8 pro,
1/50 s, f/1,9, ISO 500

Pochodzący z Iranu Ali Zolghadri to utalentowany fotograf, który specjalizuje się w wykonywaniu zdjęć minimalistycznych i konceptualnych. Fotografując każdą scenę, starannie analizuje różne elementy, aby móc osiągnąć cel, jakim jest podkreślenie powtarzających się wzorów i cech, a jednocześnie ukazanie autentycznych obiektów z surrealistycznym akcentem.

„Kluczowymi elementami są dla mnie zawsze linie i faktury, a w przypadku tego zdjęcia okazały się one właśnie najbardziej widocznymi elementami kadru” – wyjaśnia Ali. „Największym problemem, było oczywiście poradzenie sobie ze strażnikami, którzy początkowo zabronili mi robienia zdjęć w tej części stambulskiego lotniska. Po krótkich negocjacjach pozwolili mi fotografować, choć tylko przez krótką chwilę – nie było to jednak łatwe ze względu na to, że miejsce to jest bardzo zatłoczone” – opowiada Ali.

Zdjęcie łączy w sobie artyzm i minimalizm, co udało mu się osiągnąć poprzez zastosowanie różnych technik, w tym połączenie ze sobą dwóch osobnych ujęć. „Moim zamiarem było ukazanie skomplikowanej struktury i detali, jakie można zobaczyć w tym miejscu” – mówi. „Jednak w trakcie postprodukcji wpadł mi do głowy inny pomysł, więc edytowałem zdjęcie, mając go na uwadze”. Na zdjęciu widać przed mężczyzną dwie ścieżki, co sprawia wrażenie, że nie jest pewien, którą z nich wybrać. Wszyscy doświadczyliśmy uczucia zagubienia w naszym życiu, poszukiwania najlepszej dla siebie drogi i konieczności dokonania wyboru. Za pomocą tego konceptualnego obrazu Ali stara się skłonić widza do zastanowienia się nad tym częstym dylematem.

Z lewej

Zagubiony

„Aby uzyskać taki efekt, zastosowałem w postprodukcji technikę fotomontażu i cyfrowo połączyłem ze sobą dwa osobne ujęcia”.

UJARZMIJ MINIMALIZM

W świecie minimalizmu mniej znaczy więcej. **Rebecca Greig** bada, co sprawia, że oszczędne w formie ujęcia mają tak dużą siłę oddziaływania

Minimalizm w fotografii stał się popularny w latach 50. XX wieku pod wpływem ekstremalnej sztuki abstrakcyjnej i ruchu sztuki redukcyjnej, który zrodził się w Stanach Zjednoczonych, a któremu przewodził artysta Frank Stella. Przekonywał on, że rzeczy proste są lepiej rozumiane, co jest koncepcją, wokół której nadal koncentruje się fotografia minimalistyczna.

Minimalizm to rodzaj fotografii, który opiera się na prostych kompozycjach, intensywnym wykorzystaniu przestrzeni negatywnej, czystych liniach i często subtelnych wzorach. Fotografowie minimalistyczni działają zwykle w oparciu o założenie, że mniej znaczy więcej. Ten rodzaj fotografii dobrze sprawdza się w przypadku zdjęć utrzymanych w jasnej tonacji i mocno kontrastowych, a także ujęć monochromatycznych. Minimalizm pomaga skupić uwagę na pojedynczym obiekcie lub podkreślić wyjątkowe linie i faktury obecne w fotografowanej scenie.

Wielu znanych fotografów nadal czerpie w swojej pracy z tego gatunku. Warto wspomnieć o Michaelu Kennie, który wykorzystuje światło i długi czas naświetlania, by tworzyć spokojne i eteryczne sceny krajobrazowe. Kenna często uwiecznia na swoich mocno kontrastowych ujęciach wodę lub mgiełkę, przez co są one niemal oniryczne, ale jednocześnie mają dużą siłę wyrazu.

Fotografia minimalistyczna charakteryzuje się prostymi, przejrzystymi kompozycjami, dlatego powinna być wizualnie wyrazista i robić wrażenie.

Wysoki kontrast
Twórz efektowne, mocno kontrastowe zdjęcia minimalistyczne.

MOCNE LINIE

W przypadku obrazów minimalistycznych jako temat dobrze sprawdzają się budynki, ponieważ mają wyraźne, ciągłe linie, które rzadko występują w naturze.

SZUKAJ GEOMETRII

Powtarzalność kształtów dodaje temu obrazowi atrakcyjności.

Ćwicz uważność

Fotografia minimalistyczna jest trudniejsza, niż mogłoby się wydawać – kluczowe znaczenie ma tu harmonijna kompozycja

Twoje zdjęcia muszą być czyste, przejrzyste i przemyślane – jeśli zrobisz to dobrze, efekt będzie uderzający i prowokujący do myślenia. Chodzi o prostotę i znalezienie idealnej równowagi.

Nie spiesz się podczas komponowania ujęcia – spróbuj wykonywać fotografię dłużej niż zwykle. Poruszaj nogami zamiast pierścieniem regulacji zoomu. Zamknij oczy na sekundę, a następnie otwórz je ponownie, aby jeszcze raz ocenić scenę. Czy jest tak prosta, jak mogłaby być? Czy możesz zmienić kadr, aby wykluczyć pewien element i dać tematowi więcej miejsca na oddech? Czy możesz podejść bliżej lub się oddalić, aby uzyskać więcej, nie wprowadzając bałaganu?

Pomyśl, ile masz wolnej przestrzeni w kadrze. W przypadku fotografii minimalistycznej przestrzeń wokół obiektu jest często uznawana za ważniejszą niż sam obiekt. Jednak bądź ostrożny

– to jest przestrzeń negatywna, a nie pusta. Pusta przestrzeń nie wnosi nic do końcowego obrazu, natomiast przestrzeń negatywna dodaje mu równowagi i atrakcyjności wizualnej.

Negatywna przestrzeń stanowi niemalże temat sam w sobie i potęguje wrażenie minimalizmu w obrazie. Przestrzeń negatywna może też pomóc w przyciągnięciu uwagi widza w stronę wybranego tematu. Może również wpływać na nastrój i emocje towarzyszące oglądaniu ostatecznego obrazu, dodać poczucia izolacji i samotności lub przekazać uczucie wolności i otwartości. Bez względu na cel obecna w kadrze przestrzeń negatywna będzie miała ogromny wpływ na efekt końcowy.

Jeśli rozważasz wykonanie zdjęcia w stylu minimalistycznym, poszukaj prostych kształtów geometrycznych i powtarzających się lub prostych

Rebecca Greig

Była redaktorka magazynu *Digital Photographer* i redaktorka pism o fotografii. Rebecca Greig ma doświadczenie w wykonywaniu zdjęć w wielu gatunkach, a swój wolny

czas spędza na pieszych wędrowkach i robieniu pięknych fotografii. [@rlgreig](#)

wzorów, które zakotwiczą Twój obraz i przyciągną uwagę widza. Podczas komponowania ujęcia spróbuj zachować prostopadłość linii. Upewnij się, że horyzont jest prosty, chyba że pochylony na zdjęciu widnokrąg ma służyć celom artystycznym.

Później porozmawiamy więcej o kolorze, ale komponując minimalistyczny obraz, który ma być kolorowy, weź pod uwagę każdą barwę obecną w kadrze. Lepiej ograniczyć ich różnorodność. Warto za to poszukać jaskrawego motywu, który wprowadzi odrobinę kontrastu.

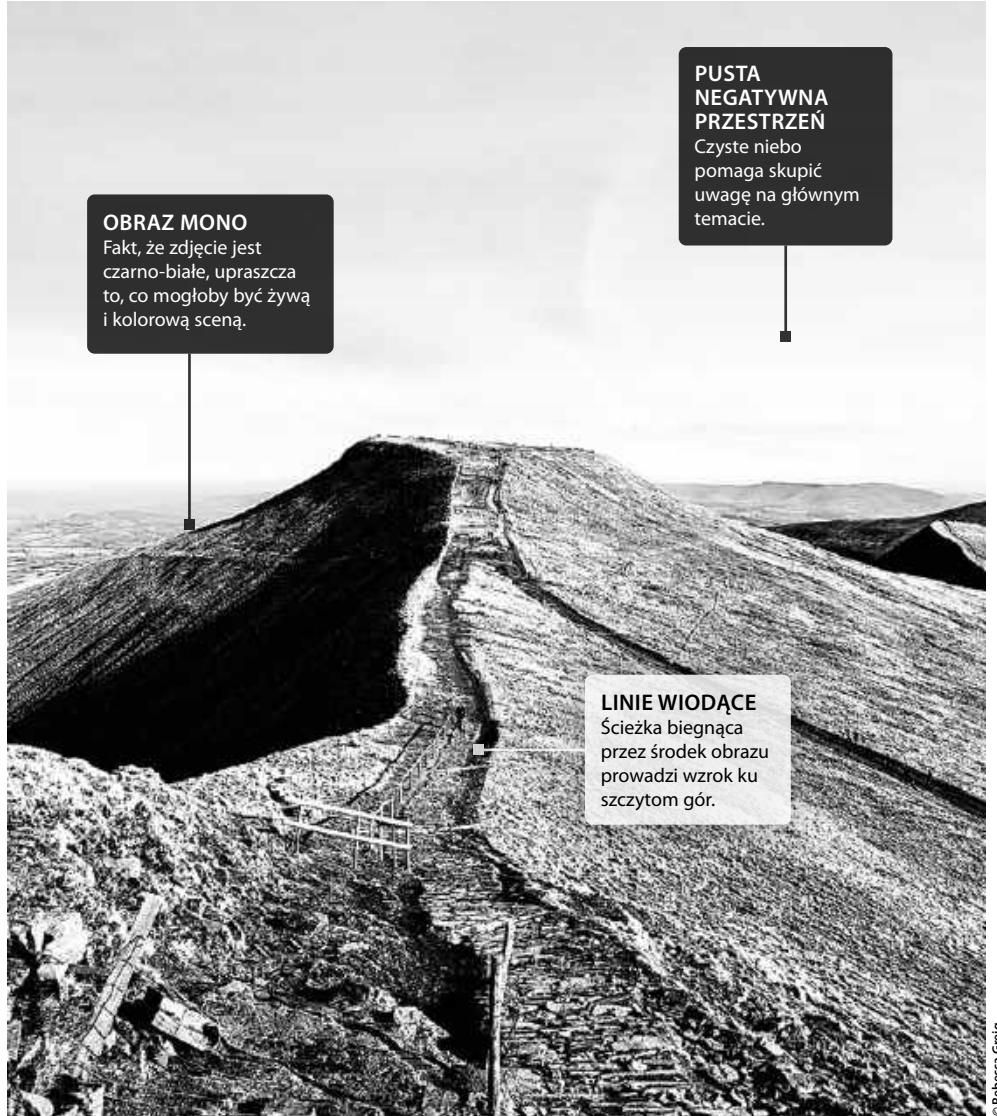
**NAJWAŻNIEJSZA
JEST PERSPEKTYWA**

Skierowanie obiektywu w górę podczas fotografowania tego budynku pozwoliło uwzględnić więcej pustego nieba.

OBRAZ MONO

Fakt, że zdjęcie jest czarno-białe, upraszcza to, co mogłoby być żywą i kolorową sceną.

**PUSTA
NEGATYWNA
PRZESTRZEŃ**

Czyste niebo pomaga skupić uwagę na głównym temacie.

LINIE WIODĄCE

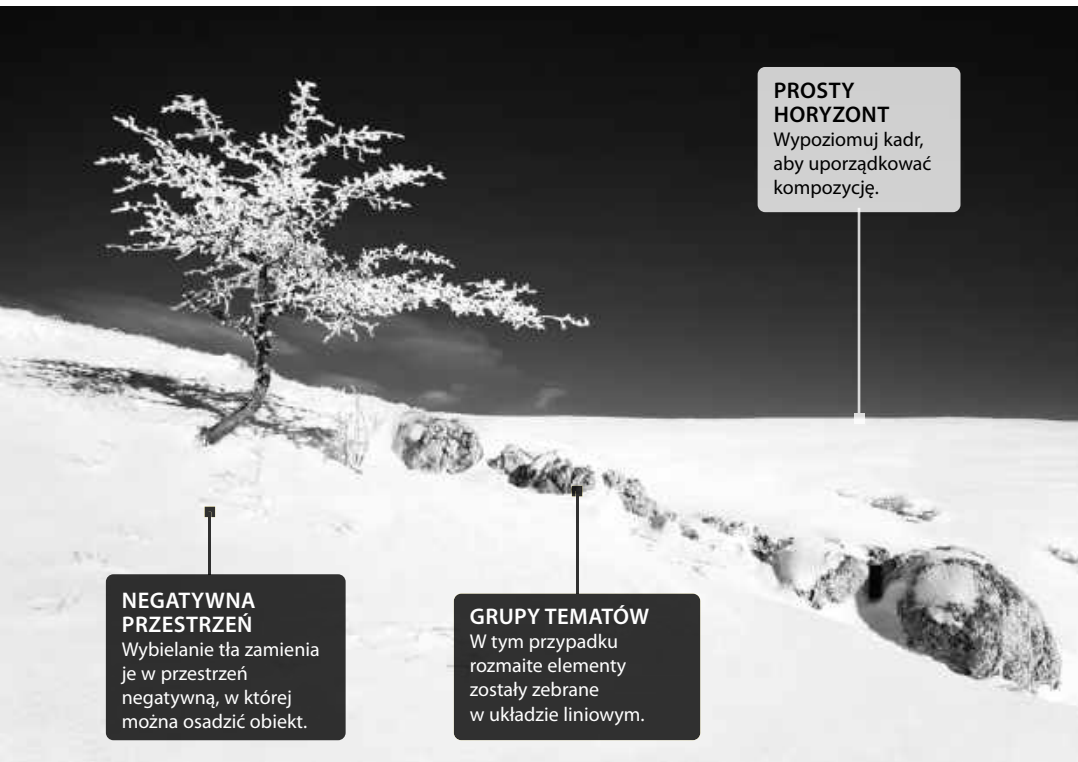
Ścieżka biegnąca przez środek obrazu prowadzi wzrok ku szczytom gór.

© Jaap Willem/Getty Images

© Rebecca Greig

**PROSTY
HORYZONT**

Wypoziomuj kadr, aby uporządkować kompozycję.

**NEGATYWNA
PRZESTRZEŃ**

Wybielanie tła zamienia je w przestrzeń negatywną, w której można osadzić obiekt.

GRUPY TEMATÓW

W tym przypadku rozmaite elementy zostały zebrane w układzie liniowym.

Wybór obiektywów

Trzy sposoby na lepsze minimalistyczne zdjęcia

STAŁKA

Obiektywy stałogniskowe zmuszą Cię do przemieszczania się po scenie w celu skomponowania ujęcia. Fakt, że musisz poruszać nogami, zamiast po prostu przybliżyć i oddać zoomem, sprawi, że będziesz bardziej świadomy tego, co znajduje się w kadrze.

OBIEKTYW MAKRO

Obiektyw makro świetnie nadaje się do fotografowania drobnych szczegółów, faktur i rozmywania tła. Pomyśl o małych owadach lub skup się na misternych wzorach, takich jak bąbelki powietrza w wodzie lub linie tworzone przez brzegi stron książki.

TELEOBIEKTYW

Wybierz teleobiektyw z dużym maksymalnym otworem względnym, np. f/2, co umożliwi Ci eksperymentowanie z głębią ostrości i pozwoli wyizolować obiekt z tła.

Przełącz się w tryb mono

Uprość kompozycję, ale też tonalność swoich ujęć

Wielu fotografów pracuje w trybie monochromatycznym, niezależnie od tego, czy robią fotografie czarno-białe, czy też korzystają z ograniczonej palety kolorów. Minimalizm opiera się na prostych, wyrazistych kompozycjach, dlatego zredukowanie tonalności obrazu pomaga uporządkować scenę i skupić uwagę na obiekcie.

Brak licznych kolorów i odcieni w obrazach

monochromatycznych podkreśla konkretne kształty, a także uwypukla faktury i wzory na zdjęciach – zwłaszcza gdy te odcienie są mocno kontrastowe. Zdjęcia w odcieniach szarości nie mają takiej złożoności jak fotografie kolorowe, więc cała uwaga oglądających skupia się na temacie i prostocie sceny. Szczególnie dobrze sprawdza się w tym przypadku robienie zdjęć utrzymanych w jasnej tonacji, ponieważ pozwala

uzyskać efektowne, mocno kontrastowe ujęcia. Fotografowie stawiający na minimalizm często podkreślają kontrast w czarno-białych ujęciach, wykorzystując proste, ale wyraziste kształty i sylwetki umieszczone na czystym tle, często uzyskanym dzięki zastosowaniu długiego czasu naświetlania. Silny kontrast pomiędzy ciemnym, pojedynczym obiektem a jasnym, pustym tłem natychmiast nakierowuje wzrok widza na temat.

Zrób zdjęcie krajobrazu w czerni i bieli w jasnej tonacji

Opanuj sztukę tworzenia scen w wysokim kluczu

1 Optymalne warunki

Jeśli chcesz sfotografować pejzaż w jasnej tonacji, wybierz pogodny ale nieco pochmurny dzień, by niebo było równomiernie szare. Oznacza to, że nie będzie na nim zbyt wielu rozpraszających elementów lub szczegółów, które mogłyby odciągnąć uwagę od minimalistycznej sceny.

2 Zidentyfikuj temat Znajdź minimalistyczną scenę krajobrazową z jednym głównym punktem zainteresowania. Wybraliśmy plażę, na której nie było nic na horyzoncie.

3 Skomponuj kadr Umieściliśmy koło ratunkowe jak najbardziej centralnie, pozostawiając wokół niego tyle wolnej przestrzeni, ile tylko się dało. Nikt tamtędy nie przechodził, ale zawsze moglibyśmy usunąć spacerowiczów na etapie postprodukcji.

4 Skompensuj ekspozycję

Fotografowaliśmy w dzień, kiedy na niebie było dużo jasnych, białych odcieni, więc nasz aparat dokonał pomiaru światła, tworząc scenę ciemniejszą, niż chcieliśmy. Zmieniliśmy zatem ustawienie kompensacji ekspozycji na +1 EV.

5 Rozważ inne ustawienia Było bardzo jasno, więc czułość matrycy ustawiliśmy na ISO 100. Chcieliśmy jeszcze uchwycić jakieś szczegóły na horyzoncie, dlatego przymknęliśmy przysłonę do f/8 i ustawiliśmy stosunkowo krótki czas otwarcia migawki.

6 Podbij jasne tony na etapie postprodukcji Przekonwertowaliśmy nasz obraz na czarno-biały, a następnie wzmocniliśmy kontrast, zwiększyliśmy wartość punktów czerni i jasności, aż uzyskaliśmy pożądaną efekt *high-key*.

Poprowadź wzrok
Dym z silnika
samolotu prowadzi
wzrok przez
środek obrazu.

Odważnie dobieraj kolory

Jeśli chodzi o włączanie barw do fotografii minimalistycznych, bądź odważny i śmiały, ale używaj ich w przemyślany sposób

Wielu fotografów-minimalistów uważa kolor za element niepożądany i rozprasający, ale niektóre minimalistyczne sceny doskonale nadają się do wykorzystania odrobiny koloru.

Dodanie go to fantastyczny sposób na podkreślenie własnego stylu oraz przekazanie emocji lub opowiedzenie historii. Z pewnymi kolorami

bowiem naturalnie kojarzą się określone uczucia i emocje. Kolor czerwony często symbolizuje niebezpieczeństwo lub romans, żółty – szczęście, a zielony może oznaczać zazdrość, życie i rozwój.

W fotografii minimalistycznej chodzi o wywarcie wrażenia za pomocą mniejszej ilości środków, dlatego pomyśl o jasnych, pięknych i kontrastu-

jących kolorach. Staraj się, aby dodanie ich nie odebrało kompozycji prostoty – używaj minimalnej ilości barw i staraj się, aby różnorodność ich odcieni była jak najmniejsza.

Jeśli chcesz, aby Twoje zdjęcie naprawdę się wyróżniało, możesz umieścić na nim motyw o wyrazistych kolorach. Kolor może być również używany w celu przyciągnięcia uwagi widza do konkretnej części sceny i poprowadzenia jego wzroku poprzez kadr.

W fotografii minimalistycznej dobrze sprawdza się też architektura o wyrazistych liniach, kształtach i mocnych kolorach. Również zbiorniki wodne o świcie i o zmierzchu mogą wyglądać malowniczo i eterycznie.

Brad Smith, fotograf z Dorset w Wielkiej Brytanii, mówi nam: „Zawsze uwielbiałem żywe obrazy. Fotografując o określonych porach dnia, lubię używać kolorów, aby ukazać obiekt. Będąc nad morzem, możesz mieć pewność, że doświadczysz pięknego, kolorowego nieba, które kontrastuje z niebiesko-białymi falami. Czarno-białe zdjęcia wolę tylko wtedy, gdy temat jest bardzo szczegółowy. Uważam, że czerni i biel mogą tworzyć kontrast i sprawiać, że niektóre obrazy jeszcze bardziej będą się wyróżniać”.

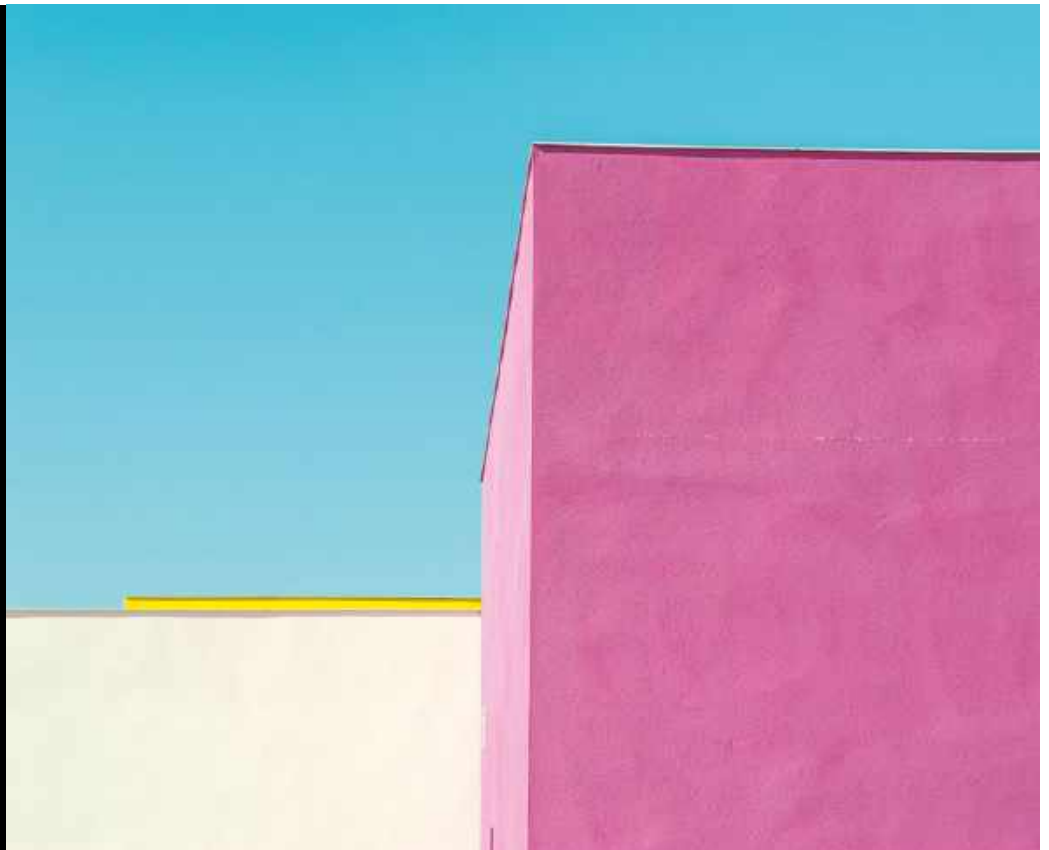
Barwy dopełniające

Zwiększ siłę oddziaływania i dodaj kontrastu dzięki starannie dobranym kolorom

Kolory kontrastowe i dopełniające to te, które na kole barw znajdują się naprzeciw siebie. Na przykład dla niebieskiego kolorem dopełniającym jest pomarańczowy, dla zielonego – czerwony, a dla fioletowego – żółty.

Gdy kolory te są stosowane w fotografii razem, dają uderzające efekty, na przykład umieszczone obok siebie lub w tym samym kadrze mogą się wzajemnie wzmacniać.

Eksperymentując z kolorami dopełniającymi na swoich fotografiach, wybierz jeden z nich jako kolor wiodący, a drugi jako kolor akcentujący. Możesz go użyć do podkreślenia głównego tematu ujęcia, na którym chcesz skupić uwagę widza.

**Podobne
kolory**

Niebieski i zielony
znajdują się na kole barw
blisko siebie, tworząc
w tym przypadku bardzo
harmonijny obraz.

Opanuj tych kilka efektów specjalnych

Aby stworzyć uderzające obrazy, używać można zarówno technik fotografowania, jak i metod edycji

Istnieje kilka technik, które umożliwią Ci przeniesienie fotografii minimalistycznej na wyższy poziom, a najważniejszą z nich jest stosowanie długiego czasu naświetlania.

Długa ekspozycja pozwala wygładzić fakturę wody i rozmyć ruch chmur na niebie, upraszczając scenę, a także tworząc oniryczne obrazy o cudownej miękkości. Długie naświetlanie pozwala także wyeliminować z kadru przemieszczające się w jego obrębie obiekty i, ogólnie rzecz biorąc, dodać scenie więcej światła. Sfotografowanie zbiornika wodnego z użyciem długiego czasu naświetlania to

świetny sposób na przekazanie poczucia spokoju, a nawet samotności i odizolowania, szczególnie gdy obraz zostanie zarejestrowany w czerni i bieli. Z kolei długa ekspozycja połączona z techniką panoramowania uprości scenę i przekształci ją w płynne pociągnięcia pędzlem, eliminując rozpraszające kształty i mocne linie.

Podczas gdy długi czas naświetlania przepuszcza więcej światła do matrycy aparatu – otrzymujemy jaśniejszą scenę – w celu uzyskania minimalistycznego ujęcia można również stosować technikę niedoświetlania elementów kadru.

TECHNIKA 1

Fotografowanie z długą ekspozycją

„Długie czasy naświetlania nadają się świetnie do uproszczenia sceny – mówi Brad Smith – „ale nie można ich stosować bez statywu. Podparcie aparatu umożliwia ograniczenie wszelkich niepożądanych ruchów korpusu, zwłaszcza jeśli jego migawka ma być otwarta przez kilka sekund. Z kolei podczas robienia zdjęć w ciągu dnia lub gdy chcesz ograniczyć ilość światła docierającego do matrycy, użycie neutralnych filtrów szarych (ND) lub gradientowych pozwala kontrolować jasność określonych obszarów sceny, dzięki czemu możesz naświetlać obraz przez dłuższy czas bez prześwietlenia go, czyli uzyskania zbyt jasnego zdjęcia. Podczas fotografowania z dłuższymi czasami otwarcia migawki należy zrównoważyć ekspozycję, odpowiednio ustawiając przysłonę, która nie będzie zbyt mocno otwarta, i wybierając ekstremalnie niską czułość matrycy, aby obraz pozostał ostry i prawidłowo naświetlony”.

Gotowy obraz **Gładkie morze**

Długa ekspozycja redukuje widoczność szczegółów na powierzchni morza i skupia uwagę na słupach falochronu.

TECHNIKA 2

Punktowy pomiar światła

Pomiar światła dla jasnego obiektu – np. światła na końcu tunelu – może spowodować, że reszta sceny stanie się prawie całkowicie czarna, tym samym wyeliminuje widoczność wszelkich innych elementów sceny i uprości kompozycję. Przyciąga to wzrok bezpośrednio do jasnego tematu.

TECHNIKA 3

Użycie programu do edycji

Aplikacja do edycji obrazów to świetne narzędzie umożliwiające dalszą poprawę wyglądu minimalistycznych obrazów. Za pomocą oprogramowania możesz usunąć niechciane elementy lub zmienić ustawienia, aby zwiększyć kontrast sceny.

TECHNIKA 4

Idź w makro

Obiektyw makro pozwala na wyizolowanie obiektów i przyjrzenie się z bliska drobnym detalom codziennych przedmiotów.

TECHNIKA 5

Z góry

Fotografowanie z lotu ptaka to świetny sposób na uproszczenie obiektów i stworzenie kształtów, które nie są zwykle oczywiste, gdy są oglądane z wysokości naszych oczu.

TECHNIKA 6

Mała głębia ostrości

Małą głębię ostrości można wykorzystać do rozmycia tła i odizolowania obiektu, kierując wzrok widza dokładnie tam, gdzie chcesz, aby spojrzeł. Im jaśniejszy obiekt, tym bardziej plastyczny i miękki będzie efekt *bokeh*, przez co tym bardziej będzie się wyróżniał sfotografowany w ten sposób obiekt.

Fotografuję, by zrozumieć

O poszukiwaniu tematów, świadomym budowaniu narracji, pułapce mediów społecznościowych i szansach oraz zagrożeniach, jakie stawiają przed nami nowe technologie, rozmawiamy z nagradzaniem fotografem ulicznym i dokumentalnym **Tomaszem Lazarem**

Rozmawia: Maciej Luśtyk

Rozmawiamy przy okazji Twojej obecności na Busan International Photo Festival. Jak się tam znalazłeś?

Na festiwal w Busan zostałem zaproszony przez głównego kuratora. Tematem przewodnim był „Sen nocy letniej”. Pamiętał mój projekt *Teatr życia*, stwierdził, że doskonale pasuje do tej idei i poprosił, żeby stał się częścią tegorocznego programu głównego.

To nie najnowszy projekt. Uważasz, że nadal aktualny? Jak patrzysz na tamte zdjęcia z perspektywy lat?

Według mnie to zawsze kwestia tego, o czym projekt opowiada. Tego, czy są to tematy reportersko-dokumentalne, które dotyczą wydarzeń bieżących, czy też uniwersalne, dotyczące tematów, które są cały czas obecne. Wydaje mi się, że w przypadku *Teatru życia* ten wydzźwięk się nawet nasilił. Obserwujemy coraz większy wpływ mass mediów i technologii na człowieka, tego jak stajemy się przez nie coraz bardziej pochłonięci.

Mimo wszystko mam wrażenie, że Twoje podejście nieco się zmieniło. Większość najnowszych projektów to serie z mocnym zacięciem dokumentalnym. Jak ewoluowały Twoje zainteresowania?

Zawsze starałem się obserwować to, co działo się dookoła mnie. Szukałem tematów, które mnie interesują, a że w ostatnim czasie mieliśmy do czynienia z wieloma wydarzeniami, które odcisnęły piętno na całym społeczeństwie, to i moje poszukiwania skoncentrowały się na takich tematach. Pandemia, wojna w Ukrainie – to ważne wydarzenia, które warto dokumentować i pokazywać innym, jak zmieniają one życie codzienne. Moim głównym zainteresowaniem zawsze był człowiek i jego życie, a że raz to życie wygląda lepiej, a raz gorzej, to staram się pokazywać różne jego odcienie.

Odnoszę wrażenie, że Twoja fotografia w pewien sposób się uspokoiła. Dynamiczne kadry ustąpiły miejsca statyczności i kontemplacji...

W życiu wszystko się zmienia i na pewno ja sam też się przez te lata zmieniłem. Estetyka *Teatru życia* nadal jest mi bliska i zamierzam jeszcze do niej wrócić, natomiast zacząłem też szukać balansu pomiędzy opowiadaną historią, a doбором odpowiednich środków. W przypadku projektów dokumentalnych jest to bardzo ważne, w przypadku osobistych – trochę mniej. Istotne jest, by przekaz wizualny korespondował z podejmowaną tematyką.

Tomasz Lazar

Urodzony w 1985 roku w Szczecinie. Fotograf niezależny, ukończył Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie na wydziale informatyki. Zwycięzca wielu konkursów w Polsce i za

granicą (World Press Photo, POY, CHIPP, Sony World Photography Award, The International Photography Award, BZWBK Press Photo, Grand Press Photo, Lumix Festival for Young Journalism). Jego prace były publikowane w takich gazetach i magazynach jak: *New York Times*, *Newsweek International*, *Sunday Times Magazine*, *New Yorker* i *Los Angeles Times*. Miłośnik kawy oraz entuzjasta dobrej muzyki. Czerpie przyjemność ze spędzania czasu z innymi osobami i poświęca się w pełni fotografii. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików.

tomaszlaraz.pl | ig: tomaszlaraz

A jak to wygląda z drugiej strony? Czy w jakiś sposób zmieniły Cię także projekty, które realizowałeś?

Każdy projekt, który realizowałem w jakiś sposób, na mnie wpłynął. Czasami wystarczy usłyszeć jedno słowo czy zobaczyć jedno miejsce, by zupełnie zmienić pogląd na dany temat.

Z pewnością wpływ na to mają też właśnie miejsca, w których fotografujesz. Czym różni się dla Ciebie fotografowanie – dajmy na to – Azji i Nowego Jorku?

Różni się o tyle, że mamy do czynienia z odmiennymi kulturami i innymi ludźmi. Samo fotografowanie pod względem technicznym, sposoby budowania narracji, pozostają takie same, natomiast każde miejsce wymaga innego podejścia do człowieka i tematu. Trzeba w pewien sposób zgłębić daną kulturę, by móc złapać kontakt i stworzyć jakąś relację. Dzięki temu projekty, zwłaszcza te dokumentalne, nabierają większego znaczenia. Często w ten sposób odkrywamy rzeczy, dzięki którym stają się głębsze i bardziej uniwersalne.

Wróćmy jeszcze na chwilę do festiwalu. Podczas pobytu w Korei robiłeś także zdjęcia.

Podczas dwutygodniowego wyjazdu fotografowałem zarówno w Busan, jak i Seulu. To był rodzaj kontemplacyjnego dziennika z podróży. To piękny kraj, na pewno w przyszłości chciałbym tam wrócić.

Wiem, że od pewnego czasu fotografujesz średnioformatowym aparatem Fujifilm GFX. Nie jest to chyba typowy aparat do zabrania na ulicę. Jak wpływa to na Twoją pracę?

Używam obecnie modelu GFX 100S II z trzema obiektywami: GF 45 mm f/2,8 R WR, GF 50 mm f/3,5 R LM WR i GF 63 mm f/2,8 R WR. Choć może się tak nie wydawać, to relatywnie kompaktowy aparat, porównywalny wielkością z lustrzankami. Jest to więc zestaw zupełnie wygodny do przemierzania się. Nie jest ciężki, nie zwraca też przesadnej uwagi, zwłaszcza w połączeniu z kompaktowym obiektywem 50 mm. Jak dla mnie to idealny wybór do fotografii dokumentalnej, podróżniczej czy nawet streeta.

Z pewnością też do zleceń komercyjnych.

Jak najbardziej, obecnie wszystkie sesje komercyjne wykonuję na średnim formacie, tym bardziej, że dziś klienci wymagają dużych rozdzielczości.

Jak oceniasz zmiany w tej serii aparatów? Gdy ostatnio rozmawialiśmy, fotografowałeś modelem GFX50R, który mimo wszystko nie wydawał się jeszcze aparatem do wymagającej, dynamicznej pracy.

To były początki bezlusterkowych średnich formatów. Bardzo ciekawy czas, choć rzeczywiście konstrukcjom tym brakowało jeszcze szybkości, szczególnie pod względem autofokusa. Natomiast teraz zostało to już diametralnie poprawione. Fujifilm GFX 100S II, którym obecnie pracuję, oferuje znacznie większą swobodę łapania dynamicznych sytuacji przy kreowaniu zarówno projektów osobistych, jak i komercyjnych. Komfort pracy nie odbiega już widocznie od zwykłego aparatu pełnoklatkowego.

Ostatnio często słyszę od znajomych z branży, że system GFX staje się obecnie standardem większych zleceń komercyjnych.

Z tego, co udało mi się zauważyć, rzeczywiście modele GFX 100 i GFX 100 II stały się jednymi z głównych aparatów na wyposażeniu profesjonalnych studiów. Nie można też zapominać, że system GFX to nie tylko duże matryce i rozdzielczości, ale także świetna optyka. Do tej pory producent zaprezentował już naprawdę rozbu-

dowaną gamę obiektywów, wliczając w to nawet obiektywy tilt-shift. Naprawdę jest więc z czego wybierać i łatwo znaleźć model odpowiadający naszemu zleceniu.

Czy jednak średni format to rzeczywiście aż taka różnica względem pełnej klatki?

Swoją przygodę z cyfrowym średnim formatem zacząłem głównie dlatego, że kiedyś bardzo lubiłem robić zdjęcia na analogowej Mamiy 7. Gdy pojawił się GFX i zobaczyłem pierwsze obrazki, to mi się to przypomniało. Poza tym zawsze miałem też z tyłu głowy, że mały obrazek w pewien sposób ogranicza nas pod względem rozpiętości tonalnej. Z jednej strony GFX przypomina więc pracę z tradycyjnym średnim formatem, a z drugiej daje też większe możliwości w zakresie pracy z obrazem. A co dla mnie szczególnie ważne, ogromna rozdzielczość modelu GFX 100S II to także możliwość drukowania jeszcze większych zdjęć w jakości archiwalnej.

Czy jako ambasador bierzesz udział w procesie rozwoju kolejnych generacji aparatów? Możesz zdradzić, jak to wygląda?

Raz na jakiś czas otrzymujemy pytania jak sprawdza się funkcjonalność danego aparatu i czy coś byśmy w nim zmienili. Raz też, w okresie projektowania korpusu X-Pro3, byłem w gronie pięciu osób, które prowadziły rozmowy z projektantami na temat tego, jaki kształt powinna przybrać konstrukcja i co powinno zmienić się względem poprzednika. Trudno mi dziś powiedzieć, jaka część z rzeczy, o których rozmawialiśmy, trafiła do finalnego korpusu, ale świetnie, że producent stwarza w ogóle takie możliwości. Tak więc mogę z czystym sumieniem powiedzieć, że Fujifilm to firma, która buduje swoją ofertę w oparciu o wnikliwą analizę potrzeb fotografów.

Z punktu widzenia osoby, którą charakteryzuje mocny wizualny styl, jak zapatrujesz się na symulacje filmów oferowane przez producenta? Czy według Ciebie to coś przydatnego dla profesjonalisty?

Używanie profili symulacji ma najwięcej sensu przy fotografowaniu w formacie JPG, co nieco ogranicza użyteczność dla fotografii zawodowej. Natomiast te pliki są tak bogate w informacje i oferują taką rozpiętość tonalną, że gdy te zdjęcia naświetlamy od razu tak, jak byśmy tego finalnie chcieli, to można otrzymać naprawdę świetne efekty. Choć zwykle pracuję w RAW-ach i edytuję zdjęcia na spokojnie, to zdarzają się sytuacje, gdy wymagany jest pośpiech. Czy chodzi o wrzucenie ich na media społecznościowe, czy wysłanie materiału poglądowego do gazety – wtedy przydają się dobrze wyglądające pliki JPEG.

À propos pośpiechu... Mam wrażenie, że dziś cała branża pracuje na znacznie zwiększonych obrotach. Jak się w tym odnajdujesz ze swoim stylem pracy?

Praca komercyjna zawsze wymagała pewnej elastyczności. Choć większości klientom da się

Z jednej strony GFX przypomina pracę z tradycyjnym średnim formatem, z drugiej daje też większe możliwości w zakresie pracy z obrazem. A co dla mnie szczególnie ważne, ogromna rozdzielczość GFX 100S II to także możliwość drukowania jeszcze większych zdjęć w jakości archiwalnej

wytłumaczyć, że na niektóre rzeczy potrzeba czasu, to zdarzają się też kampanie, gdzie zdjęcia potrzebne są na przysłowiowy ASAP. I nie ukrywam, że jest ich całkiem sporo. Na szczęście również w takich sytuacjach można skutecznie pracować. Często udaje się zrobić tak, że klient czy agencja wybierają poszczególne kadry do finalnej obróbki już w trakcie sesji – wtedy potrafi to pójść bardzo sprawnie. Najważniejsze, to umieć dostosować się do warunków, jakie napotykamy. Najwięcej trudności rodzi się bowiem w sytuacjach, gdy uznajemy, że coś jest niemożliwe lub jest problemem. Ale zwykle tym problemem jest tylko na tyle, na ile nie chcemy zobaczyć możliwych rozwiązań.

A jak to wygląda na polu kreacji i balansowania pomiędzy własnym stylem a oczekiwaniami klienta? Często musisz się w tej kwestii naginać?

Bywa bardzo różnie. Mam to szczęście, że dostaję wiele zapytań komercyjnych właśnie ze względu na to, jak fotografuję. Wtedy klienci dają mi pewnego rodzaju wolność i większe pole manewru (choć oczywiście na zasadzie wspólnych ustaleń). Zdarzają się jednak sytuacje, gdy klient od razu mówi, czego potrzebuje i jak ma to wyglądać od A do Z. Wtedy przydatna jest wspomniana umiejętność dostosowywania się. To po prostu rzeczywistość zleceń komercyjnych.

Czy tego typu działania traktujesz zupełnie pobocznie, czy może przy zleceniach komercyjnych starasz się coś ugryźć dla siebie?

Zawsze staram się robić coś więcej, prócz tego, czego oczekuje klient. Niekiedy fotografie te się podobają i trafiają do finałowej puli. A jeżeli chodzi o same zlecenia, to raczej nie ukrywam tego, nad czym pracuję. Często robię też w takich sytuacjach zdjęcia, które wrzucam na Instagram, który jest dla mnie swego rodzaju dziennikiem – mam tam zdjęcia z projektów osobistych, fotograficzne notatki czy obrazy z kampanii.

Nie jesteś jednak przesadnie aktywnym użytkownikiem Instagrama, choć wielu twierdzi, że to dzisiaj niezbędne. Czy rzeczywiście?

To chyba bardziej pytanie do klientów, bo dziś Instagram jest przede wszystkim wielką maszyną marketingową. Są klienci, którzy wyszukują fotografów wyłącznie w ten sposób i na podstawie projektów, które opublikowałeś, będą decydować, czy zatrudnić Cię do danego zlecenia. Dla wielu ważne jest też to, że ktoś jest aktywny i czy udostępni modne rzeczy, bo to rodzi dodatkowy ruch i zaangażowanie. Pozostaje kwestia tego, czy chce się za tą modą podążać. Na szczęście są też klienci, którzy chcą zobaczyć coś więcej, poza tym, co widzą na moim profilu. Wydaje mi się, że jeżeli zaczynamy poświęcać zbyt dużo uwagi mediom społecznościowym, to pozostaje mniej czasu na rzeczywistość i to, co dzieje się dookoła nas. Wydaje mi się, że dziś zmieniła się także sama rola Instagrama. Pamiętam, jak w 2016 roku byłem na warsztatach Jobs World Masterclass

i już wtedy dużo o tym rozmawialiśmy, jak z serwisu do dzielenia się zdjęciami stał się platformą do wszystkiego. On zresztą cały czas się zmienia, natomiast wydaje mi się, że nadal spełnia swoją rolę. Choć walka o oglądalność staje się coraz trudniejsza, to w pewien sposób wyzwala to kreatywność w sposobie jego używania. Tak więc wspiera to na pewno pewnego rodzaju rozwój i pozwala wiele rzeczy odkrywać. Ale czy można funkcjonować w ogóle bez niego? Wydaje mi się, że jak najbardziej tak, zwłaszcza jeśli obracamy się w jakiejś niszy.

Mam wrażenie, że obecnie widzimy trend specjalizacji mediów społecznościowych czy może raczej specjalizowania się naszych nawyków. Od dzielenia się wszystkim i wszędzie przeszliśmy do bardziej szczegółowej

selekcji, kreowania określonych nisz, poszukiwania własnych odbiorców...

Na moich zajęciach zawsze dużo rozmawiamy na temat podejścia do projektów i wybierania tematów, o tym, jak media społecznościowe zmieniły nasze podejście do odbioru wizualnego. Bo teoretycznie przeglądając zdjęcia na telefonie, nie oglądasz ich w taki sposób, w jaki powinienś. Tak więc już samo to mocno wpłynęło na fotografowanie, zmieniło nasze przyzwyczajenia do kadrowania czy budowania narracji.

Paradoksalnie jednak popularność zyskują dziś projekty długoterminowe.

Zyjemy w czasach, gdzie wszystko mocno pędzi. Wydaje mi się, że nie jest to dobre i coraz więcej osób to zauważa. Dlatego też właśnie praca nad projektami długoterminowymi wydaje mi się

wartościowa, gdyż mamy możliwość zbliżenia się do ludzi, opowiedzenia szerszej historii; możemy obserwować ewolucję tych tematów. Na naprawdę dobre projekty potrzeba czasu. Weźmy np. *Café Lehmitz* Andersa Petersena. To było dobrych kilka lat jego pracy. Dopiero kiedy poświęcamy ten czas, zaczynamy widzieć, a nasz projekt ma szansę nabrać dużo większej głębi.

Jak nie stracić zainteresowania projektem, nad którym pracujemy tak długo? Miewałeś takie momenty?

Dobrym sposobem jest szukanie różnych podtematów, które mogą się pojawić w trakcie realizowania projektu i które mogą w ciekawy sposób go rozbudować oraz odnaleźć w nim coś nowego. Zazwyczaj jest też tak, że projekty długoterminowe są projektami dodatkowymi, które wykonujemy w wolnym czasie, stając się dla nas pewną odskocznią od codziennego życia i zleceń komercyjnych. Staje się to pewnego

rodzaju hobby i powoduje, że rzadko się tym nudzimy. Myślę, że najważniejsze to nie tracić ciekawości, ale nie mieć też nadmiernych oczekiwań. Nie myśleć od razu nad tym, co z tym projektem zamierzamy finalnie zrobić, czy jak długo powinien on trwać. To przyjdzie samo. Oczywiście książka, wystawa czy inna forma publikacji to ciekawa rama dla naszego projektu, ale warto pamiętać, że w trakcie jego realizacji wiele rzeczy może się zmienić. Projekt będzie ewoluować, a te ramy będą się systematycznie naginać. Warto więc kolejny raz zachować elastyczność i być otwartym na to, co do nas przychodzi. Jeśli będziemy w stanie to utrzymać, raczej nie stracimy zainteresowania. Jeżeli chodzi o mnie, miałem na przykład sytuacje, gdzie w trakcie realizacji projektu zmieniłem formę narracji. Albo gdy seria, która miała dotyczyć tylko jednego tematu, przerodziła się w dużo bardziej uniwersalną opowieść. Jednym z przykładów jest mój projekt covidowy, który początkowo miał

Najważniejsze to nie tracić ciekawości, ale nie mieć też nadmiernych oczekiwań. Nie myśleć, co z tym projektem zrobić, czy jak długo powinien trwać. To przyjdzie samo

skupiać się wyłącznie na przestrzeniach i życiu codziennym. To jednak ewoluowało w momencie, gdy jako pierwszy fotograf dostałem się do szpitala MSWiA. Nagle stało się to bardzo ważnym elementem narracji, bo pokazywało to życie codzienne z zupełnie innej perspektywy.

Od twojego ostatniego większego projektu mijają dwa lata. Czym się dzisiaj głównie zajmujesz?

Rzecz, która ostatnio sprawia mi dużo radości, są portrety. Fotografuję m.in. znane osobistości kultury. Takie zdjęcia robiłem też w Korei, ale więcej będę mógł powiedzieć dopiero, gdy ten materiał się ukaże. Myślę też coraz więcej nad kontynuacją *Teatru życia*. Daję jednak temu czas, żeby zobaczyć, jak to będzie ewoluować.

Czy będąc wykładawcą i wykonując więcej pracy komercyjnej, czujesz, że masz na to wszystko mniej czasu? Jak udaje Ci się gospodarować nim przy projektach osobistych?

Chciałbym się nad tym troszkę bardziej pogimnastykować. Natomiast wszystko jest sztuką możliwego, więc jeżeli czegoś chcemy, to jest to jak najbardziej możliwe i ten czas zawsze można gdzieś znaleźć. Jeśli natomiast chodzi o zainteresowania, to wydaje mi się, że cały czas obracają się one wokół ludzkiego umysłu, tego, jak działa, jak my postrzegamy naszą rzeczywistość. To tematy, które zawsze mnie interesowały i ciągle staram się je zgłębiać. *Teatr życia* był właśnie pierwszym projektem, który tego dotknął, i wydaje mi się, że jego kontynuacja pozwoli mi opowiedzieć o tym szerzej. Tematyka więc pozostaje ta sama, ale staram się na to wszystko spojrzeć pod różnymi kątami, żeby zacząć to też lepiej rozumieć. Bo jak mówiłem na początku, im głębiej wnikamy w dany temat, tym pojawia się więcej narzędzi, które pozwalają nam o nim opowiedzieć.

Skoro jesteśmy przy narzędziach... Jak zapatrujesz się na systemy AI, które zaczynają podbijać rynek przekazu wizualnego?

Gdzie leży granica między inwencją i sztuką a matematyczną kreacją?

Miałem oczywiście z nimi styczność, natomiast nie korzystałem z nich dużo. Będąc w miejscu, w którym jestem, wolę zwyczajnie pozostać fotografem używającym klasycznych środków wyrazu. Mam za to znajomych, którzy wykorzystują AI bardzo intensywnie i łamią dzięki temu różne dogmaty. Wystarczy wspomnieć chociażby o Borisie Eldagsenie, którego „zdjęcie” nagrodzone w zeszłorocznej edycji *Sony World Photography Awards* wywołało niemały szum w branży. Teraz zapraszany jest na wystawy i różnego rodzaju wykłady dotyczące sztucznej inteligencji. Wydaje mi się, że AI w przypadku filmu i fotografii jest narzędziem, które można w bardzo ciekawy sposób wykorzystać i które może nam pozwolić kreować różnego rodzaju poboczne rzeczywistości. Tak jak w projekcie Phila Toledano o innej wizji Ameryki czy Michaela Christophera Browna, byłego fotografa agencji Magnum, który stworzył fikcyjny projekt o Kubie, pokazując, jak można zwrócić uwagę odbiorców, prezentując wizję alternatywnej rzeczywistości. Na pewno należy pamiętać, że jest to tylko narzędzie i nie dać się temu nadmiernie pochłonać, gdyż nie wiemy, czy na pewno pójdzie to w dobrym kierunku. Oglądając obrazy AI zawsze odnoszę wrażenie, że brak im jeszcze duszy. Jeśli zaś chodzi o komercję, to już zupełnie inna historia. Z tego, co wiem, sporo firm wykorzystuje już generatory grafiki i różnego rodzaju systemy AI do kreowania reklam i wspierania swoich usług.

Nie myślisz, że rozwój tych technologii w jakiś sposób dewaluje fotografię?

Wydaje mi się, że fotografia w pewien sposób i tak uległa już sporej dewaluacji wskutek tego, że każda osoba, która ma smartfona, uważa się dzisiaj za fotografa. Ale tak nie jest – choć każdy z nas ma noże w kuchni, nie oznacza to, że każdy jest kucharzem. Samo pojęcie i rozumienie fotografii uległo więc pewnej degradacji. Natomiast czy AI bardziej temu zaszkodzi? Wydaje mi się, że nie. Wszystko zależy od tego, czy pójdziemy drogą na skróty i pozwolimy, by to sztuczna inteligencja kreowała nam doznania, czy jednak będziemy tworzyć je sami.

Niemniej dużo prościej podrobić właśnie fotografię nacechowaną mocnym stylem czy wizją kreatywną. Czy nie obawiasz się momentu, w którym w zalewie wygenerowanych obrazów odbiorcy przestaną sobie cenić ludzką kreatywność?

Na pewno mają do tego prawo. Jako ludzie chcemy, żeby pewne rzeczy były trwałe i się nie zmieniały, ale wszystko cały czas ulega zmianie. Nieważne, czego chcemy, rzeczywistość i tak pokaże nam swoje. Jeśli tak się stanie, to znaczy, że tak po prostu musiało być. Kolejny raz odniosę się do kwestii tego, jak będziemy te narzędzia wykorzystywać, bo jest to dla mnie chyba najważniejsze pytanie w całej tej dywagacji. Jeśli będziemy ich używać z głową, to mogą powstać

naprawdę ciekawe projekty, eksplorujące różne ważne tematy. Jeśli natomiast sami nie będziemy starali się pogłębiać naszych refleksji, to te projekty mogą okazać się zwyczajnie płytkie. Pogłębianie symboliki i tego, jak łączy się ona z emocjami, to klucz do tworzenia rzeczy wielowymiarowych. Gdy sam twórca nie ma o tym pojęcia, to zawsze będzie poruszał się na pewnej płyciźnie. Dotyczy to zresztą nie tylko AI, lecz także całej sztuki. Ostatnio miałem możliwość spędzenia dłuższego czasu z Rogerem Ballenem, bardzo świadomym artystą wizualnym, który od ponad 50 lat używa klasycznego narzędzia fotograficznego. Ale tu nie chodzi o to, że on ma świadomość używania aparatu, ale rozumie sztukę i łącząc ją z nią psychologię. Dzięki temu tworzy obrazy wielowarstwowe, które działają na wielu płaszczyznach. I to samo można odnieść do każdego środka wyrazu.

Tu jednak problem dotyczy też świadomości samych odbiorców, tego, na ile oni sami będą chcieli te refleksje pogłębiać.

Wydaje mi się, że pewne grono osób zawsze pozostanie świadome i będzie chciało eksplorować różne tematy. Przy dzisiejszym tempie życia trudno znaleźć czas na wyrwanie się z kołowrotka codziennych spraw i odkrywanie czegoś więcej. Ale paradoksalnie myślę, że to właśnie projekty świadomych twórców są w stanie w nas coś poruszyć i zmusić do tej refleksji. To jest właśnie piękno prawdziwej sztuki – oddziałuje na nas na wielu poziomach i czasem wystarczy obejrzenie jednego zdjęcia, obrazu czy rzeźby, by aktywować w nas coś, co spowoduje większą zmianę.

Skoro już rozmawiamy o zmianach w fotografii i sposobach narracji... Właśnie patrzę na Twoje zdjęcia z Korei i zauważam,

Nie wystarczy jedynie wymyślić sobie temat i zacząć robić zdjęcia. Trzeba zrozumieć, co nasze zdjęcia mają przekazać, w jaki sposób dobrać formę wizualną i przeprowadzić selekcję, by to wszystko połączyło się w spójną całość

że wszystkie są wykonane w pionie.

Czy to także znak czasów?

Pracując nad tymi zdjęciami, chciałem, żeby miały jak najbardziej kontemplacyjny charakter i postanowiłem zbudować tę narrację na bazie pionowych kadrów. Wiem oczywiście do czego chciałem nawiązać, tutaj natomiast chodziło mi o samą formę ułożenia obrazu i to, w jaki sposób ona oddziałuje. Robiłem też zdjęcia w poziomie, ale okazało się, że nie współgrały z tym, co chciałem opowiedzieć.

A czy dostrzegasz jakąś zmianę w podejściu do fotografii u młodego pokolenia?

Mam bardzo fajnych studentów, którzy starają się poszukiwać tematów w świadomy sposób i nie boją się eksperymentować. Na pewno wydają się bardziej otwarci, wysyłają swoje prace na festiwale i próbują realizować się w bardzo różnych formach.

Chodziło mi też o to, na ile fotografia artystyczna wśród młodych osób jest dziś w modzie.

To zależy. Są osoby, które już przychodząc na studia, wiedzą, że chcą zająć się stricte fotografią komercyjną. Natomiast często na przestrzeni studiów ich sposób opowiadania potrafi się zmienić i zaczyna zahaczać o formy związane ze sztuką. Inni ciekawi są z kolei możliwości, jakie dają im różne formy wizualne, a kończą na projektach stricte dokumentalnych. Trudno więc to procentowo ocenić. W mojej pracowni skupiamy się też głównie na budowaniu narracji i opowiadaniu historii, co też w pewien sposób określa sferę, w jakiej poruszają się moi studenci.

Co więc uważasz za najważniejsze w budowaniu narracji fotograficznej?

Przede wszystkim posiadanie świadomości na temat tego, co chcemy opowiedzieć. Bo nie wystarczy jedynie wymyślić sobie temat i zacząć robić zdjęcia. Trzeba zrozumieć, co nasze zdjęcia mają przekazać, w jaki sposób dobrać formę wizualną i przeprowadzić selekcję, by to wszystko połączyło się w spójną całość. To bardzo wiele elementów, które składają się wspólnie na finalny obraz. Celem jest to, by oglądając zdjęcia danego fotografa, rozumieć jego zamysł i tę świadomość dostrzegać.

Nigdy nie myślałeś, żeby zamknąć jakieś swoje poszukiwania w książce?

Wiele osób mnie o to pyta. Oczywiście jak najbardziej o tym myślałem i chciałbym w przeciągu kilku najbliższych lat wydać tak właśnie *Teatr życia* oraz kilka innych projektów. Natomiast obecnie mam wiele spraw, które muszę podomykać, zanim przejdę do tematu książki. Myślę jednak, że to bardzo ciekawy sposób zamknięcia jakiegoś etapu, nawet jeśli jest to prosta forma jak zin. Mamy coś namacalnego, do czego możemy wracać. Dla mnie wartość mają też same wydruki. Kiedy mamy do czynienia z papierem, inaczej patrzymy na strukturę obrazu. Natomiast to też musi czemuś służyć. Wydawanie książki dla samego faktu wydawania do mnie nie przemawia.

Czy w Polsce mamy na to w ogóle wystarczającą przestrzeń? Ostatnio ukazała się nowa książka Daido Moriyamy, który swoje

fotograficzne dzienniki od lat wydaje cyklicznie w formie zinów i tam to działa. Mam wątpliwości, czy ktoś byłby tym u nas szerzej zainteresowany.

To, ile publikacji wydał Moriyama czy Araki, pokazuje, że z każdego tematu można zrobić książkę. Jeśli tylko będzie to ciekawe, myślę, że jest to jak najbardziej możliwe. Zauważ też, że te dwie postaci są wyjątkowo mocno ukierunkowane. Praktycznie od początku podążają ze swoją fotografią w tym samym kierunku i wiedzą, co mają do powiedzenia. I tak jak przy budowaniu narracji, ta pewność i świadomość ma także ogromny wpływ na publikację książki, albumu czy zina. Wydaje mi się, że w Polsce ten rynek się dopiero rozwija i ma szansę rozwinąć się dużo bardziej. Na ile? To pozostaje nam tylko obserwować.

Czy fotografia kiedykolwiek Cię znudziła?

Chyba nie. Miałem czasami momenty, gdy byłem zmęczony ilością zleceń, i robiłem sobie przerwę od fotografowania. Natomiast nigdy nie czułem się znudzony samą fotografią. Zawsze, gdy oglądam czyjeś zdjęcia, w jakiś sposób mnie to inspiruje. Gdy brakuje nam weny, warto przyjrzeć się pracom innych i docenić to, jak ludzie potrafią być kreatywni, jakich historii się dzięki nim dowiadujemy, że każdy odnajduje to fotograficzne piękno w czymś zupełnie innym. Pod tym względem fotografia zawsze dawała mi dużo radości. Myślę, że gdyby zaczęło mnie to nudzić, szybko zrezygnowałbym z pracy w tym medium.

Dziękuję za rozmowę!

ZOSTAŃ MISTRZEM MONO

Odkryj tajniki minimalistycznej fotografii czarno białej i dowiedz się, jak wykonywać takie zdjęcia w dobie technologii cyfrowej

Duży kontrast

Brak kolorów podkreśla kontrast obrazu. Zaś sfotografowanie mocno kontrastowej sceny w odcieniach szarości jeszcze bardziej go wzmacnia, dodając zdjęciu dramatyzmu i głębi.

Zdjęcia czarno-białe są, technicznie rzecz biorąc, najstarszym gatunkiem fotografii, której początki sięgają trzeciej dekady XIX wieku, kiedy to wynaleziono technikę rejestrowania obrazu za pomocą światła. Jednak mimo postępu w zakresie wywoływania filmów barwnych, eliminowanie kolorów nadal jest bardzo popularne jako wybór stylistyczny, który daje mnóstwo możliwości do eksperymentowania.

Dzięki opcjom, jakie oferują aparaty cyfrowe, w fotografii monochromatycznej zaadaptowano nowe techniki i sposoby przetwarzania obrazu, jednak wykonywanie zdjęć wyłącznie w odcieniach szarości nadal jest zadaniem dość trudnym. Czarno-białe fotografie mają ponadczasowy charakter i oferują wyjątkową perspektywę spojrzenia na rzeczywistość. Ograniczenie się do rejestrowania tylko samych odcieni szarości powoduje, że uwaga widzów skupia się jedynie na temacie, a określone cechy charakterystyczne danej sceny stają się bardziej widoczne. Jednakże niektórzy fotografowie mogą nie zdawać sobie sprawy, że kolor nadal odgrywa znaczącą rolę w fotografii czarno-białej. W erze cyfrowej dostępnych jest wiele narzędzi, które zamieniają kolorowe zdjęcia w monochromatyczne, jednak opanowanie sztuki tworzenia fotografii czarno-białej wymaga nieco większej wiedzy i cierpliwości.

Niezbędne jest poświęcenie czasu na naukę podstaw fotografii monochromatycznej i połączenie ich z nowymi cyfrowymi funkcjami dostępnymi w programach do edycji obrazu. Ten kompleksowy przewodnik omawia oba te zagadnienia i ma na celu pomóc tworzyć zdjęcia w odcieniach szarości – tak jak robią to profesjonaliści. Na kolejnych stronach dowiesz się, jak skupić się na tym, co najważniejsze, i uprościć scenę, poznasz najnowsze funkcje aparatów cyfrowych i odkryjesz nieskończone możliwości tworzenia zachwycających monochromatycznych arcydzieł.

Wybierz sprzęt

Dowiedz się, jak Twój aparat może wpłynąć na jakość robionych przez Ciebie zdjęć czarno-białych

Jeśli chodzi o wykonywanie zdjęć monochromatycznych, to ogromny wpływ na jakość rejestrowanego obrazu może mieć wybór odpowiedniego zestawu fotograficznego. W tym gatunku fotografii kluczowymi czynnikami, które należy wziąć pod uwagę, są zakres tonalny, ostrość, przejrzystość i poziom zaszumienia obrazu.

Jeśli pieniądze nie grają roli, warto rozważyć zakup specjalistycznego aparatu, takiego jak modele z linii korpusów do robienia zdjęć czarno-białych firmy Leica. Są one specjalnie zaprojektowane do wykonywania ujęć w odcieniach szarości i cieszą się dużym uznaniem niektórych profesjonalnych fotografów. Modele takie jak Q2 nie wymagają stosowania filtrów kolorów ani nie wykorzystują interpolacji, dzięki czemu uchwycona zostaje tylko sama jasność sceny (poziomy natężenia światła), co skutkuje ostrzejszymi i bardziej szczegółowymi zdjęciami. Do rejestrowania wysokiej jakości obrazów

monochromatycznych niezbędne są czujniki o wysokiej rozdzielczości, a aparat Leica M11 wyposażony jest w przetwornik o imponującej liczbie 60 megapikseli. Chociaż aparaty robiące wyłącznie monochromatyczne zdjęcia mogą być drogie, ich zwiększony zakres dynamiki rejestrowanego obrazu czyni je urządzeniami wyjątkowymi.

Jednak stworzenie udanej fotografii czarno-białej nie musi wiązać się z wydawaniem tak dużych pieniędzy. Najnowszy i najnowocześniejszy sprzęt może ułatwić wiele spraw, ale nie jest czymś niezbędnym. Sztuka polega na tym, aby jak najlepiej wykorzystać sprzęt, który już masz, wiedzieć, jak się nim posługiwać i mądrze wydać pieniądze na kilka akcesoriów, które będą Ci pomocne.

Większość aparatów cyfrowych oferuje tryb fotografowania w czerni i bieli lub pozwala na symulowanie użycia monochromatycznego negatywu, co pozwala wykonywać klimatycz-

ne ujęcia. Ogólnie rzecz biorąc, przydatny jest aparat z matrycą o wysokiej rozdzielczości. Dodatkowo najlepiej byłoby, gdybyś dysponował modelem, który nie generuje zbyt silnego szumu, gdyż w przypadku konwertowania zdjęć do odcieni szarości często ulega on wzmocnieniu. Na szczęście większość nowoczesnych lustrzanek cyfrowych i aparatów bez lustra radzi sobie w tym zakresie zupełnie nieźle. Ważne jest, aby wiedzieć, do ustawienia jakiego poziomu czułości matrycy aparat jest w stanie dawać zadowalająco wyglądające zdjęcia. Można to łatwo sprawdzić, dzięki czemu poznasz jego ograniczenia.

Niemniej ziarno widoczne na obrazie nawiązuje do czasów, kiedy zdjęcia były naświetlane na filmie, i może zostać wykorzystane do stworzenia na fotografii nostalgicznej atmosfery. Niektórzy podczas przetwarzania zdjęć monochromatycznych nawet dodają ziarno, aby wzmocnić ten efekt.

Anatomia aparatu: Leica Q2 Monochrom

MATRYCA MONOCHROMATYCZNA

Aparat Q2 Monochrom jest przeznaczony do robienia wyłącznie zdjęć czarno-białych, a jego przetwornik obrazu typu CMOS pozbawiony jest filtrów kolorów.

REJESTRUJE WIĘCEJ SZCZEGÓŁÓW

Monochromatyczny sensor nie wymaga stosowania interpolacji, co oznacza, że każda światłoczuła dioda jest wykorzystywana do zbierania informacji o jasności, a to pozwala uchwycić bogatsze w szczegóły obrazy.

ULEPSZONA REDUKCJA SZUMU

Ponieważ matryca pozbawiona jest filtra barwnego, każdy piksel otrzymuje więcej światła, a maksymalna czułość przetwornika sięga imponującej wartości ISO 100 000.

BRAK INFORMACJI O KOLORZE

Używane zwykle do regulacji jasności i kontrastu kolorowe filtry fizyczne mogą zostać wykorzystane do kontrolowania wyglądu rejestrowanego obrazu, ponieważ ta matryca reaguje jak klasyczna czarno-biała błona filmowa.

Zadbaj o ostrość

Szczegółowość obrazów mono zależy od jakości optycznej używanego obiektywu

Bez kolorów obraz wydaje się bardziej ostry, ponieważ struktury i faktury zostają uwydatnione. Do tworzenia fotografii wysokiej jakości niezbędny jest jednak odpowiedni obiektyw. Modele stałogniskowe słyną z możliwości tworzenia obrazów o wyjątkowej szczegółowości, a najwyższą rozdzielczość w testach notują modele makro, projektowane z myślą właśnie o precyzyjnej reprodukcji najdrobniejszych nianów (jak ten widoczny poniżej **Tamron 90 mm f/2,8 Di III VXD**). Powinno się jednak unikać zakupu tanich teleobiektywów, nie oczekujcie też zbyt wiele od modeli kit-owych, oferowanych w komplecie z aparatem.

Wybór ogniskowej to już sprawa bardzo indywidualna i zależy od tematu, jaki chcesz uchwycić oraz stylu, w jakim chcesz zrobić zdjęcie, ale należy również wziąć pod uwagę inne cechy obiektywu, jak wbudowana funkcja stabilizacji obrazu i możliwość ustawienia dużego otworu względnego (małej wartości liczbowej przysłony). Pierwsza z nich, kompensując wszelkie ruchy aparatu, zmniejsza ryzyko zarejestrowania poruszonego zdjęcia, druga zaś sprawia, że do matrycy aparatu dociera więcej światła, co pozwala na stosowanie krótkich

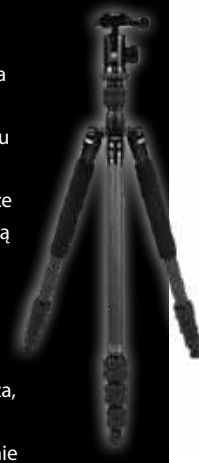
czasów ekspozycji i umożliwia uzyskanie dobrze naświetlonych kadrów. Ponadto duży otwór przysłony ogranicza konieczność stosowania maksymalnych ustawień czułości matrycy, co pozwala zredukować poziom zaszumienia obrazu.

Nie śpiesz się

Zamocuj aparat na statywie, aby móc skupić się na kompozycji.

Trójnogi są niezbędnym akcesorium w przypadku niektórych technik, np. robienia zdjęć z użyciem długich ekspozycji. Jednak w przypadku fotografii czarno-białej statywy są pomocne również dlatego, że w naturalny sposób spowalniają proces komponowania obrazu. Takie podejście zyskuje na znaczeniu podczas robienia zdjęć w odcieniach szarości, gdyż usunięcie kolorów oznacza, że drobne niedokładności w kadrowaniu mogą negatywnie wpłynąć na siłę oddziaływania obrazu. Użycie statywu pomoże Ci idealnie skomponować kadr i precyzyjnie dobrać ekspozycję, a jednocześnie pozwoli Ci nawiązać bliższy kontakt z tematem. Wybierając trójnog, kieruj się przede wszystkim swoimi potrzebami fotograficznymi. Weź pod uwagę rodzaj używanego aparatu i parametry obiektywu; aparaty kompaktowe i obiektywy szerokokątne nie wymagają najwyższej jakości solidnych statywów, ale teleobiektywy – ze względu na swoją wagę – już tak. Nie zapomnij także i o tym, jak duże znaczenia ma głowica – warto kupić uniwersalny model kulowy, który zapewni Ci swobodę korzystania z ekstremalnych perspektyw i kątów widzenia. Dobrym wyborem na początek będzie np. solidny i niedrogi model **Sirui 7C Traveler**.

Prostota

Obrazy monochromatyczne prezentują się najlepiej, gdy są proste i pozwalają widzowi skupić się na temacie.

Oddziaływanie emocjonalne

Zdjęcia czarno-białe mogą przekazywać silne emocje i wywoływać poczucie dramatyizmu lub budować określoną atmosferę, co nie zawsze jest możliwe w przypadku zdjęć kolorowych.

Patrz na scenę w czerni i bieli

Ćwicz swoje oko, aby rozpoznawać wyraziste tematy o interesującej tonalności

Podczas gdy zdjęcia uliczne niemal zawsze zyskują na braku kolorów, który eliminuje widoczność rozpraszających elementów, minimalistyczne scenerie, np. krajobrazy, są zdecydowanie trudniejsze do uchwycenia. Dzieje się tak, ponieważ sceny czarno-białe dobrze wyglądają, gdy występują w nich graniczące ze sobą kontrastujące elementy.

W fotografii kolorowej mamy wówczas do czynienia z kontrastem kolorów, ale w fotografii monochromatycznej elementy te

można rozróżnić tylko na podstawie różnicy poziomu jasności. Jeśli nie weźmiemy tego pod uwagę, odcienie szarości zleją się ze sobą, co utrudni nam narysowanie wyraźnych linii wizualnych. Choć może się wydawać, że odejście od koncentrowania się na kształtowaniu sceny za pomocą kolorowych elementów jest proste, nasze oczy nie są przyzwyczajone do skupiania się wyłącznie na kontraście. Aby wyćwiczyć swój wzrok, studiuj zdjęcia cieszących się uznaniem

fotografów, którzy pracują w czerni i bieli. Pomoże Ci to lepiej rozpoznawać sceny, które mogą dobrze wyglądać w odcieniach szarości.

Podczas wykonywania zdjęć w plenerze prostym, ale skutecznym sposobem na sprawdzenie, czy scena jest wystarczająco kontrastowa, jest zamknięcie jednego oka i zmruczenie tego, którym ją oglądasz. Upraszcza to scenę, pozwalając łatwiej odróżnić obszary jasne od ciemnych, i uwydatnia kontrast.

MIESZAJ

Połącz elementy kontrastujące, takie jak liście i kamienie, ukazując je na tle chmur lub wody. Aby uwydatnić walory faktur, najlepiej uchwycić scenę, stosując technikę długiego czasu naświetlania, która maksymalnie podkreśli miękkie elementy scenerii.

Elementy wiodące

Droga wprowadza jaśniejszy odcień, który przyciąga uwagę i prowadzi wzrok widza w głąb kadru.

Równoważenie kompozycji

Komponując obraz, myśl warstwami, by nadać mu dynamiczny wygląd

Ponieważ nie ma kolorów, które mogłyby dodać zdjęciu siły wyrazu, to od przyjętej strategii komponowania obrazu będzie zależeć, czy fotografia czarno-biała będzie miała większą lub mniejszą siłę oddziaływania. Przy wykorzystaniu zredukowanej palety odcieni najskuteczniejsze w przyciąganiu uwagi widza są proste techniki kompozycji. Przeanalizuj scenę, zidentyfikuj główny obiekt zainteresowania i poszukaj linii wiodących, które możesz wykorzystać w kompozycji kadru. Nie zapominaj, że w przypadku zdjęć czarno-białych rozmieszczanie elementów w oparciu o ich kolorystykę nie jest dobrą metodą, więc szukaj przede wszystkim linii różnicujących jasność. Jeśli scena, którą fotografujesz, złożona jest z podobnych, monochromatycznych odcieni, możesz je rozdzielić, zmieniając perspektywę i uwzględniając nieco więcej środka planu. Z kolei dodatkowe elementy pierwszego planu mogą pomóc w zrównoważeniu kompozycji, a także dodać jej atrakcyjności.

Dodaj zdjęciu głębi

Ukaż kształt i fakturę tematu, aby uatrakcyjnić obraz monochromatyczny

Odcienie szarości podkreślają formę i kształt tematu. W pogodny dzień, około południa, słońce tworzy mocno kontrastowe sceny, wydobywając fakturę i kształty obiektu. W takim przypadku proste i graficzne kształty zyskują na znaczeniu i przekształcają się w linie wiodące, które przyciągają uwagę widza do kadru i prowadzą przez niego wzrok.

Jeszcze ważniejsze jest wykorzystanie wyraźnych cieni, jakie ostre południowe słońce rzuca na obiekt. Mogą one też same stać się ciekawym, bardziej abstrakcyjnym tematem.

Podczas fotografowania cieni najlepiej jest umieścić słońce bezpośrednio za obiektem, aby można było uchwycić cienie na pierwszym planie i zwiększyć atrakcyjność kompozycji. Jasny, słoneczny dzień uwydatnia fakturę przedmiotów, dodając kadrowi trójwymiarowości i głębi. Aby stworzyć wizualną interakcję między elementami obrazu, należy szukać scen o kontrastujących fakturach. Dzięki temu można wprowadzić dodatkowy wymiar i wizualny kontrast, wywołując prawdziwe poczucie zainteresowania.

Gdy znajdziesz już odpowiedni temat, przyjrzyj się światłu. Jest to kluczowy element, który wpływa na jasność i definiuje elementy sceny poprzez zwiększenie lub zmniejszenie kontrastu. Aby zrozumieć, jak światło może zmieniać wygląd tematu, zacznij od sfotografowania tej samej sceny o różnych porach dnia. Zauważysz, że obiekt wygląda zupełnie inaczej, a w określonych warunkach oświetleniowych może nawet stracić na atrakcyjności.

Kontroluj tonalność

Zanurz się w teorii czarno-białych odcieni, aby uzyskać możliwie najlepsze obrazy monochromatyczne

Niezależnie od tego, czy używasz lustrzanki cyfrowej, czy aparatu bez lustra, oba narzędzia oferują różnorodne możliwości kształtowania charakteru i kontroli obrazu. W wielu aparatach dostępny jest czarno-biały styl przetwarzania zdjęć, który umożliwia obejrzenie na wyświetlaczu monochromatycznej wersji sceny, bez konieczności jej samodzielnej wizualizacji. Pomaga to podjąć decyzję, czy scena jest odpowiednia do sfotografowania w odcieniach szarości i stosownie do tego dopasować kompozycję kadru.

W tym przypadku największym problemem jest utrata kolorów obrazu z powodu ustawienia tego stylu. Zarejestrowanie jedynie monochromatycznego ujęcia nie jest rozwiązaniem idealnym i stanowi duże ograniczenie, gdy zmienia się oczekiwania klienta. Często

zapomina się, że przy zapisywaniu zdjęć czarno-białych w formacie RAW aparat rejestruje także informacje o kolorze. Daje to nie tylko swobodę decydowania, czy obraz zostanie przekształcony w obraz monochromatyczny, ale także otwiera nowe możliwości w postprodukcji, ponieważ do precyzyjnego dostrajania za pomocą różnych kanałów kolorów potrzebne są informacje o barwie. Aktywacja w aparacie stylu przetwarzania zdjęć Czarno-biały pomoże Ci przeanalizować temat, zwizualizować i zoptymalizować wygląd kadru.

Jeśli używasz oprogramowania do konwersji plików RAW producenta aparatu, obraz będzie czarno-biały, wraz z widocznymi wszystkimi innymi wprowadzonymi w korpusie ustawieniami. Po otwarciu pliku RAW w dowolnym innym programie do edycji, takim jak

UŻYJ FILTRÓW

Filtry te dodają głębi i pozwalają zbalansować jasność sceny.

Polaryzator: zwiększa kontrast i tworzy bardziej wyrazisty, czarno-biały obraz, jednocześnie eliminując niepożądane odbicia powstające na powierzchniach niemetalicznych.

Gradientowy neutralny filtr szary:

Ten filtr, częściowo przezroczysty, a częściowo przyciemniony, zmniejsza kontrast między niebem a elementami pierwszego planu, by można było uzyskać zrównoważoną ekspozycję, wykonując pojedyncze zdjęcie.

Photoshop, ustawienia Stylu obrazów nie zostaną zastosowane. Oznacza to, że fotografia będzie kolorowa i należy poddać ją ręcznej konwersji na monochromatyczną. Jeśli jednak skupiasz się na fotografowaniu w czerni i bieli, to aby uzyskać maksymalną precyzję odwzorowania szczegółów, najlepiej jest skorzystać z ustawień i regulacji dostępnych w aparacie. Dzięki temu, aby później ręcznie przekonwertować ujęcie, wystarczy jedno kliknięcie.

Drobne detale

Brak koloru pozwala na wizualne uwydatnienie drobnych elementów, takich jak krople deszczu.

Użyj filtrów dostępnych w aparacie

Zwiększ kontrast i dramatyzm obrazu, aby skrócić czas postprodukcji

Fotografia czarno-biała wymaga bardziej precyzyjnej edycji niż zdjęcia kolorowe. Nawet, gdy naświetlano zdjęcia na filmie, fotografie były ręcznie retuszowane w ciemni. Obecnie jest to możliwe dzięki programom do edycji obrazu, takim jak Photoshop czy Affinity. Jednakże ulepszenie elementów, takich jak wygląd nieba czy rozkładu jasności w obrębie kadru, może zająć trochę czasu.

Często zapomina się o tym, że aparaty fotograficzne mają różne ciekawe ustawienia, dzięki którym możemy precyzyjnie dostosować wygląd gotowego obrazu powstającego bezpośrednio w aparacie. Większość modeli jest wyposażona w filtry kolorów, które odgrywają kluczową rolę

w maksymalizacji efektu konwersji obrazu do odcieni szarości. W przypadku naświetlania zdjęć na czarno-białym filmie mają one postać fizycznych nasadek i nakręca się je na obiektyw.

W fotografii czarno-białej najczęściej używa się pięciu kolorowych filtrów: czerwonego, pomarańczowego, żółtego, zielonego i niebieskiego. Każdy kolorowy filtr rozjaśnia odpowiadający mu kolor, ale przyciemnia kolor znajdujący się na kole barw naprzeciwko niego. W ten sposób uzyskuje się różne odcienie szarości, co pozwala z kolei wyraźnie oddzielić od siebie poszczególne elementy obrazu pod względem jasności. Filtry poprawiają również ogólny kontrast, dzięki czemu

monochromatyczne fotografie stają się bardziej wyraziste. Niektóre aparaty mają programowe filtry kolorów w ustawieniach Szczegółów stylu Czarno-białego, ale jeśli ich nie ma, poszukaj ich w ustawieniach Profilu obrazu. Wybierz dowolny Profil i ustaw Tryb koloru na Czarno-biały. Wybierz Głębię kolorów, aby wyświetlić ustawienia R, G, B, C, M i Y. W tym menu możesz łączyć kolory lub po prostu regulować ich intensywność.

Odpowiednio skonfiguruj aparat

Twórz i tonuj obrazy monochromatyczne w aparacie bez utraty informacji o kolorze

1 Zrób zdjęcie w formacie RAW
Zapisuj wykonywane zdjęcia w plikach RAW, aby aparat nadal rejestrował dane dotyczące kolorów sceny. W opcjach formatu RAW wybierz ustawienie Nieskompresowane, aby móc uzyskać jak najwyższą jakość obrazu i uniknąć kompresji.

2 Włącz podgląd obrazu na żywo
Jeśli używasz lustrzanki włącz funkcję podglądu na żywo, ponieważ pozwoli to bardzo ułatwić komponowanie kadru. W ten sposób możesz bowiem zobaczyć na tylnym wyświetlaczu, jak powstające zdjęcie będzie wyglądało w odcieniach szarości.

3 Włącz tryb monochromatyczny
Nazwa tej funkcji w menu aparatu może się różnić w zależności od marki korpusu. Chcąc włączyć czarno-biały podgląd sceny, szukaj więc opcji o nazwie Styl obrazu, Styl kreatywny lub Przetwarzanie obrazu.

4 Dostosuj parametry
Aby można było wypuklić konkretne cechy, takie jak faktury czy struktura materiałów, każda scena wymaga innego ustawienia kontrastu i ostrości. Zaleca się zatem wyregulowanie tych opcji w aparacie jeszcze w trakcie fotografowania.

Koło tonalności

Zobacz, jak kolorowe filtry wpływają na zdjęcia czarno-białe

FILTR CZERWONY

- Rozjaśnia czerwień
- Mocno przyciemnia błękitny

Zastosowanie: w fotografii krajozobowej i plenerowej pozwala zmaksymalizować kontrast w obrębie nieba i wzmocnić zamglenie, a także zwiększyć różnice w odcieniach między kwiatami i liśćmi. Bywa też używany w celach kreatywnych, ponieważ tworzony przez niego uderzający efekt jest czasami wykorzystywany jako alternatywa dla prawdziwej fotografii w podczerwieni.

Nie stosować: w fotografii portretowej ze względu na jego silny wpływ, zwłaszcza na wygląd odcieni skóry.

FILTR ŻÓŁTY

- Rozjaśnia żółcie
- Mocno przyciemnia odcienie błękitu.

Zastosowanie: w fotografii krajozobowej filtr ten wzmacnia kontrast w obrębie nieba, jednocześnie oddzielając od siebie odcienie zieleni i zwiększając kontrast roślinności. Z kolei w fotografii portretowej nadaje skórze przyjemny odcień.

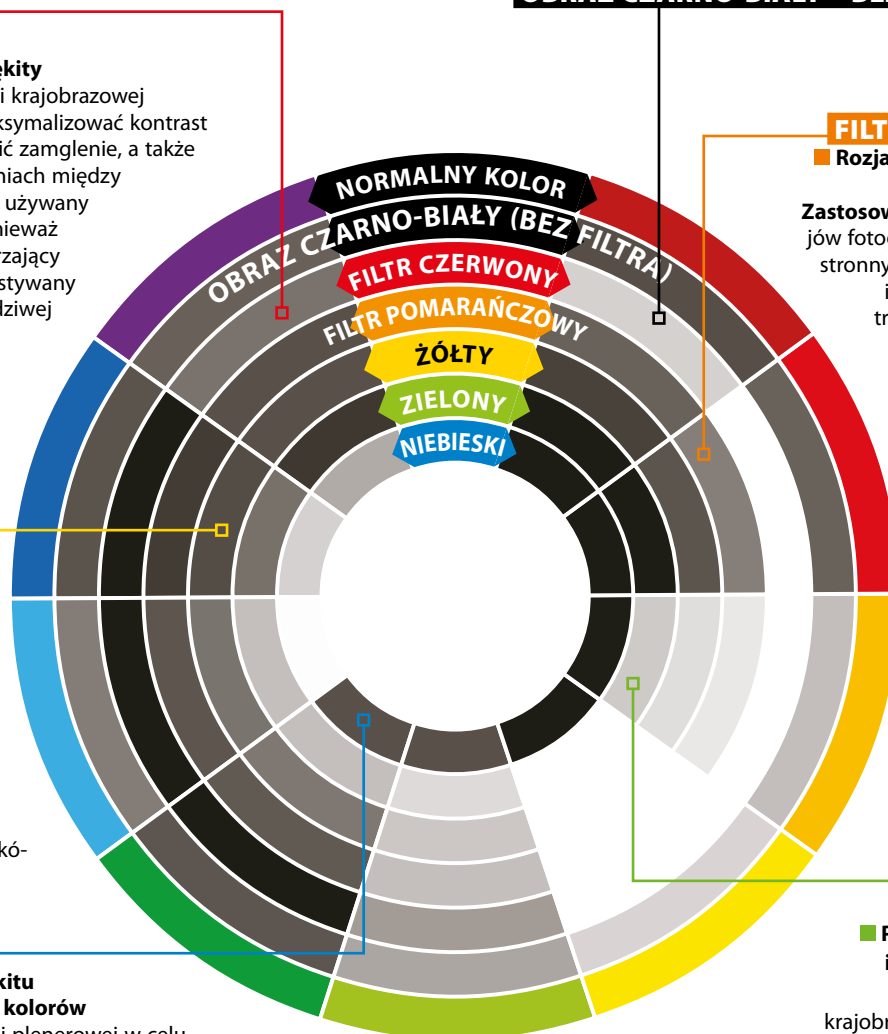
FILTR NIEBIESKI

- Rozjaśnia odcienie błękitu
- Przyciemnia większość kolorów

Zastosowanie: w fotografii plenerowej w celu zwiększenia widoczności mgły i zamglenia.

Nie stosować: w fotografii czarno-białej, ponieważ zmniejsza kontrast w obrębie całego obrazu.

OBRAZ CZARNO-BIAŁY – BEZ FILTRA

FILTR POMARAŃCZOWY

- Rozjaśnia kolor pomarańczowy
- Przyciemnia błękitny

Zastosowanie: do wszystkich rodzajów fotografii, fantastycznie wszechstronny. W fotografii krajozobowej i plenerowej wzmacnia kontrast w obrębie nieba. Z kolei w fotografii portretowej maskuje niedoskonałości skóry, nadając jej zdrowszy wygląd. W przypadku wykonywania zdjęć architektury dodaje głębi i zwiększa kontrast między różnymi materiałami.

Nie stosować: przy rejestrowaniu zdjęć krajozobowych i plenerowych, gdy zależy Ci na wzmocnieniu widoczności mgły i zamglenia.

FILTR ZIELONY

- Rozjaśnia zielenie
- Przyciemnia odcienie żółci i koloru pomarańczowego

Zastosowanie: w fotografii krajozobowej i plenerowej w celu wzmocnienia widoczności roślinności i liści.

Nie stosować: w fotografii portretowej, ponieważ spłaszcza odcienie skóry i ust.

Tonowanie zdjęć monochromatycznych

Dowiedz się, jak postępować z odcieniami szarości, aby zmaksymalizować efekty wizualne na etapie postprodukcji

Importując czarno-białe pliki do swojego ulubionego programu do edycji zdjęć, należy pamiętać o kilku istotnych krokach. Przede wszystkim nie zmieniaj profilu kolorów z RGB na skalę szarości. Spowoduje to utratę informacji o kolorze obrazu i pozostawi do Twojej dyspozycji wyłącznie monochromatyczne odcienie. Stanowi to poważne ograniczenie podczas edycji, gdyż informacje o kolorze mają kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o możliwość kontrolowania jasności, i w dużym stopniu wpływają na to, jak prezentuje się wizualnie czarno-biała fotografia w efekcie końcowym.

Zamiast tego skorzystaj z warstwy dopasowa-

nia Czarno-biała, która umożliwia indywidualną kontrolę sposobu konwersji poszczególnych kolorów do odcieni szarości poprzez regulację jasności. Ogólnie rzecz biorąc, najlepiej jest pracować wyłącznie w oparciu o warstwy dopasowania. Zapewnia to większą kontrolę nad procesem edycji, ponieważ zawsze można powrócić do konkretnej warstwy, aby wyzerować lub ponownie dostosować ustawienia.

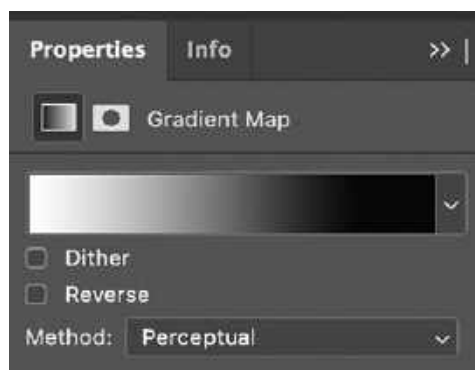
Możliwości edycji są dziś nieograniczone. Dlatego aby dać Ci przegląd kilku prostych, ale sprytnych technik, zebraliśmy poniżej te najsukuczniejsze...

Wyeksponuj temat

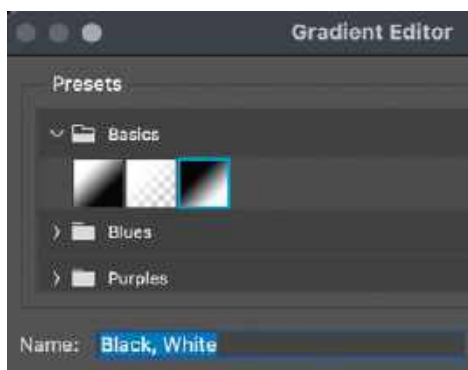
Temat powinien być głównym obiektem zainteresowania na zdjęciu i wyróżniać się na tle.

Poznaj zaawansowane metody konwersji

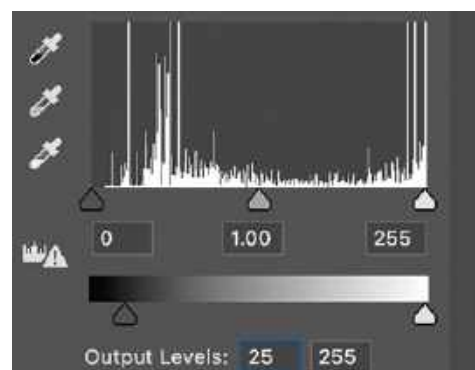
Użyj warstwy dopasowania Mapa gradientów, aby stworzyć monochromatyczne obrazy o wysokim kontraście

1 **Utwórz mapę gradientu** Kliknij ikonę na wpół białego, a na wpół czarnego kółka znajdującego się u dołu panelu Warstwy. Teraz wybierz z listy Mapa gradientu. Spowoduje to pojawienie się okna panelu Właściwości.

2 **Otwórz okno dopasowań** Wystarczy kliknąć widoczny pasek gradientu, a otworzy się Edytor gradientów. W sekcji Ustawienia domyślnie znajdziesz folder Podstawy. Rozwiń go i wybierz trzeci z widocznych kwadracików o nazwie Czarny, Biały.

3 **Dodaj warstwę dopasowania Poziomy** Aby zmniejszyć kontrast, ustaw Poziomy wyjściowy czerni na ok. 25. Z kolei aby go zwiększyć, ustaw Punkt białej na 200, Średnie tony/jasność na 1, a Punkt czerni na ok. 10.

Zastosuj efekt tonowania

Dodaj wyjątkowy akcent do swoich czarno-białych zdjęć

W JASNEJ TONACJI

Dodaj warstwę dopasowania Krzywe. Aby rozjaśnić odcienie szarości na obrazie, przeciągnij krzywą w górę za pomocą punktów kontrolnych. Uważaj, żeby nie utracić żadnych szczegółów w obrębie najważniejszych elementów.

SEPIA

Najpierw dodaj warstwę dopasowania Barwa/Nasylenie. Teraz ustaw parametr Barwa na ok. 30 i przeciągnij suwak Nasylenie na wartość ok. 25. Zaznacz pole wyboru Koloruj.

CYJANOTYPIA

Dodaj warstwę dopasowania Barwa/nasylenie. Ustaw parametr Barwa na ok. 220, a suwak Nasylenie na 35. Zaznacz pole wyboru Koloruj. Otwórz warstwę dopasowania Krzywe i wzmocnij kontrast, nadając krzywej kształt litery S.

TONOWANIE DWUBARWNE

Użyj panelu Rozdziel tonowanie lub warstwy dopasowania Mapa gradientu. Wybierz jeden kolor dla cieni, a inny dla świateł. Najlepiej sprawdzają się połączenia kolorów, np. czerwony z niebieskim.

Cztery najlepsze techniki

Podczas tonowania zdjęć czarno-białych warto stosować te proste, ale skuteczne techniki

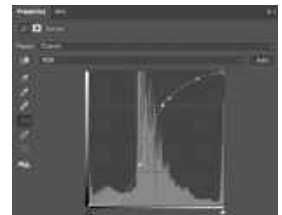
KONTROLA JASNOŚCI

Wykorzystaj informacje o kolorach, aby móc wizualnie odróżnić od siebie elementy przedstawione w odcieniach szarości. Dodaj warstwę dopasowania Czarno-biały, a otwórz się okno pokazujące odcienie kolorów od Czernieni do Karmazyny. Ten panel działa podobnie do filtrów kolorów w aparacie, ale dzięki dostępowi do suwaków określonych barw masz maksymalną kontrolę nad poziomami jasności.

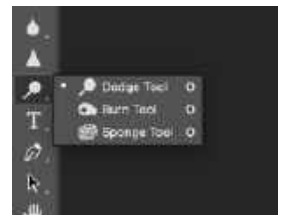
KRZYWA W KSZTAŁCIE LITERY S

Aby zwiększyć lub zmniejszyć kontrast zdjęć czarno-białych, dodaj warstwę dopasowania Krzywe. Większość zdjęć może wiele zyskać dzięki nadaniu krzywej klasycznego kształtu. Kliknij punkty kontrolne i przeciągnij je tak, aby krzywa przypominała swoim kształtem literę S. Warto jednak poeksperymentować z różnymi ustawieniami, ponieważ każde zdjęcie jest inne.

MIEJSCOWE ROZJAŚNIANIE I PRZYCIEMNIANIE

Aby dostosować kontrast i jasność konkretnych elementów obrazu, użyj narzędzi Rozjaśnianie i Ściemnij. Za ich pomocą można dostosować tonację obiektu (Rozjaśnianie) lub dodać kontrastu (Ściemnij), malując pędzlem po zdjęciu. Nie zapomnij tylko określić zakres tonalny, aby móc pracować tylko nad samymi cieniami, półcieniami lub światłami.

DODAWANIE FAKTURY

Dodanie drobnego ziarna lub nałożenia wzoru to sprytny sposób na nadanie monochromatycznym zdjęciom bardziej klasycznego, analogowego wyglądu. Dostępne są filtry nakładające fakturę lub możesz po prostu przeciągnąć suwak tekstury w swoim konwerterze plików RAW. Należy pamiętać, że tej ostatniej opcji nie można już później zmienić po „wywołaniu” zdjęcia.

TECHNIKI

Skup się na kompozycji

Kompozycja ma znaczenie kluczowe, dlatego aby stworzyć zrównoważony obraz, należy wziąć pod uwagę rozmieszczenie elementów w obrębie sceny.

Ponadczasowość

Zdjęcia czarno-białe mają ponadczasowy charakter, który sprawia, że są mniej podatne na przemijające mody.

Dramatyzm

Dzięki wykorzystaniu dominujących ciemnoszarych odcieni można tworzyć mocne i wyraziste ujęcia.

Prostota

Fotografia minimalistyczna skupia się na prostocie, czystych liniach, przestrzeni negatywnej i ograniczonej liczbie elementów.

Wskazówki od zawodowca

Mostafa Nodeh dzieli się poradami i wskazówkami na temat wykonywania zdjęć monochromatycznych

Co Cię fascynuje w fotografii czarno-białej?

Gdy usuwamy kolor, jesteśmy zmuszeni zbadać relacje między różnymi elementami obrazu, co zachęca nas do odkrycia różnych sposobów pokazania tematu. Dzięki temu możemy dekonstruować oczekiwania widza, a to pozwala nam określić formę przedstawienia tematu poprzez mocniejsze zaakcentowania głównych elementów sceny.

Z psychologicznego punktu widzenia różne odcienie szarości oraz silny kontrast między czernią i bielą są urzekające i tworzą połączenie, które kieruje naszą uwagę na temat. Z tego powodu wielu fotografów używa czerni i bieli, aby podkreślić różne powiązania na zdjęciu oraz wywołać i wzmocnić emocje oraz atmosferę obrazu.

Co przyciąga Cię do tworzenia prac koncepcyjnych?

W odróżnieniu od innych form, takich jak surrealizm czy abstrakcja, fotografia konceptualna to styl, który opiera się na konkretnych ideach, służących do przedstawienia swojego przesłania. Ten gatunek fotografii wykorzystuje wszelkie możliwe metody, aby przekazać odbiorcom określony komunikat. Ogólny produkt może przypominać inne formy fotografii, ale to właśnie podstawowa idea definiuje fotografię konceptualną.

Jakie są główne wyzwania, jakim należy sprostać?

Skupienie się wyłącznie na jednym obiekcie nie jest wcale tak łatwe, jak się wydaje. Wymaga to dbałości o szczegóły i cierpliwości. Na przykład zamiast robić kilka zdjęć różnym tematom, spró-

„Według mnie dobre zdjęcie czarno-białe to takie, które przedstawia prawdziwe piękno tematu. Nie zwracając uwagi na kolor, możesz docenić całą jego prostotę, wspaniałość i majestat”

Gotowy obraz

Stonowane odcienie

Stonowane kolory na zdjęciu tworzą poczucie spokoju i relaksu.

buj najpierw poświęcić cały dzień lub jeszcze więcej czasu na fotografowanie tylko jednego obiektu. Wybierz drzewo i przeprowadź jego studium. Wykonaj zdjęcie obiektywem szerokokątnym, zbliż się do pnia i użyj obiektywu tele i makro, zrób zdjęcie liści.

Wykorzystaj także różne kąty ustawienia aparatu i bądź kreatywny w odkrywaniu rozmaitych kompozycji. Efekty mogą Cię zaskoczyć i okazać się spektakularne! Czasami wystarczy odrobinę zmienić pozycję aparatu, ale z drugiej strony niektóre sceny będą wyglądały ciekawie dopiero po drastycznej zmianie perspektywy fotografowania.

Co sprawia, że czarno-biały obraz jest Twoim zdaniem świetny i się wyróżnia?

Według mnie dobre zdjęcie monochromatyczne to takie, które uczciwie przedstawia prawdziwe

piękno tematu. Tak samo jest z malowanymi obrazami. Jeśli usuniesz z nich kolory, powinieneś móc dostrzec piękno tematu. To samo ma miejsce w przypadku fotografii. Jeśli nie będziesz zwracał uwagi na kolor, możesz naprawdę docenić prostotę, wspaniałość i dostojność obiektu.

Czy masz jakieś wskazówki dla fotografów, którzy dopiero zaczynają przygodę z rejestrowaniem zdjęć w odcieniach szarości?

Moja rada jest taka, aby nigdy nie usuwali swoich ujęć, zwłaszcza gdy dopiero zaczynają robić zdjęcia czarno-białe. Kiedy poświęcisz trochę czasu na udoskonalenie umiejętności widzenia monochromatycznego, będziesz mógł wrócić i ponownie przeanalizować swoje wcześniejsze prace. To pokaże, jak daleko zaszedłeś jako fotograf i da lepsze pojęcie o tym, gdzie jesteś obecnie. Możesz również stwierdzić, że zdjęcie, które wcześniej uważałeś za kiepskie lub mało interesujące, wymaga jedynie odrobiny profesjonalnej edycji, aby je odmienić.

Jakie są Twoje najbliższe plany zawodowe?

W tym miesiącu mam indywidualną wystawę w galerii w Toronto w Kanadzie, której kierownikiem jest Firouze Aghadashlou. Potem będę nadal spędzać swój wolny czas na podróżowaniu i cieszeniu się naturą. Lubię przebywać na świeżym powietrzu, to mój sposób na relaks i ucieczka od rzeczywistości. Naturalne krajobrazy zawsze mnie fascynowały, ponieważ ciągle się zmieniają. Mogę wracać w jakieś miejsce wielokrotnie i zawsze

Mostafa Nodeh

Mostafa Nodeh jest samoukiem, artystą i fotografem mieszkającym w Gilan w Iranie. Jest znany ze swoich minimalistycznych,

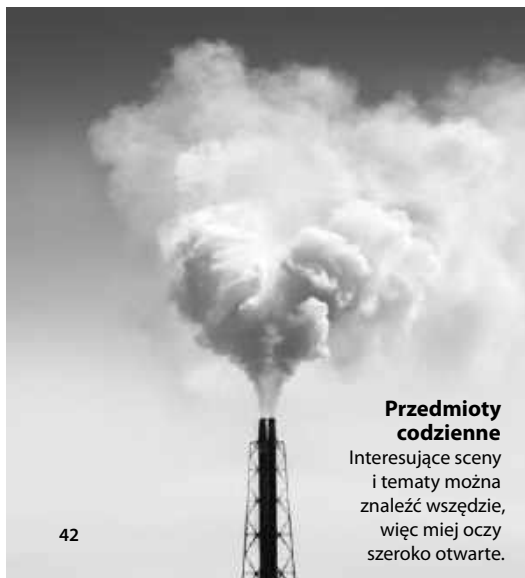
czarno-białych zdjęć krajobrazowych, które sięgają głęboko do korzeni tematów, odwołują się do idei i symboliki oraz są inspirowane fotografią konceptualną. W twórczości Mostafy wyraźnie widać jego zamiłowanie do prostoty i unikanie wszelkich czynników rozpraszających uwagę, które mogłyby mu utrudnić przekazanie jasnego przesłania.

Artystyczne prace Mostafy stanowią zaproszenie dla widzów do oderwania się od szybkiego tempa współczesnego życia. Jego zdjęcia były prezentowane w różnych publikacjach, przyciągając zainteresowanie szerokiej międzynarodowej publiczności.

@nodehphoto

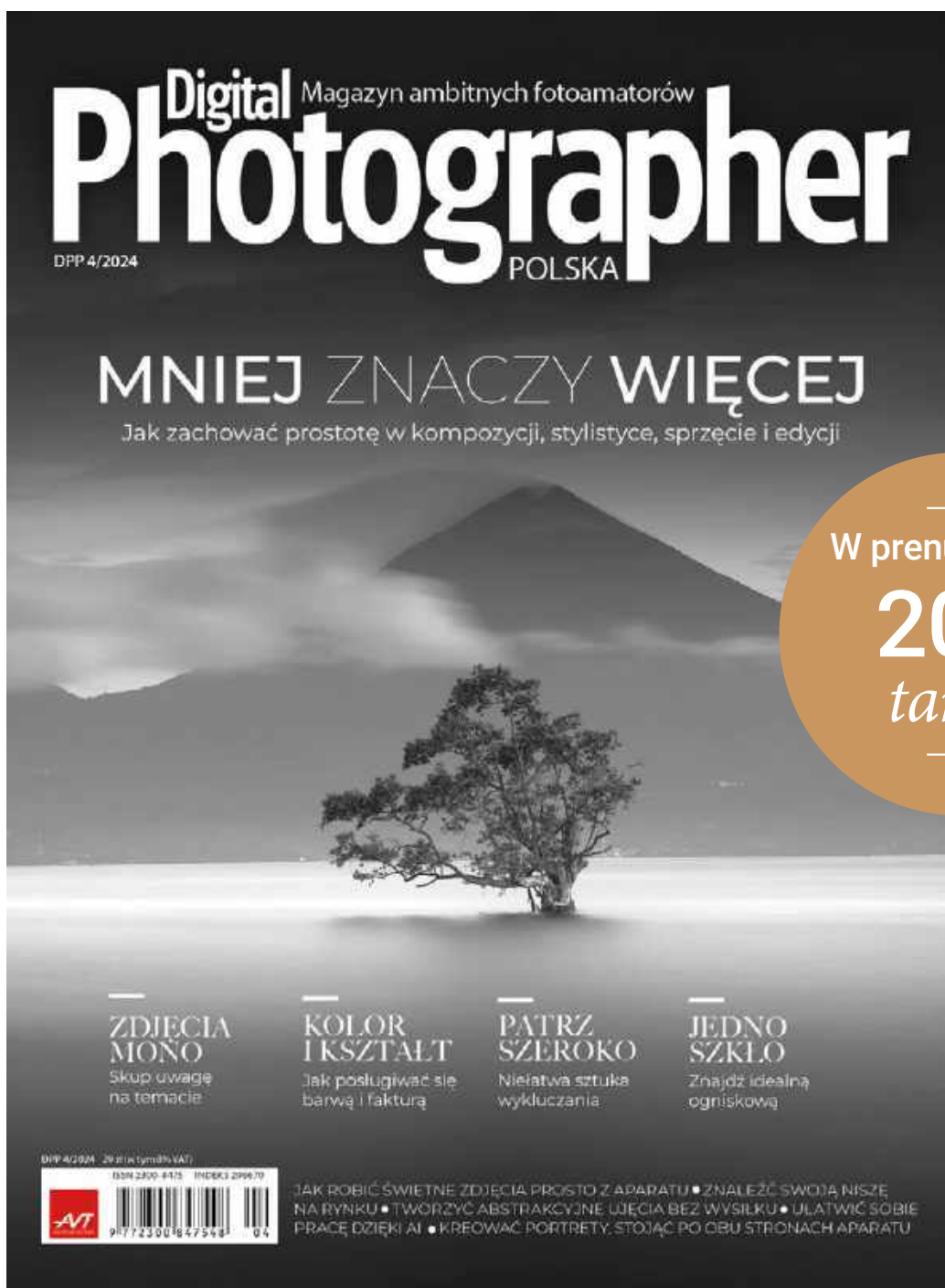
www.linktr.ee/mostafanodeh

będzie ono inne niż, gdy je widziałem ostatnim razem – ze względu na porę dnia, roku lub warunki pogodowe. Nadal będę wiernym widzkiem wielkiego spektaklu natury.

Przedmioty codzienne

Interesujące sceny i tematy można znaleźć wszędzie, więc miej oczy szeroko otwarte.

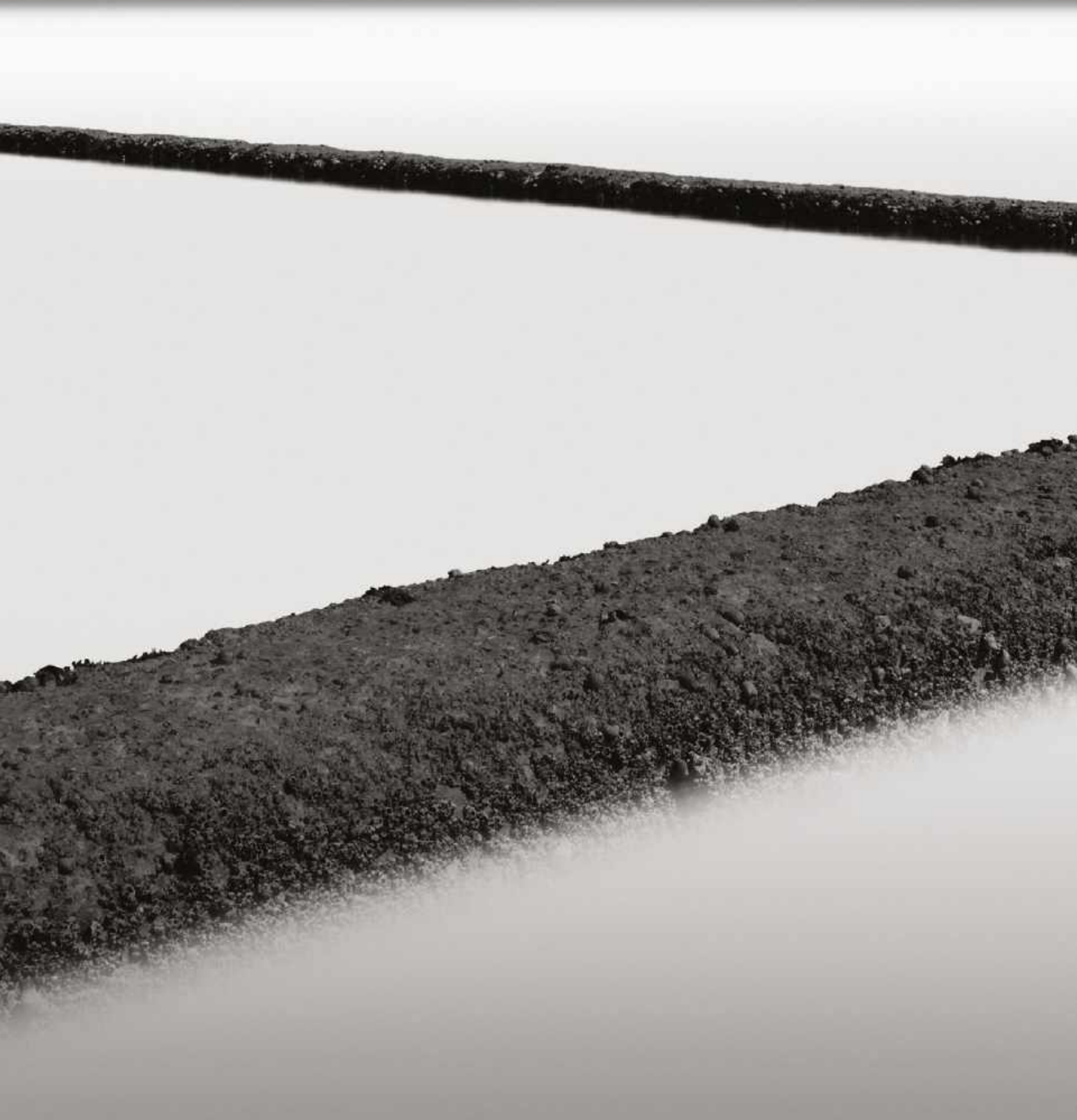

Prenumerata

oszczędzasz 20% • cieszysz się darmową dostawą • subskrypcję online dostajesz GRATIS!

Zaprenumeruj Digital Photographer Polska, a zawsze dostaniesz najnowszy numer wprost do Twojej skrzynki!
Cena rocznej prenumeraty drukowanej (4 numery) wynosi 92,80 zł.

Zamów prenumeratę na www.UlubionyKiosk.pl

Minimalistyczne ujęcia są często bardziej uderzające i zapadające w pamięć niż kompozycje bardziej złożone.

Minimalizm w krajobrazie

Zobacz, jak uprościć swoje kompozycje,
by rejestrować uderzające zdjęcia krajobrazowe

Fotografia pejzażowa jest popularnym i przystępnym gatunkiem, ale często trudno jest stworzyć wyjątkowe i zachwycające zdjęcie, które będzie się wyróżniać. Pragnąc zarejestrować rozległe scenerie i panoramiczne widoki, fotografowie wykorzystują moc swoich szerokokątnych obiektywów, aby uchwycić jak największą część krajobrazu. Jednak to właśnie chęć pokazania licznych szczegółów i elementów krajobrazu staje się ostatecznie dla wielu z nich największą przeszkodą w stworzeniu udanego obrazu. Rozważ więc rozłożenie zdjęcia na czynniki pierwsze, zastosuj wyważone podejście do kompozycji i udoskonal swoje ujęcia, aby stworzyć bardziej

minimalistyczne i wyrafinowane obrazy. Prostota w fotografii jest często bardziej uderzająca i efektowna niż przytłoczona ilością detali panorama.

Z lektury kilku następujących stron dowiesz się, dlaczego warto dobrze się zastanowić nad wyborem punktu widzenia, jak przyciągnąć uwagę widza i jak rozebrać kompozycję, sprowadzając ją do najistotniejszych elementów, a także zachować równowagę w kadrze i zharmonizować kolory. Omówimy też wiele innych kwestii – od fotografowania z zastosowaniem długiego czasu naświetlania w celu uproszczenia kompozycji po zmianę współczynnika proporcji boków zdjęcia, aby udoskonalić kadr.

Wybór obiektywu

Im szerszy obiektyw tym lepiej? To błędne myślenie!

Ogólnie rzecz biorąc, fotografowie krajobrazu robią zdjęcia obiektywami szerokokątnymi, aby zmieścić w kadrze jak największą część uwiecznianej scenerii – jeśli umiesz aparat blisko jakiegoś obiektu znajdującego się na pierwszym planie, to użycie optyki krótkoogniskowej pozwoli wprowadzić do kadru kontekst, a jeśli zechcesz zwiększyć skalę i wzmocnić wrażenie głębi, to taka optyka również pomoże Ci to osiągnąć. Jednak ze względu na szeroki kąt widzenia znacznie trudniej jest przy jej użyciu stworzyć czystą kompozycję, która nie zawiera żadnych rozpraszcanych lub drażniących obiektów, dlatego czasami lepiej jest zdecydować się na nieco dłuższy obiektyw, aby uzyskać większą kontrolę nad kadrem i zarejestrować bardziej wyrafinowany obraz. Użycie ultraszerokokątnego obiektywu sprawi, że skomponowanie prostego i wyrafinowanego ujęcia będzie niezwykle trudne. W kadrze znajdzie się wówczas więcej informacji, co oznacza, że wystąpi większe prawdopodobieństwo pojawienia się na obrazie niechcianych i rozpraszcanych uwagę obiektów.

Profesjonalny fotograf Dave MacVicar mówi: „Uważam, że kiedy obraz zawiera w kadrze zbyt wiele informacji, widzowi trudniej jest naprawdę skupić się na obiekcie, co może sprawić, że przekaz zdjęcia może być dla niego nieczytelny. Wydaje się, że ludzką naturą jest chęć wypełnienia całej dostępnej przestrzeni. Lubię porównywać to do potrzeby wypełnienia każdego zakamarka domu meblami. Dla mnie zdjęcie, na którym jest mniej elementów rozpraszcanych uwagę, może przyciągnąć widza bezpośrednio do tematu, wydaje się mieć większą głębię i wywołuje bardziej surrealistyczne wrażenie. Świat, w którym żyjemy, jest już w większości zabałaganiony i zagracony; moim zdaniem minimalistyczna fotografia pozwala w pewnym stopniu uciec od tej rzeczywistości”.

Powyżej

Nie tak szeroko

Aby udoskonalić kompozycję, rozważ użycie obiektywu o dłuższej ogniskowej.

Z prawej

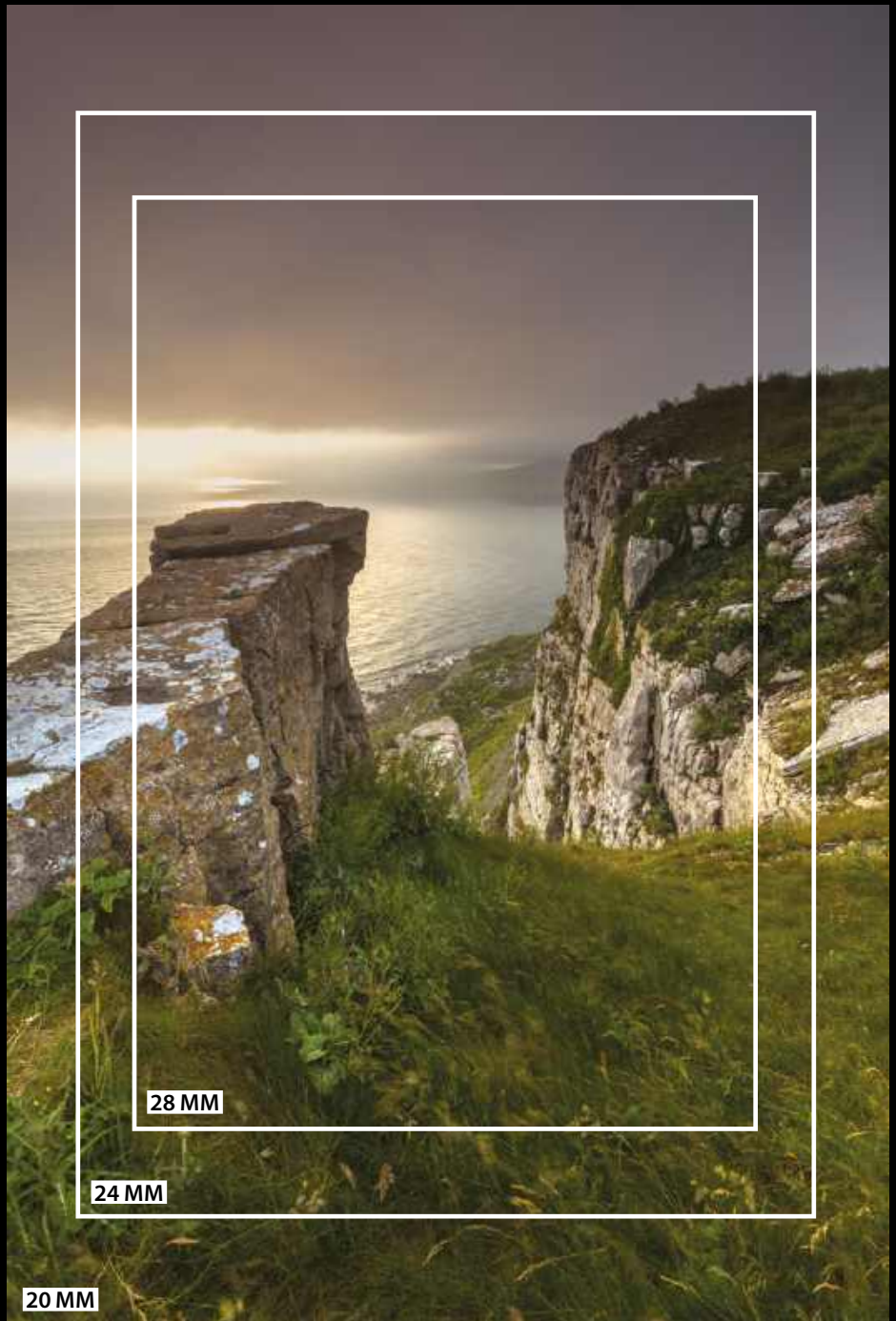
Linie wprowadzające

Umieść na pierwszym planie jakieś elementy, aby pomóc widzowi „wejść” do środka obrazu.

Daleko z prawej

Unikaj używania ultraszerokokątnego obiektywu

Spróbuj skierować wzrok na środek kadru.

Wciąganie widza

Ważne jest, aby na krawędzi obrazu nie znajdowały się żadne rozpraszające uwagę przedmioty

Jeśli chodzi o bardziej wyważone i wyrafinowane podejście do fotografii krajobrazowej, to najważniejsze jest poświęcenie czasu na zastanowienie się, gdzie każdy z elementów powinien znaleźć się w kadrze. Nie chcesz, aby wzrok widza był odciągany od głównego tematu w stronę rozpraszającego obiektu lub jasnej plamy koloru znajdującego się na krawędzi kadru.

„Na większości, o ile nawet nie na wszystkich zdjęciach, główny obiekt lub punkt zainteresowania zajmuje środkowe dwie trzecie obrazu i uważam, że bardzo ważne jest jak najszybsze skierowanie uwagi widza właśnie na ten obszar” – wyjaśnia MacVicar. „Z kolei wszelkie zakłócenia pojawiające się w pobliżu krawędzi kadru mogą naprawdę mocno utrudnić widzowi proces odkrywania tego, co jest głównym tematem fotografii”.

Martijn van der Nat zgadza się z tym, że obiekt musi znajdować się blisko lub w najjaśniejszej albo najbardziej kontrastowej części obrazu. „To tu właśnie widz spojrzy najpierw i tu przede wszystkim zacznie szukać głównego tematu. Jeśli wiesz, że wzrok widza przyciągają

najjaśniejsze części obrazu, to możesz to odpowiednio wykorzystać. Możesz umieścić obiekt przed najjaśniejszym obszarem sceny lub blisko niego. Jednocześnie bardzo ważne staje się wówczas wyeliminowanie lub ukrycie wszystkich innych jasnych elementów, ponieważ będą one odciągać uwagę od fotografowanego obiektu i kierować wzrok poza kadr. Chodzi przecież o to, aby skupić wzrok oglądających na głównym temacie”.

Z prawej

Przyciemnianie krawędzi

Dodanie subtelnej winiety pomoże przyciągnąć wzrok oglądających do centralnej części fotografii.

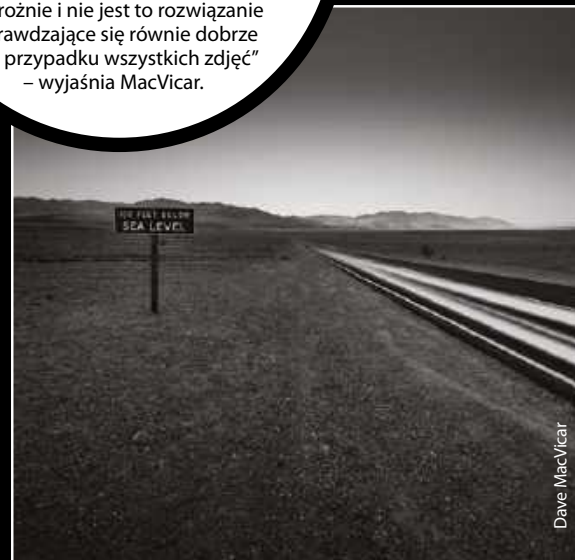
Poniżej

Mniej znaczy więcej

Dążenie do uwzględniania na zdjęciach krajobrazowych mniejszej liczby elementów gwarantuje, że cała uwaga zostanie skupiona na głównym obiekcie.

WYKORZYSTANIE WINIETY

„Częstym narzędziem, którego wielu fotografów używa w postprodukcji, aby przyciągnąć uwagę widza, jest zastosowanie na obwodzie kadru lekko przyciemnionej winiety. Tworzy to jakby tunel, który pomaga skierować wzrok na środek kadru. Oczywiście efekt ten należy stosować ostrożnie i nie jest to rozwiązanie sprawdzające się równie dobrze w przypadku wszystkich zdjęć” – wyjaśnia MacVicar.

Dave MacVicar

Evgeni Dinev

Wykluczanie elementów

Zredukuj swoją kompozycję do niezbędnych elementów, zachowując na zdjęciu tylko to, co najważniejsze

Jeśli jakiś element obecny w kadrze nie wnosi nic do kompozycji, to prawdopodobnie ją osłabia – przyjrzyj się zatem jeszcze raz zrobionej fotografii i ponownie skomponuj ujęcie, aby wyeliminować niepotrzebne obiekty. „Kiedy wydaje mi się, że mam już idealną kompozycję, zapamiętuję ją i poświęcam jeszcze kilka minut na poszukiwanie lepszej” – wyjaśnia MacVicar. „Czasami jesteś zaledwie o kilka metrów od znalezienia jeszcze doskonalszego kadru”.

„Nazywam tę metodę *mistrz walki z chaosem* – polega ona na usuwaniu wszystkich niepotrzebnych i rozpraszcających elementów. Tylko wartościowe obiekty zasługują na uwzględnienie w kadrze” – mówi Evgeni Dinev (evgenidinevphotography.com). „Dają one szansę zwiększyć emocje, które staram się wywołać u oglądających za pomocą zdjęcia. Jeśli na fotografii znajduje się zbyt wiele

interesujących obiektów, obraz będzie wyglądał zbyt niechlujnie, nie oferując niczego konkretnego, co mogłoby poprowadzić wzrok widza poprzez kadr. Jeśli nie jestem w stanie rozmieścić elementów w kadrze tak, aby były ze sobą w pełnej harmonii, ryzykuję i eliminuję je, po czym skupiam się tylko na tych, które są dobrze wyważone i wnoszą jakąś wartość do zdjęcia”. Van der Nat również zdecydowanie zgadza się z tym, że mniej znaczy więcej. „Im więcej obiektów znajduje się w kadrze, tym bardziej uwaga widza jest podzielona, zwłaszcza jeśli obiekty te nie wnoszą nic do kompozycji lub opowiadanej historii. Komponując kadr, staramy się zaprowadzić ład w obrazie. Fotografie złożone z mniejszej liczby elementów wydają się bardziej uporządkowane i pomagają widzowi lepiej zinterpretować obraz. Dzięki temu łatwiej będzie im zrozumieć Twój przekaz”.

Powyżej

Przeładowany kadr

Latarnia w oddali wygląda na nieco zagubioną, ale scena ta ma potencjał pozwalający stworzyć bardziej zwartą kompozycję niż ta.

Na górze

Bardziej wyrafinowany kadr

Przemieszczając się nieznacznie i zmieniając kompozycję ujęcia, byliśmy w stanie udoskonalić i uprościć kadr.

Zachowywanie równowagi

Usunięcie obiektów ze sceny wcale od razu automatycznie nie ułatwia kadrowania

Kiedy uprościsz swoją kompozycję, cała uwaga widza zostanie skierowana bezpośrednio na główny temat bez rozpraszania uwagi, co oznacza, że bardzo ważne jest, aby dokładnie rozważyć, gdzie ten temat lub tematy powinny pojawić się w kadrze.

„Aby zachować na moich zdjęciach równowagę kompozycyjną, zaczynam od zgrubnego zastosowania zasady trójkąta, zawsze utrzymując fotografowany obiekt w środkowych dwóch trzecich części kadru” – wyjaśnia MacVicar.

„Następnie decyduję, jak dużą część fotografii musiałby zająć temat na każdej z kompozycji. Gdy wymaga dużej ilości miejsca, zapewniam mu niezbędną przestrzeń w obrębie pierwszego planu. Pozwalam obiektowi oddychać i nie wyglądać na stłamszony, umieszczając horyzont w dwóch trzecich wysokości kadru.

Natomiast gdy mam temat, który znajduje się blisko linii widnokreśgu i nie zajmuje on dużo miejsca w kadrze, odwracam tę kolejność i umieszczam horyzont na dole w jednej trzeciej wysokości obrazu”.

„Ogólną zasadą jest nadawanie wagi elementom w kadrze” – wyjaśnia Van der Nat.

„Ma na to wpływ odległość obiektu od krawędzi obrazu – im bliżej krawędzi znajduje się obiekt, tym bardziej wpływa na równowagę.

Można wyobrazić sobie, że balansujemy odbitką zdjęcia na palcu – każda kompozycja powinna mieć gdzieś swój punkt równowagi. Jeśli ciągle się przechyla, oznacza to, że obraz nie jest zrównoważony – punkt równowagi nie musi jednak wcale znajdować się na środku kadru”.

„Można wyobrazić sobie, że balansujemy odbitką zdjęcia na palcu – każda kompozycja powinna mieć gdzieś swój punkt równowagi”

Z lewej Zachowaj równowagę
Kluczem do tworzenia minimalistycznych obrazów jest zrównoważenie wszystkich elementów, ponieważ obiekty, które zostały uwzględnione w scenie, zostaną wówczas mocniej podkreślone.

Dave MacVicar

Uprość paletę kolorów

Zbyt wiele odcieni może przytłoczyć – miej to na uwadze komponując ujęcie

Ograniczanie różnorodności uchwyconych kolorów to jeden ze sposobów udoskonalania obrazu oraz tworzenia mniej skomplikowanych scen. „Uproszczenie palety kolorów naprawdę pomaga” – wyjaśnia Van der Nat. „Kolory mogą odwracać uwagę od fotografowanego obiektu, ponieważ oko przyciągają kolorowe elementy obecne w kadrze”.

MacVicar wyjaśnia: „Chociaż większość moich zdjęć jest czarno-biała, podczas tworzenia kolorowych obrazów ważne jest dla mnie, aby miały one podobny klimat do moich prac monochromatycznych. Myślę, że utrzymanie dobrego balansu kolorów jest ważnym punktem wyjścia do tego, aby zdjęcie było mniej chaotyczne, a bardziej harmonijne. Uważam, że oprócz dobrego balansu kolorów równie świetnym sposobem na uzyskanie minimalistycznie wyglądającego kolorowego obrazu jest uproszczenie palety barw.

Gdy zostanie wprowadzonych zbyt wiele różnych kolorów, zdjęcie może wyglądać na przeładowane”.

Konwersja do czerni i bieli to najbardziej ekstremalny i prawdopodobnie najskuteczniejszy sposób na udoskonalenie palety kolorów, a co za tym idzie – samych zdjęć. „Większość minimalistycznych obrazów ma większą siłę oddziaływania, jeśli ukazywany temat i koncepcja są bardziej abstrakcyjne. Usunięcie informacji o kolorze to świetny sposób na pewne odejście od realizmu – daje nam to o jedną rzecz mniej do zinterpretowania przez mózg. W przypadku braku barw wszystko sprowadza się do kompozycji, kształtu i światła – zgodnie z podstawową zasadą *mniej znaczy więcej*” – mówi Van der Nat.

MacVicar uważa, że konwersja do odcieni szarości sprawdza się szczególnie dobrze w przypadku minimalistycznych krajobrazów, ponieważ często żywe kolory mogą być zbyt dominujące, a w wielu

przypadkach stać się głównym elementem zainteresowania i odwrócić uwagę od prezentowanego tematu. Wyjaśnia, że „w przypadku minimalistycznych czarno-białych obrazów widz jest zmuszony skupić się na temacie i docenić subtelności tonacji, ponieważ wpływ, jaki wywiera kolor, został wyeliminowany.

Myślę, że największym powodem, dla którego wolę, aby moje fotografie krajobrazowe wykonywane z długim czasem naświetlania były raczej czarno-białe niż kolorowe, jest swoboda, jaką daje mi to na etapie obróbki końcowej. Czarno-biały obraz pozwala mi w pewnym stopniu wyjść poza granice rzeczywistości. Wiele osób określiło moje prace jako surrealistyczne i tajemnicze, co jest wynikiem manipulowania na moich zdjęciach utrzymanych w skali szarości światłem w sposób, który nie przekładałby się tak dobrze na obraz kolorowy”.

„W przypadku braku barw wszystko sprowadza się do kompozycji, kształtu i światła – zgodnie z podstawową zasadą *mniej znaczy więcej*”

Dave MacVicar

Powyżej
Proste kolory
Upewnienie się, że uchwyciłeś prostą paletę harmonijnych barw, pomoże stworzyć bardziej minimalistyczny obraz.

Poniżej, na środku
Wykorzystanie mgły
Mgła pomoże jeszcze bardziej udoskonalić ujęcie, ukrywając rozpraszające elementy i jednocześnie upraszczając kolory.

Martin van der Nat

RÓB ZDJĘCIA MONOCHROMATYCZNE

Uprość swoje zdjęcia jeszcze bardziej, usuwając kolor

Kolorowy krajobraz
Niektóre kolorowe sceny mają z natury monochromatyczny wygląd. W takich przypadkach najlepszym wyborem jest zarejestrowanie obrazu w odcieniach szarości.

Dopracowana paleta barw
Skonwertowanie obrazu do odcieni szarości pomogło jeszcze bardziej go uprościć.

Zdjęcia z długą ekspozycją

Wyliminuj faktury dzięki użyciu długiego czasu naświetlania

Akweny wodne i ciekawe niebo mogą być świetnymi sposobami na urozmaicenie zdjęcia. Włączenie groźnie wyglądających chmur z pewnością pomoże przyciągnąć wzrok oglądających. Jednak takie „przeciążenie” fakturą może również nadmiernie skomplikować scenę i odwrócić uwagę od głównego tematu. Właśnie dlatego doskonałą techniką jest fotografowanie z użyciem długiego czasu otwarcia migawki. Długa ekspozycja wygładzi wodę i rozmyje chmury, zmniejszając widoczność faktury oraz tworząc bardziej eteryczny efekt. Oznacza to, że głównym tematem będzie obiekt, a nie tylko sama faktura.

„Wykonywanie zdjęć z długą ekspozycją to kolejny świetny sposób na oderwanie się od rzeczywistości” – mówi Van der Nat. „Można w ten sposób wyeliminować pewne zakłócenia, takie jak przemieszczające się obiekty, a tym samym stworzyć większy porządek, co pomaga uprościć obraz. To narzędzie, które można kreatywnie wykorzystać i świetnie sprawdza się ono w przypadku minimalistycznych, czarno-białych kompozycji. Techniki tej używam również w celu uzyskania na niektórych moich zdjęciach wrażenia ruchu, na przykład zamieniam przejeżdżające samochody w półprzezroczyste smugi na fotografiach ukazujących miejski pejzaż lub rozmywam przesuwające się po niebie chmury. Uwielbiam w tym to, że pomaga mi to ukazać na moich obrazach koncepcję przemijania czasu. Fotografia zawiera wówczas więcej niż jedno krótkie „kliknięcie” i zachowuje pamięć o pewnym okresie”.

„Chodzi o wyeliminowanie rozprasających uwagę obiektów na niebie lub wodzie” – wyjaśnia Dinev. „Gdybym pozostawił oryginalną fakturę chmur, byłyby one zbyt wyraziste. Długa ekspozycja pomaga rozciągnąć te szczegóły, aby mniej rozpraszaly uwagę. Chociaż chmury są tylko częścią tła, dobrym podejściem jest ich uproszczenie”.

Powyżej Wyglądź wodę

Na pierwszym zdjęciu widać zbyt wyraźną fakturę w obrębie wody i nieba. Jednak długa ekspozycja pozwoliła ją wygładzić w celu udoskonalenia obrazu.

Poniżej Spokojna woda

Woda na tym ujęciu została całkowicie wygładzona, co stworzyło bardzo spokojny i niemal abstrakcyjny obraz.

Zmiana proporcji

Dostosowanie sposobu wykadrowania może pomóc zacieśnić i udoskonalić ujęcie

Wspomnieliśmy już o tym, że obiektywy ultraszerokokątne nie zawsze najlepiej się nadają do rejestrowania wyrafinowanych i minimalistycznych kompozycji, ale czasami, aby jeszcze bardziej uprościć i udoskonalić scenę, warto rozważyć również zmianę współczynnika proporcji boków kadru i zrobić np. kwadrat.

„Przycięcie ujęcia może uprościć obraz – usunie wszelkie niepożądane obiekty i stworzy wrażenie nieco większego odizolowania tematu” – wyjaśnia MacVicar. „Wiele moich fotografii nie ma fizycznego punktu odniesienia, a w niektórych przypadkach nawet żadnego odniesienia pozwalającego określić jego skalę. Wolę, aby zdjęcie skrywało w sobie odrobinę tajemnicy, choć w wielu przypadkach fotografuję rozpoznawalne i trudne do wyeliminowania elementy, które były częścią uwiecznianej scenerii. Aby uwieczniany obiekt miał w kadrze pożądaną skalę, zamiast mocniejszego przybliżania tematu, zdecydowałem się robić zdjęcia w formacie kwadratowym, choć natywnym dla mojego aparatu jest obraz o proporcjach boków 4:3”.

Van der Nat wyjaśnia: „Uważam, że kwadratowy kadr jest bardziej atrakcyjny, ponieważ sprawia wrażenie, jakby fotograf mówił: *To jest dokładnie to, na co chcę, żebyś spojrzal*. Ponownie chodzi o pominięcie niektórych elementów i obiektów oraz uproszczenie historii, którą próbujesz opowiedzieć swoim obrazem”.

„Kiedy nie jestem w stanie stworzyć mocnej kompozycji, używam różnych proporcji kadru, innych niż domyślny współczynnik kadrowania aparatu” – mówi Dinev. „Na przykład wtedy, gdy zasada złotego podziału nie działa zbyt dobrze, a kompozycja nie jest odpowiednio wyważona. Innym ważnym powodem zastosowania kwadratowego kadrowania jest chęć pozbycia się rozpraszających obiektów lub śmieci. Kwadratowy kadr przyciąga uwagę przede wszystkim do centralnej części obrazu. Jeśli wyobrazisz sobie takie zdjęcie jako okrąg, wzrok będzie się skupiał na środku, szukając spirali”.

Z lewej Kwadratowy kadr

„Zawsze podobało mi się wrażenie symetrii, jakie dają kwadratowe zdjęcia. Może to zapewnić zupełnie inne spojrzenie na scenę, która mogłaby wyglądać znajomo, gdyby została przedstawiona w bardziej powszechnym formacie kadru o proporcjach boków 3:2” – mówi MacVicar.

Evgeni Dinev

PATRZ SZEROKO

Użyj obiektywu szerokokątnego jako narzędzia do tworzenia spektakularnych kompozycji

Zdecydowanie żyjemy dziś w złotej erze fotografii szerokokątnej. W pierwszych latach cyfrowego obrazowania, brak dostępności optyki szerokokątnej, był mocno odczuwalny. Aparaty miały mniejsze matryce co nie ułatwiało zadania inżynierom, a pierwsze pełne klatki były niezwykle drogie, więc dostępne tylko dla wąskiej grupy profesjonalistów.

W połowie pierwszej dekady XXI wieku, zaczęły jednak pojawiać się obiektywy ultraszerokokątne również dla matryc APS-C, takie jak zoomy 12–24 mm, czy nawet 10–20 mm. Oferowały takie samo pole widzenia jak obiektywy z korpusami pełnoklatkowymi i były przy tym znacznie mniejsze i lżejsze (dzięki zmniejszonemu kręgowi obrazowemu).

W drugiej dekadzie XXI pełna klatka mocno się już upowszechniła, szybko zaczęło więc przybywać również optyki ultraszerokokątnej. Modele takie jak Canon EF 11–24 mm f/4L USM (najbardziej szerokokątny obiektyw rektalinearny, jaki kiedykolwiek wyprodukowano), i legendarny Nikon AF-S Nikkor 14–24 mm f/2,8G ED, stały się podstawowym wyposażeniem każdego profesjonalnego fotografa krajozabru i wnętrza.

Kolejny przełom przyniosło pojawienie się bezlusterkowców i goszczące w nich funkcje systemowej korekcji wad optycznych. Możliwe stało się produkowanie optyki rozpoczynającej się nawet od 10 mm i to nadal w niezwykle kompaktowych i wysokiej jakości tubusach.

Możliwości robienia zdjęć szerokokątnych są więc dziś większe niż kiedykolwiek, ale ważne jest też, aby zrozumieć, w jaki sposób najlepiej wykorzystać tak ekstremalną perspektywę widzenia. Wymaga to wprawnego oka i wyrafinowanego podejścia do kompozycji, aby uniknąć rejestrowania pustych pierwszych planów, rozciągniętych i zniekształconych obiektów oraz zbędnych szczegółów przy krawędziach. Na następnych kilku stronach omówimy różne podejścia do tego tematu dwóch profesjonalnych fotografów.

Liam Willis

Liam Willis to fotograf dzikiej przyrody i krajobrazu mieszkający w Sussex w Wielkiej Brytanii. Fotografiją zajął się w 2015 roku, koncentrując się na

obrazach natury, ale jego pasją stała się fotografia krajobrazowa. W 2023 roku Liam znalazł się na liście finalistów konkursów UK Landscape Photographer of the Year i The British Wildlife Photography Award, a jego zdjęcie jelenia zatytułowane „Morning Breath” wygrało konkurs British Photography Awards 2023
@mrliamwillis
liamwillisphotography.sumupstore.com

© Liam Willis

OBSZARY ZAINTERESOWANIA

Podział obrazu na odrębne strefy przyciąga uwagę widza i daje mu więcej możliwości eksploracji przedstawionej sceny.

OBRAMOWANY TEMAT

Naturalna ramka otacza kontury wysokiego budynku, zakrywając pustą przestrzeń peryferyjną.

ŚCIEŻKA, KTÓRĄ PODAŻA WZROK

Obiekty obecne w scenie wyznaczają drogę i prowadzą wzrok w obrębie kadru.

Zrównoważone kompozycje

Komponuj kadry tak, aby wykorzystała szerokokątną perspektywę w celu wyeliminowania martwej przestrzeni

Najczęstszym błędem, jaki popełnia wielu z nas, robiąc zdjęcia za pomocą obiektywu szerokokątnego, jest próba uchwycenia wszystkiego, na co pozwala jego najkrótsza dostępna ogniskowa. Rozciągnięta perspektywa, jaką oferuje obiektyw 10 mm (w wersji niepełnoklatkowej) lub 16 mm, może łatwo uderzyć Ci do głowy i zanim się obejrzyysz, będziesz chciał uchwycić wszystko, wierząc, że pokazanie jak największej części sceny jest najlepszą opcją. Jak zobaczymy na następujących

stronach, zanim zacniemy wykorzystywać tak ekstremalne pole widzenia do celów twórczych, musimy zrozumieć, co w obrazie szerokokątnym sprawia, że oddziałuje on na widza, a jakie cechy raczej osłabiają, niż uzupełniają temat.

Kluczowym słowem jest tutaj kontekst. Wybór ogniskowej wiąże się z decyzją, jaka część otoczenia jest potrzebna do opowiedzenia historii obiektu. Czasami uwzględnienie w kadrze jak największej ilości obszaru sceny okazuje się dobrym rozwiązaniem, zwłaszcza podczas

fotografowania w zatłoczonym otoczeniu, ponieważ bez ukazania całości nie można skutecznie oddać panującej w nim atmosfery chaosu i energii.

Często jednak bardziej wyrafinowanym podejściem jest pokazanie tylko takiego fragmentu otoczenia, który pozwoli widzowi zorientować się, co zobaczyłby, gdyby zamienił się miejscami z obiektem i spojrzał w stronę aparatu. W wielu sytuacjach ważne jest danie obiektowi przestrzeni do oddychania, ale dopiero rozpoznanie różnicy między przestrzenią negatywną a pustą przestrzenią stanowi właściwy krok w kierunku tworzenia efektownych zdjęć szerokokątnych.

Tworzenie przestrzeni negatywnej

W STYLU MINIMALISTYCZNYM
Szerokie kadrowanie pozwala budynkom wyróżnić się na jednolitym, białym tle.

ROZCIĄGNIĘTY DYSTANS
Kąt widzenia obiektywu pokazuje fizyczne odległości poprzez różne rozmiary pierwszej i ostatniej kabiny.

ŚWIADOME PRZEŚWIETLENIE
Prześwieczone tło nie ma żadnych cech charakterystycznych, co sprawia, że wydaje się celowo pozbawiona szczegółów.

Wydłuż czas

Kluczową cechą zdjęć szerokokątnych jest to, że obiekty wydają się być dalej od siebie, a zatem każdy ruch, który chcesz pokazać, będzie mniej widoczny. Samochód poruszający się przed obiektywem 300 mm będzie miał wiele obszarów ukazujących rozmycie ruchu, nawet przy umiarkowanie długich czasach otwarcia migawki, ale aby wyraźnie oddać wrażenie ruchu przy ogniskowej 15 mm, będziesz potrzebować znacznie dłuższej ekspozycji. Można też robić zdjęcia z dołu lub z góry i wybrać taki moment naciśnięcia spustu migawki, gdy obiekt znajdzie się bardzo blisko obiektywu i krawędzi kadru, co pozwoli wyolbrzymić jego ruch.

Przerysowana perspektywa

Jan Erwin pokazuje, jak wykorzystać główne cechy obiektywów szerokokątnych

Wielu fotografów w pewnym momencie swojej kariery przechodzi przez okres zastoju twórczego. Czasami wydaje się, że codziennie robimy to samo. Jednym ze sposobów, który stosuję, żeby przełamać okres twórczej niemocy, jest zmiana sposobu pracy, np. rezygnacja z używania trzech obiektywów na rzecz tylko jednego. Zazwyczaj decyduję się na korzystanie albo z jednego szkła szerokokątnego Samyang 14 mm, albo Canona 24–70 mm.

To uproszczenie przynosi mi natychmiastowe korzyści, nie tylko dlatego, że znacznie zmniejsza obciążenie moich pleców, ale także dlatego, że wymusza zmianę sposobu myślenia. Mając w torbie tylko jeden obiektyw, nagle komponuję zdjęcia pod ten jeden obiektyw. W rezultacie tworzę inne obrazy, niż gdybym miał przy sobie cały arsenał szkieł. Podobnie perkusista grający na zestawie dwunastoelementowym będzie grał inaczej niż ten grający na zestawie czteroelementowym. Osobiście wolę prostsze i czystsze rytmy grane przez perkusistów używających tylko czterech elementów.

TECHNIKA 1

Aby zwykłe wyglądało niezwykle

Dworzec kolejowy w Durham to piękny budynek z epoki wiktoriańskiej. Tym razem znalazłem tę kompozycję, korzystając jedynie z obiektywu szerokokątnego trzymanego w ręku. Z bliska pociąg wydawał się niemal tak wysoki jak stacja. Pełnoformatowe zdjęcie nie wyglądało zbyt dobrze, ale w wizjerze spostrzegłem, że da się je przyciąć do wyróżniającej się panoramy. Nie kadruję sceny zbyt ciasno, zwłaszcza jeśli w narożnikach obraz może być zbyt miękki – weź wówczas pod uwagę możliwość przycięcia fotografii. Kiedy korzystasz z optyki stałogniskowej, Twoje nogi stają się zoomem, a ja, korzystając z funkcji ręcznego ogniskowania obiektywu, zrobiłem trzy zdjęcia, za każdym razem obracając nieco pierścień regulacji ostrości, aby mieć pewność, że choć jedno zdjęcie będzie odpowiednio ostre.

TECHNIKA 2

Przekraczaj granice

Oczywiście zdarzają się sytuacje, gdy nawet bardzo szeroki kąt nie zapewni wystarczającego pola widzenia. Tutaj pole widzenia wynosiło 240 stopni. Aparat z obiektywem 24–70 mm ustawiono pionie w celu zarejestrowania 12 ekspozycji, z których utworzono późniejszą panoramę. Dystorsja obiektywu sprawiła, że rzeka wydaje się wyginać w łuk, co dodało obrazowi walorów estetycznych. Angielski malarz William Turner namalował scenę znajdującą się w pobliżu tego miejsca i obrócił katedrę o 40 stopni w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara – skoro on mógł zniekształcać rzeczywistość, to dla zwykłego śmiertelnika, takiego jak ja, stanowi to zielone światło do modyfikowania wyglądu rzeczy. Korzystając z mediów społecznościowych, ludzie oglądają dziś miliony obrazów. Jako fotograf masz ułamek sekundy, żeby sprawić, by ktoś zatrzymał się i przyjrzał Twojej pracy. Walczymy o te sekundy uwagi, ale są to ważne chwile.

John Erwin

John, mieszka w hrabstwie Durham w Wielkiej Brytanii. Jest fotografem krajobrazu i architektury, specjalizującym się w wykonywaniu zdjęć miasta Durham i okolic. Oprócz sprzedaży odbitek i kalendarzy, John realizował również zlecenia dla Waterstones, Glaxo Smith Kline, Uniwersytetu w Durham i innych. Więcej zdjęć Johna znajdziesz na johnerwin.co.uk.

TECHNIKA 3

Dostosuj się do otoczenia

Najwyższy budynek na północnym wschodzie Anglii ma zaledwie 82 m wysokości (The Shard ma 310 m), więc mój zbiór zdjęć północno-wschodnich wieżowców Wielkiej Brytanii wciąż jest pusty. W mojej części Anglii rosną za to wspaniałe drzewa, które bardzo lubię, więc gdy byłem na wycieczce z moim Samyangiem 14 mm w plecaku, pamiętałem, że w pobliżu pięknego wiaduktu kolejowego w Durham rośnie wspaniałe drzewo o szerokiej koronie. Gdy spojrzałem przez wizjer, obiektyw szerokokątny wyolbrzymił koronę drzewa, a jednocześnie znacznie zmniejszył rozmiar wiaduktu, który w rzeczywistości jest czterokrotnie wyższy od drzewa. Spodobało mi się to zniekształcenie. Choć uwielbiam robić zdjęcia, które przedstawiają prawdziwy obraz fotografowanej scenerii i doceniam dyscyplinę, jaka wiąże się z ich wykonywaniem, lubię również tworzyć obrazy, które wykraczają poza mój logiczny zmysł wizualny.

TECHNIKA 4

Fotografowanie gwiazd

Obiektywy krótkoogniskowe doskonale sprawdzają się w astrofotografii. W połączeniu z wydłużoną ekspozycją aparat widzi w nocy lepiej niż ludzkie oczy. Amator mógłby nie zdawać sobie sprawy z potencjału tej lokalizacji lub nie zrobić tego zdjęcia, ponieważ w rzeczywistości scena była dość stonowana. Wiedząc, że długa ekspozycja pozwoli mi wykorzystać w pełni walory scenerii, zrobiłem to zdjęcie.

Należy pamiętać, aby przy ekstremalnie szerokim polu widzenia uważać na to, by nie dopuścić do pojawienia się w obrębie kadru elementów rozpraszających uwagę. Najlepiej byłoby, gdybyś kilka dni wcześniej dokonał rozpoznania w miejscu, w którym chcesz fotografować, i ustalił najlepszą kompozycję. W przypadku tej fotografii wiejskie zabudowania ukazują skalę ogromu nieba i gwiazd znajdujących się nad nimi.

Kontrola pierwszego planu

Twórz spektakularną głębię, nie gubiąc przy tym atrakcyjności elementów pierwszoplanowych

W przypadku fotografowania z użyciem obiektywu szerokokątnego niezwykle ważna jest kontrola pierwszego planu. Często zdarzało mi się robić zdjęcia w mocno ograniczonej przestrzeni, w której niezbędne okazywało się skorzystanie z obiektywu szerokokątnego, abym mógł zmieścić w kadrze jak największą część sceny, ale miałem problem z kompozycją. Osobiście uważam, że aby skomponować wyróżniające się szerokokątne ujęcie krajobrazu, niezbędna jest obecność w scenie linii wiodących prowadzących do obszaru centralnego, jakiegoś interesującego pierwszego planu, na przykład ścieżki, po której wzrok może podążać w kierunku tematu.

Jeśli umieścisz linię horyzontu poniżej lub powyżej centrum kadru, może to spowodować zniekształcenie wszelkich linii równoległych i pionowych, które są obecne w scenie, i sprawić, że będą wyglądać tak, jakby się zbiegały – taki efekt wystąpi niezależnie od rodzaju użytego obiektywu, ale jest to o wiele bardziej widoczne w przypadku optyki szerokokątnej. Jeśli wykonując zdjęcia szerokokątne, używasz filtrów, to uważaj na winietowanie – stosuj więc nasadki z bardzo cienkimi oprawkami lub filtry magnetyczne.

Właściwa ścieżka
Linie wiodące nie tylko kierują wzrok widza na kluczowe obszary kadru, ale także sprawiają, że omija on mniej interesujące lub krytyczne strefy.

Użyj efektownego pierwszego planu

Jak najlepiej wykorzystaj elementy znajdujące się blisko aparatu

1 **Znajdź interesujący element na pierwszym planie** Morze bujnych maków stanowi piękny pierwszy plan, a w tle znajduje się zamek. Wąska ścieżka biegnąca przez pole poprowadzi wzrok oglądających w dół, w kierunku zabudowań. Jeśli zrobisz zdjęcie przy użyciu małego otworu przysłony, część pierwszego planu nadal będzie rozmyta, co skieruje wzrok w górę.

2 **Wyznacz pozycję linii horyzontu** Utwórz warstwy na swoim ujęciu, kierując obiektyw tak, aby widnokrąg znalazł się w centrum kadru – jest to szczególnie ważne, jeśli w obrębie sceny wyraźnie widoczne są linie równoległe. Umieszczenie linii horyzontu w środku kadru sprawi, że pozostaną one równoległe i nie będą się zbiegać.

3 **Dobierz odpowiednią ogniskową** Za obiektyw szerokokątny uważa się optykę o ogniskowej 35 mm lub krótszej. Zawsze zalecam robienie nieco szerszego ujęcia danej sceny, ponieważ zdjęcie takie można później przyciąć na etapie postprodukcji. Jednak im szerszy kadry, tym więcej elementów rozpraszających uwagę może się w nim pojawić, dlatego już na tym etapie warto wybrać główne punkty zainteresowania.

4 **Dobierz parametry ekspozycji** Kontroluj światło poprzez odpowiednie ustawienie parametrów naświetlania. Lubię, kiedy poszczególne warstwy różnią się od siebie, więc rozmyłem pierwszy plan maków. Możesz uzyskać ogólne wyobrażenie o potrzebnej do pobranego naświetlenia zdjęcia wartości ekspozycji, fotografując w trybach Tv/Av, ale zalecałbym samodzielne ustawienie wartości przysłony, aby móc w pełni kontrolować, który obszar sceny ma być ostro odwzorowany.

5 **Eksperymentuj z orientacją aparatu** Zdjęcia szerokokątne można wykonywać również w pionie! Można uzyskać zupełnie inny wygląd obrazu, po prostu zmieniając orientację aparatu. Lekkie rozmycie pierwszego planu, zwłaszcza gdy ustawi się duży otwór przysłony, może podkreślić główny temat, tworząc tym samym bardzo efektowne zdjęcie.

6 **Wypróbuj wiele różnych kompozycji** Eksperymentuj z jak największą liczbą rozmaitych kompozycji i krótkich ogniskowych. Przeglądaj zdjęcia w trakcie fotografowania, aby znaleźć kompozycję, która przypadnie Ci do gustu. Użycie filtra gradientowego wraz z różnymi wielkościami otworu przysłony pozwoli Ci również łączyć ze sobą obrazy w procesie postprodukcji.

Rób zdjęcia wysokiej jakości

Pokonaj niektóre z typowych wyzwań związanych z używaniem obiektywu szerokokątnego, aby uzyskać ostrzejsze i bardziej wyraziste zdjęcia

Inną zaletą rewolucji, jaką było wprowadzenie na rynek korpusów bez lustra, jest wyższa jakość obrazu, jaką można uzyskać za pomocą obiektywów ultraszerokokątnych, szczególnie przy skrajnych wartościach długości ogniskowej. Mniejsza głębokość kołnierza obiektywu w systemach aparatów bezlusterkowych i często relatywnie większa średnica mocowania bagnetowego niż w odpowiadających im modelach pełnoklatkowych pozwalają wykorzystywać więcej różnego rodzaju rozwiązań technologicznych w tego typu optyce szerokokątnej przy zachowaniu nadal kompaktowych rozmiarów i niewielkiej wagi.

Jednak nawet profesjonalne obiektywy przeznaczone dla korpusów bez lustra mają swoje

słabe strony, a umiejętność ich zidentyfikowania jest ważnym krokiem na drodze do robienia zdjęć, które przetrwają próbę czasu.

W przypadku wszystkich obiektywów występuje pewien spadek ostrości i kontrastu w określonych częściach kadru. Zwykle są to narożniki w których występują większe winietowanie (przyciemnienie) i przebarwienia, przy czym aberracja widoczna jest najbardziej w miejscach, w których występują obiekty o mocno kontrastowych krawędziach.

W przypadku obiektywów do modeli bezlusterkowych ocena ich jakości jest nieco trudniejsza, ponieważ niemal wszystkie nowe układy optyczne są projektowane do współpracy z aparatami wykorzystującymi dedykowane algorytmy usuwające ich wady. Modele te

borykają się z tymi samymi wyzwaniami konstrukcyjnymi, co starsze obiektywy do lustrzanek, ale programowo wprowadzane korekty stały się na tyle skuteczne, że parametry optyczne nie są już jedynym sposobem bezpośredniego pomiaru jakości optyki.

Z tego też powodu kompatybilność obiektywu z aparatem, możliwość korzystania z optyki innych firm i techniki postprodukcji są ważnymi czynnikami, które należy wziąć pod uwagę podczas kontroli jakości zbioru swoich zdjęć. Poznaj swoją optykę od podszewki, zidentyfikuj jej mocne i słabe strony, dzięki czemu będziesz w stanie lepiej przewidzieć, kiedy mogą pojawić się potencjalne problemy z jakością rejestrowanego obrazu.

Dostosuj technikę polaryzacji

Łącząc szerokokątny obiektyw z filtrem polaryzacyjnym, zadбай o równomierną ekspozycję w całym kadrze

Obiektywy ultraszerokokątne pozwalają uchwycić duży obszar sceny widzianej przez obiektyw, czasami obejmując pole widzenia sięgające prawie 180° w przypadku obiektywów typu rybie oko i modeli o ogniskowej 12 mm. Powoduje to problemy z nierównomierną jasnością obrazu podczas korzystania z polaryzatora, który filtruje każdy rejestrowany obszar nieba w inny sposób. Nierównomierna polaryzacja w wielu przypadkach wygląda nieestetycznie i sprawia wrażenie nienaturalnego elementu rozpraszającego uwagę. Aby temu zapobiec, zdejmij filtr polaryzacyjny, gdy rejestrujesz ujęcia

ultraszerokokątne lub zmniejsz intensywność ustawienia filtra. Większość z nas instynktownie ustawia polaryzator na maksymalną moc, ale lekkie zmniejszenie intensywności jego działania może poprawić równowagę ekspozycji.

TECHNIKA 1

Uważaj na kompatybilność z aparatem

Obecnie coraz mniej aparatów fotograficznych różni się wyglądem fizycznym w zależności od tego, czy mają mocowanie dla obiektywów pełnoklatkowych, czy optyki niepełnoklatkowej, wcześniej powszechnie nazywanej obiektywami „wyłącznie cyfrowymi”. W poprzednich latach firma Canon stosowała na przykład mocowanie EF w swoich aparatach pełnoklatkowych i niekompatybilne z nimi mocowanie EF-S w lustrzankach cyfrowych z sensorem formatu APS-C. Dziś powszechniejsze jest stosowanie jednego typu mocowania bagnetowego, pozwalającego podpinąć wszystkie obiektywy tej samej marki, niezależnie od wielkości rzutowanego przez nie kręgu obrazowego. Należy jednak wziąć pod uwagę, że w przypadku stosowania obiektywu APS-C w lustrzance pełnoklatkowej rejestrowane obrazy zostaną przycięte cyfrowo w celu usunięcia pikseli nieobjętych węższym okręgiem obrazu. Spowoduje to zmniejszenie rozdzielczości zapisanego zdjęcia. Zawsze upewnij się, że robisz zdjęcia w najwyższej możliwej rozdzielczości, na jaką pozwala aparat i, jeśli to możliwe, użyj trybu wykonywania zdjęć w ultrawysokiej rozdzielczości z przesunięciem matrycy, aby to zrekompensować.

Szczegółowy obraz nawet przy krawędziach

Zdjęcia ukazujące detale od pierwszego planu aż po tło są podatne na zniekształcenia, dlatego podczas edycji skoncentruj się na wyostrzeniu właśnie tych obszarów.

TECHNIKA 2

Tryb wideo kłamie

Wielu producentów aparatów fotograficznych coraz lepiej radzi sobie z integracją funkcji fotograficznych i filmowych, ale w specyfikacji technicznej nadal pomijają się pewne kwestie lub podawane w niej dane wprowadzają w błąd. Twój aparat może oferować szereg ustawień pozwalających rejestrować nagrania wideo w różnych rozdzielczościach, ale w niektórych przypadkach wybrany tryb może przycinać pole obrazu i nie wykorzystywać całej powierzchni matrycy. Przycinanie klipów wideo w rozdzielczości 4K było bolączką pierwszych pełnoklatkowych lustrzerek i aparatów bez lustra, podczas gdy inne modele dawały przycięty obraz podczas filmowania z wyższym klatkażem w przypadku nagrań rejestrowanych w zwolnionym tempie, np. 240p. Chociaż rozdzielczość wyrażona w pikselach będzie taka, jak podano w specyfikacji, w celu uzyskania pożądanej kompozycji może być wymagane użycie szerszego niż zwykle obiektywu. Jeśli korzystasz z optyki o ogniskowej 24 mm, zmień go na model 16 mm lub 18 mm, w zależności od stopnia redukcji pola widzenia zastosowanego w aparacie.

TECHNIKA 3

Popraw szczegóły przy krawędziach

Nawet profesjonalna optyka szerokokątna daje mniej ostry obraz przy krawędziach kadru. Wydłużenie ogniskowej nawet tylko o 1 mm pozwala usunąć obszary o najgorszej jakości ze zdjęć wykonanych tanimi obiektywami, zachowując przy tym rozdzielczość pliku, w przeciwieństwie do opcjonalnego kadrowania lub przycinania związanego z korektą zniekształceń w oprogramowaniu do edycji obrazu. Podczas wyostrzania obrazów na etapie obróbki końcowej można zastosować odwrócony filtr radialny, który wyostrzy tylko krawędzie obrazu. Pozwala to wydobyć dodatkowe szczegóły bez nadmiernego wyostrzania centrum fotografii. Ponieważ w przypadku optyki szerokokątnej winietowanie jest zjawiskiem występującym dość powszechnie, jego redukcja poprzez zwiększenie ekspozycji może również zwiększyć zaszumienie obrazu przy krawędziach, dlatego stosując redukcję szumu, należy zawsze dokładnie przyjrzeć się brzegom kadru.

ŚWIETNE ZDJĘCIA PROSTO Z APARATU

Wykorzystaj w pełni możliwości swojego aparatu, aby uzyskać większą kontrolę nad wykonywanym zdjęciem, poprawić jakość obrazu i skrócić czas edycji

Wdobie fotografii cyfrowej robienie niezliczonej liczby zdjęć - często bez większego zastanowienia - stało się czymś naturalnym. Minęły czasy, gdy fotografowie musieli precyzyjnie komponować kadr i oświetlać scenę, ograniczeni liczbą klatek dostępnych na filmie. Niestety często skutkuje to zaniedbywaniem podstawowych zasad i niepełnym wykorzystaniem możliwości naszych aparatów. W efekcie poświęcamy jeszcze więcej czasu na edycji zdjęć, aby poprawić ich wyrazistość i siłę oddziaływania, mimo że można było to zrobić już podczas rejestrowania obrazu.

Ważne jest, aby pamiętać, że tworzenie zapierających dech w piersiach obrazów wymaga nie tylko wybrania interesującego tematu, lecz także dogłębnej wiedzy fotograficznej, która idzie w parze z pełną kontrolą nad głównym narzędziem - aparatem. W tym przypadku nie jest konieczne posiadanie najnowszego, zaawansowanego technologicznie modelu ani najdroższych, najwyższej klasy obiektywów

- najważniejszym aspektem jest znajomość aparatu od podszewki, aby można było w pełni zrozumieć, jak działają jego poszczególne funkcje.

Najbardziej oczywistą z nich jest możliwość natychmiastowego obejrzenia zarejestrowanego obrazu. Pozwala nam nie tylko analizować scenę i wprowadzać niezbędne korekty, lecz także pomaga doskonalić nasze umiejętności fotograficzne. Poznając sposób korzystania z poszczególnych funkcji aparatu - i dowiadując się, gdzie je znaleźć - uzyskasz lepszą jakość obrazu pod względem jego szczegółowości, kolorystyki i kompozycji oraz zoptymalizujesz swój warsztat pracy.

Czas zatem ponownie przyjrzeć się naszym ulubionym tematom i wznieść tę fotograficzną grę na wyższy poziom.

Priorytetem powinno być tworzenie świetnych zdjęć podczas ich rejestrowania

Możliwość stosowania technik postprodukcji to prawdziwy luksus, ale jeśli robisz coś więcej niż tylko podstawową edycję, czas zainteresować się nieco poważniej funkcjami dostępnymi w aparacie.

Kalibrowanie wyświetlacza

Poprawia: *warsztat pracy/kontrolowanie efektów*
Dostosuj kluczowe funkcje ekranu LCD aparatu, aby uzyskać lepszą kontrolę nad powstającymi zdjęciami

Choć może się to wydawać oczywiste, personalizacja ustawień ekranu LCD jest bardzo ważnym krokiem w kierunku ulepszenia wyglądu swoich fotografii. Dzięki natychmiastowemu podglądowi sceny można jeszcze przed naciśnięciem migawki łatwo dostosować ekspozycję, zwiększyć ostrość i skorygować kompo-

zycję. Ponadto stuprocentowe pole widzenia zapewniane przez wyświetlacz jest często większe od pola widzenia oferowanego przez wizjer.

Ponieważ wiele funkcji ekranu LCD jest domyślnie wyłączonych i należy je aktywować ręcznie, pełne wykorzystanie możliwości tylnego wyświetlacza aparatu wymaga

pewnych przygotowań. Najważniejsze jest, aby dostosować go do swoich potrzeb i preferencji, wybierając i włączając potrzebne Ci ustawienia. Aby zoptymalizować swój warsztat pracy i zwiększyć produktywność, weź pod uwagę tych sześć poniższych kluczowych funkcji.

1 Włącz wysoką jakość wyświetlania
Przejdź do ustawień aparatu i zmień Jakość wyświetlania na Wysoką. Dzięki temu będziesz mógł dokładniej przejrzeć się zarejestrowanym zdjęciom i pewniej wprowadzać dalsze zmiany.

2 Kalibracja jasności Aby zapewnić dokładny podgląd ujęć, dostosuj jasność wyświetlacza do jasności ekranu monitora komputera. Dzięki temu zachowana będzie spójność podczas całego procesu fotografowania i edycji.

DOSTOSUJ DZIAŁANIE PRZYCIŚKÓW
W ramach niestandardowych ustawień przycisków można przypisać różne funkcje do konkretnych elementów sterowania pracą aparatu. Dzięki temu dostęp do najczęściej wykorzystywanych ustawień i funkcji jest szybszy i łatwiejszy, co zwiększa wydajność Twojej pracy.

3 Podświetlanie ostrych krawędzi Funkcja ta pomaga w łatwym identyfikowaniu ostrych krawędzi. Ostre krawędzie obiektów są wyróżniane określonym kolorem, w zależności od marki aparatu, co może pomóc Ci zogniskować obiekty na temacie.

4 Włącz ostrzeżenie o prześwietleniu
W menu większości aparatów można znaleźć funkcję wyświetlania wzoru zebry. Funkcja ta nakłada na obraz paski wskazujące obszary najbardziej narażone na prześwietlenie.

5 Skrót powiększenia Skonfiguruj przycisk powiększenia podglądu zdjęć tak, aby po naciśnięciu automatycznie wyświetlał podgląd zdjęcia w 100% powiększeniu. Dzięki temu będziesz mógł od razu skontrolować ostrość, szczegółowość i poziom zaszumienia obrazu.

Komponuj ujęcia, stosując odpowiednią strategię

Dzięki wykorzystaniu reguły trójkątności kadru temat zostaje umieszczony poza jego centrum, co pozwala uzyskać bardziej przyjemne dla oka zdjęcie.

Aktywuj siatki podziału kadru

Poprawia: *kompozycję*

Użyj linii pomocniczych, aby stworzyć zrównoważoną i atrakcyjną wizualnie fotografię

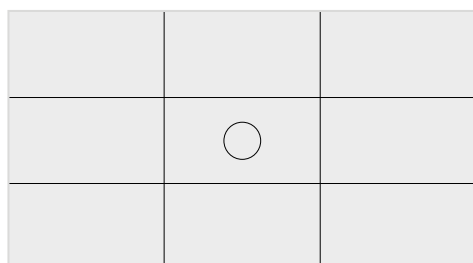
Kompozycja obrazu jest czynnikiem kluczowym i może zadecydować o tym, czy fotografia będzie udana czy nie. Jednak robiąc zdjęcia w zatłoczonych miejscach, na przykład w centrum dużego miasta, aspekt ten często umyka naszej uwadze. Choć podczas edycji można zmieniać kompozycję poprzez kadrowanie, podejście to niesie za sobą potencjalne ryzyko w postaci zmniejszenia rozmiaru i obniżenia jakości obrazu.

Natomiast dzięki wbudowanym w aparat funkcjom dotyczącym komponowania obrazu możesz od razu uzyskać idealny kadr, nawet fotografując

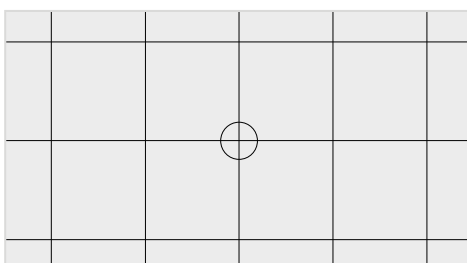
z ręki, nie idąc przy tym na żadne kompromisy. Wiele producentów aparatów fotograficznych oferuje funkcję wyświetlania siatki reguły trójkątności kadru, a także bardziej złożone wzory siatek z dodatkowymi liniami, które można dopasować do każdego rodzaju sceny. Poszukaj funkcji Linie siatki w ustawieniach LCD.

Możliwość wyświetlania tych linii jako nakładki jest niezwykle istotna w przypadku takich gatunków fotografii jak architektura czy fotografia nadmorska, ponieważ pochyłe linie i przekrzywiony horyzont mogą zaszkodzić

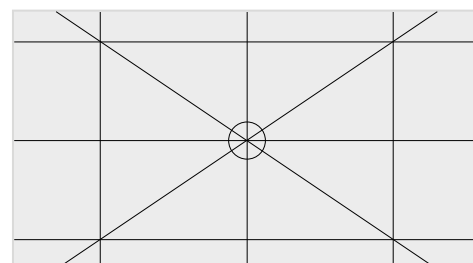
kompozycji obrazu i popsuć wrażenia widza. Korzystając z tych narzędzi pomocniczych, zmotywujesz się do bardziej kreatywnego fotografowania poprzez zmienianie pozycji i perspektywy widzenia. Wbudowane w aparat linie siatki nie tylko pomagają poprawić kompozycję, ale są także świetnym sposobem na ćwiczenie i doskonalenie umiejętności fotograficznych. Dobrą praktyką jest zatem to, aby zawsze mieć aktywną funkcję wyświetlania jednego z wzorów siatki linii kadrowania, która pozwoli Ci się skupić na kompozycji obrazu.

Reguła trójkątności

Siatka kwadratowa

Siatka diagonalna i kwadratowa

Własny balans bieli

Poprawia: *kolory*

Kontroluj temperaturę barwową jak profesjonalista, aby uniknąć przebarwień i zaoszczędzić czas na etapie postprodukcji

Dostosowanie ustawień balansu bieli (WB) ma znaczenie kluczowe, jeśli chcesz uniknąć problemów z kolorystyką, które mogą być trudne do skorygowania podczas edycji. Co więcej, edycja całej serii obrazów może zająć wiele godzin, dlatego dużo lepiej jest poświęcić czas na wcześniejsze dostosowanie tych ustawień. Większość nowoczesnych aparatów fotograficznych oferuje zestaw wstępnie

ustawionych trybów balansu bieli, które są dostosowane do typowej kolorystyki różnych scen w oparciu o ustalony standard ich oświetlenia. Jednakże ustawienia te mogą usunąć zmiany kolorów, które chcemy uchwycić. Chcąc wykorzystać te ustawienia jak profesjonalista, zacznij od potraktowania gotowych ustawień jako punktu wyjścia i dostosuj je tak, by uzyskać pożądaną kolorystykę sceny.

WŁASNY BALANS BIELI

Aby pozwolić użytkownikowi precyzyjnie wyregulować ustawienia niestandardowe, wiele modeli aparatów wyposażono w tryb bracketingu balansu bieli. W tym trybie aparat rejestruje serię ujęć, każde z różnym balansem bieli w wybranym zakresie ustawień, a następnie łączy je ze sobą.

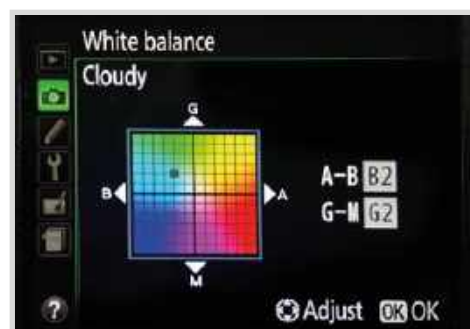
Podkreślanie atmosfery
Dzięki odpowiednim ustawieniom balansu bieli będziesz w stanie umiejętnie uchwycić nastrój sceny, wzmacniając oryginalne kolory i zwiększając siłę oddziaływania obrazu.

1 Użyj automatycznego balansu bieli Aby to zrobić, najpierw utwórz neutralny obraz wzorcowy w trybie automatycznego balansu bieli. Kolory będą wydawać się matowe i płaskie, ale jest to pomocne rozwiązanie, które pozwoli Ci uniknąć stworzenia nienaturalnej palety barw i przesyconych odcieni podczas wprowadzania dalszych zmian.

2 Wybierz ustawienie wstępne Wybierz tryb automatycznego balansu bieli dopasowany do oświetlenia sceny, jednocześnie wzmacniając odcienie. Możesz wybierać pomiędzy ustawieniami: Światło dzienne, Cień, Pochmurno, Światło żarowe i Światło fluorescencyjne, co spowoduje zauważalną poprawę kolorystyki rejestrowanego zdjęcia.

3 Dostosuj balans bieli Aby uzyskać najlepszą możliwą paletę kolorów, przełącz aparat w tryb Niestandardowy/Wartość w kelwinach i wybierz temperaturę barwową podobną do ustawienia wstępnego lub kliknij ustawienie wstępne, aby włączyć regulację balansu bieli. Teraz bardziej szczegółowo wyreguluj odcienie.

Precyzyjna korekta autofokusa

Poprawia: *ostrość*

Użyj funkcji mikroregulacji optyki, aby poprawić ostrość gdy używasz starszych obiektywów

Nawet zdjęcia robione z wykorzystaniem najbardziej zaawansowanej matrycy lustrzanki cyfrowej o bardzo dużej liczbie megapikseli mogą nie być odpowiednio ostre, jeśli nasz sprzęt nie będzie regularnie sprawdzany.

Jednym z problemów, który często nie jest brany pod uwagę, jest dokładność działania autofokusa aparatu, która ulega pogorszeniu, gdy z czasem zmienia się gwarantująca maksymalną ostrość obiektywu optymalna pozycja jego soczewek. Dokładność ogniskowania jest wówczas lekko przesunięta do przodu lub do tyłu względem tematu.

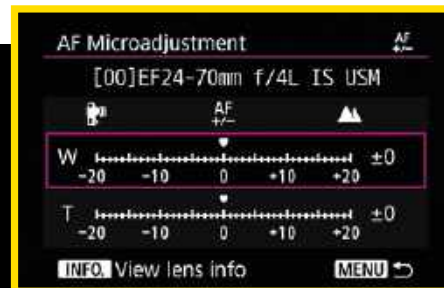
Na szczęście nie musisz wysyłać aparatu do producenta w celu kalibracji optyki – możesz

zrobić to samodzielnie, korzystając z wbudowanej w jego korpus funkcji mikroregulacji obiektywu.

Znajdziesz ją w menu autofokusa. Na zrzucie ekranowym obok widoczne są dwa parametry: W i T. W to najszersze pole widzenia obiektywu (szeroki kąt – krótka ogniskowa). T to najwęższe pole widzenia (teleobiektyw – długa ogniskowa). Jeśli nie używasz obiektywu stałogniskowego, to aby uzyskać najlepsze rezultaty, należy wyregulować ustawienia dla obu tych wartości.

Aby określić, czy ostrość jest przesunięta do przodu, czy w tył, należy postawić jakiś przedmiot na stole. Z kolei chcąc łatwiej

określić kierunek przesunięcia punktu ustawienia ostrości, umieść obok obiektu jakiś wskaźnik – na przykład taśmę mierniczą. Teraz wybierz ogniskową i pozwól, aby autofokus ustawił ostrość na przedmiocie. Oceń zarejestrowane zdjęcie i powiększ podgląd obrazu. Jeśli ostrość została ustawiona nieco za przedmiotem, przesuń wskaźnik korekty nieco w prawo (ustawiając wartość dodatnią) lub zrób odwrotnie, jeśli obiektyw został zogniskowany przed tematem. Aby uzyskać optymalne rezultaty, proces ten należy powtarzać, aż do momentu, w którym autofokus znów będzie prawidłowo ustawiał ostrość na obiekcie.

Statyw a stabilizacja obrazu

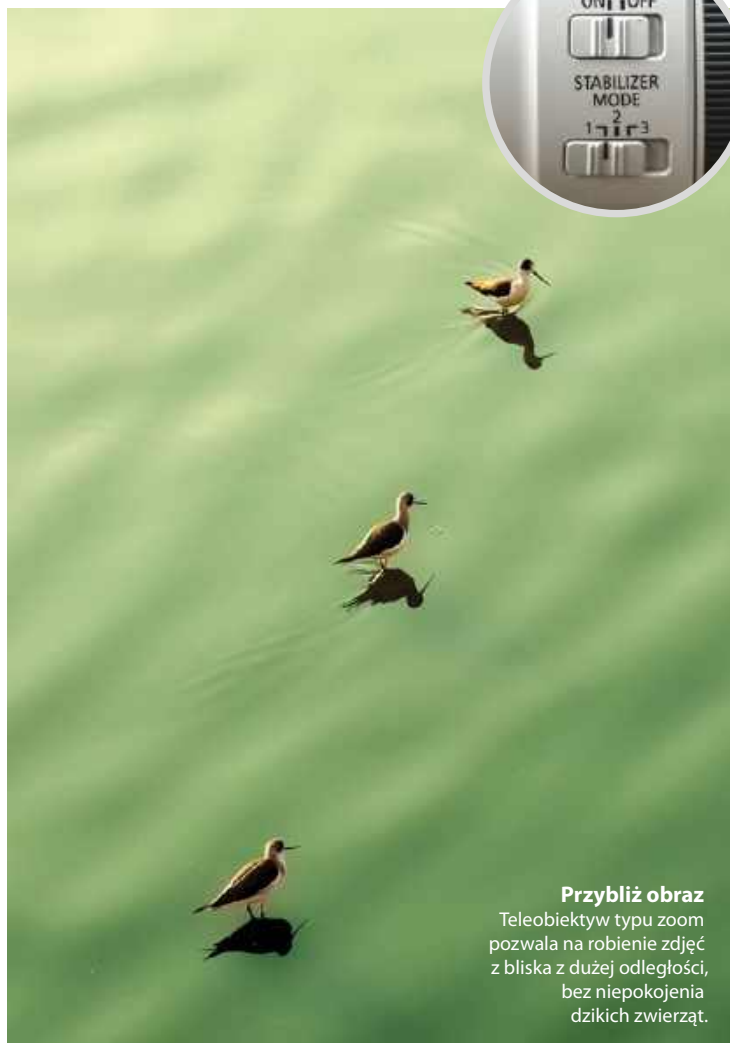
Poprawia: *szczegółowość obrazu*

Kiedy zastosować tę funkcję, aby zwiększyć rozdzielczość fotografii

Stabilizacja obrazu ma ogromny wpływ na poprawę ostrości rejestrowanych zdjęć. Jednak użycie tej funkcji w niewłaściwy sposób może przynieść efekt odwrotny do zamierzonego. Podczas fotografowania z ręki należy upewnić się, że wbudowana w korpus aparatu stabilizacja obrazu (stabilizowana matryca) lub optyczna stabilizacja obrazu w obiektywie jest włączona, zwłaszcza w przypadku korzystania z ciężkich teleobiektywów. Pomoże to skompensować wszelkie niepożądane drgania zestawu. Z drugiej strony, jeśli fotografujesz ze statywu, bardzo ważne jest, aby tę funkcję wyłączyć. W przeciwnym wypadku aparat może próbować kompensować ruch, którego nie ma, co może wywołać drgania i doprowadzić do nieoczekiwanego rozmycia obrazu. Z tego powodu niektóre aparaty mają specjalny tryb do fotografowania ze statywu.

Wyraźne i ostre

Podczas wykonywania zdjęć portretowych ustawiaj ostrość na oczach. Pozwala to widzowi nawiązać kontakt wzrokowy z modelem.

Przybliź obraz

Teleobiektyw typu zoom pozwala na robienie zdjęć z bliska z dużej odległości, bez niepokojenia dzikich zwierząt.

Wydłuż czas ekspozycji

Dzięki długiemu czasowi otwarcia migawki aparat przekształca dynamicznie płynącą wodę w urzekający element dopełniający zdjęcie.

Kiedy używać redukcji szumu

Zmniejsza: zaszumienie obrazu

Choć odszumianie w programach do edycji wspierane jest już przez AI, nadal można wiele zyskać, włączając w aparacie funkcję redukcji zakłóceń przy wysokich ISO

Przy fotografowaniu w warunkach słabego oświetlenia wymagane jest podniesienie czułości matrycy, ale może to powodować powstawanie na zdjęciu szumu, widocznego w postaci obecnego w ciemniejszych partiach obrazu kolorowego ziarna. Z tego powodu fotografowie unikają ustawiania wysokich wartości ISO, ale w sytuacjach, w których konieczne jest zwiększenie czułości, mogą włączyć funkcję redukcji szumu.

Ma ona jednak poważną wadę. Aparat rejestruje wówczas dodatkową klatkę w celu usunięcia szumu z obrazu. Czas jej naświetlania jest taki sam, jak w przypadku wykonywania pierwszego zdjęcia, co może być bardzo uciążliwe podczas fotografowania w trybie bulb. Matryca aparatu może się również przegrzewać, co spowoduje powstawanie widocznego szumu termicznego.

Choć funkcja Odszumianie SI dostępna w oprogramowaniu do edycji zdjęć może

wydawać się świetnym antidotum na te problemy, ma też swoje wady. Mimo, że algorytmy programu umożliwiają usunięcie szumu, to proces ten może zająć sporo czasu, w zależności od mocy obliczeniowej komputera. Dodatkowo zdjęcia o dużej ilości ziarna są podda-

wane znacznemu wygładzaniu, co powoduje spadek ostrości obrazu.

Zamiast polegać na funkcjach edycji służących redukcji szumu i odszumianiu, lepiej jest dowiedzieć się, do jakiej wartości ISO aparat pozwala robić wciąż wyraźne zdjęcia. Nowoczesne aparaty fotograficzne dobrze radzą sobie w trudnych warunkach oświetleniowych, dlatego ważne jest aby eksperymentować z różnymi ustawieniami, by móc w pełni poznać ich możliwości.

Wykonaj zdjęcia testowe przy różnych ustawieniach czułości matrycy, zachowując przy tym stałe wartości przysłony i czasu ekspozycji. W ten sposób możesz poznać ograniczenia swojego aparatu i odpowiednio do nich dostosować ustawienia przy wykonywaniu kolejnych zdjęć. Jeśli jednak scena wymaga ustawienia wyższej czułości sensora, to aktywowanie funkcji redukcji szumu nadal pozostaje dobrym rozwiązaniem.

Gotowy obraz

Schładzaj matrycę

Przy korzystaniu z funkcji redukcji szumu wskazane jest zaplanowanie przerw pomiędzy wykonywaniem kolejnych klatek, aby zapobiec zbytniemu nagrzewaniu się czujnika i powstawaniu szumu termicznego.

Wykorzystuj odbicia

Podczas fotografowania w słabym świetle włączenie do kompozycji powierzchni wody może zwiększyć ilość światła obecnego w scenie, ułatwiając poprawne jej naświetlenie.

Zdjęcia BW prosto z aparatu

Poprawia: *tonalność obrazów mono*

Przejmij kontrolę nad tworzeniem zdjęć w odcieniach szarości, nie rezygnując z rejestrowania obrazów kolorowych

Czy zastanawiałeś się, dlaczego w sprzedaży dostępne są drogie modele aparatów, które mogą robić zdjęcia „tylko” w czerni i bieli? Odpowiedź jest prosta: fotografia czarno-biała to dzieło sztuki, które wymaga czegoś więcej niż tylko konwersji obrazu kolorowego na monochromatyczny na etapie postprodukcji.

Aby móc skutecznie zarejestrować wysokiej jakości monochromatyczne zdjęcia, pomocne jest zwizualizowanie sobie wyglądu tematu w czerni i bieli. Nie jest to łatwe, gdy na tylnym ekranie aparatu wyświetlany jest obraz kolorowy. Wcześniejsze spojrzenie, jak będzie wyglądało zdjęcie w odcieniach szarości, pomoże Ci zrozumieć, w jaki sposób monochromatyczne odcienie kształtują obiekt oraz jak światło i cienie oddziałują na scenę. Fotografując w odcieniach szarości, nasza uwaga skupia się na kształcie i strukturze tematu. Monochromatyczny podgląd pozwala zobaczyć go w nowym świetle.

Aby uzyskać podgląd w odcieniach szarości, ustaw wyświetlacz

aparatu w tryb czarno-biały lub fotografuj bezpośrednio z wykorzystaniem stylu obrazu Czarno-biały w aparacie. Fotografowanie w odcieniach szarości nie oznacza usunięcia informacji o kolorze. Tworząc kopię zapasową zdjęcia w formacie RAW, możesz później swobodnie korzystać z kolorowej wersji obrazu, jeśli np. zmienisz zdanie.

EKSPERYMENTUJ ZE STYLAMI OBRAZÓW

Ustawienia stylów obrazu zmieniają kolory, kontrast i ostrość fotografii. Kluczem do urzeczywistnienia własnej wizji jest ręczna regulacja poziomu czerni, gammy i nasycenia.

Analiza światła

Zarejestrowanie zdjęcia w odcieniach szarości poprawiło sposób, w jaki światło otula obiekt.

Tworzenie podwójnej ekspozycji

Poprawia: *siłę artystycznego wyrazu*

Połącz dwa obiekty w jednym kadrze, aby stworzyć abstrakcyjne zdjęcie artystyczne

Podwójna ekspozycja jest techniką popularną już od momentu wynalezienia błony filmowej. Pozwala tworzyć zachwycające obrazy poprzez dwukrotne naświetlenie tej samej klatki kliszy. Ponieważ obecnie pliki cyfrowe są zapisywane bezpośrednio na kartach pamięci, proces scalania ujęć w ramach tej techniki przeprowadza się głównie w programach do edycji obrazu. Jednakże wiele modeli nowoczesnych aparatów wyposażonych jest w funkcję, która umożliwia nakładanie na siebie ujęć bezpośrednio w korpusie.

Technika ta nie tylko pozwala uzyskać niesamowite rezultaty, lecz także pobudza kreatywność, zmuszając do krytycznego myślenia o ostatecznym efekcie wizualnym jeszcze przed dokonaniem analizy swojej pracy na

komputerze. Podejście to pomaga również doskonalić umiejętności fotograficzne, trenując oko tak, aby dostrzegało potencjał wizualny w różnych sytuacjach.

Aby skorzystać z trybu wielokrotnej ekspozycji/nakładania obrazów, wystarczy wcześniej

wykonać dwa zdjęcia i wybrać obie sceny w trybie wielokrotnej ekspozycji/nakładania, aby aparat mógł automatycznie połączyć oba ujęcia w jedną klatkę. W celu uzyskania maksymalnego efektu zaleca się wykonanie jednego zdjęcia wypełniającego kadr z wyraźnym kolorem lub strukturą, na przykład górami, i drugiego zdjęcia, na którym dominować będą czarne elementy - może być to na przykład sylwetka osoby lub panorama miasta uchwycona na tle słońca.

Niektóre aparaty mają jeszcze bardziej zaawansowaną funkcję, dzięki której możesz nałożyć na siebie więcej niż dwie klatki i stworzyć jeszcze większy wachlarz oszałamiających obrazów.

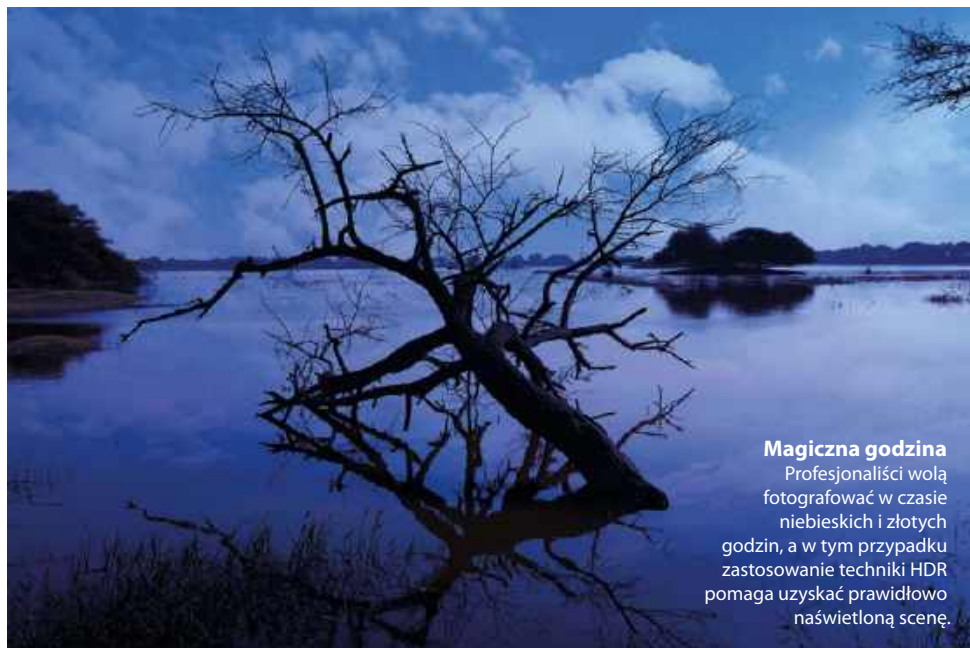

Po

Oto jak można połączyć ze sobą dwa zdjęcia, tworząc oszałamiającą abstrakcyjną fotografię artystyczną, będącą idealnym połączeniem sylwetek i faktur.

Przed
Na początku może być trudno sobie wyobrazić, jak te dwie zupełnie różne sceny mogłyby wyglądać po połączeniu.

Magiczna godzina
Profesjonaliści wolą fotografować w czasie niebieskich i złotych godzin, a w tym przypadku zastosowanie techniki HDR pomaga uzyskać prawidłowo naświetloną scenę.

Korzystanie z trybu Auto HDR

Poprawia: *kolorystykę i kontrast*

Połącz trzy ekspozycje w aparacie, aby uniknąć dodatkowej pracy na etapie postprodukcji

Uchwycenie misternych szczegółów mocno kontrastowej sceny na pojedynczej ekspozycji może okazać się nie lada wyzwaniem, ponieważ zawsze pojawia się wówczas ryzyko prześwietlenia jasnych lub niedoświetlenia ciemnych obszarów. W takiej sytuacji możemy zastosować technikę HDR, która pozwala rozwiązać ten problem poprzez wykonanie kilku ujęć z różną wartością ekspozycji. Następnie można je połączyć ze sobą na etapie przetwarzania końcowego, aby doskonale zaprezentować różne jasne obszary obrazu.

W celu ułatwienia sobie procesu edycji należy fotografować przy użyciu statywu. Z kolei by uprościć proces fotografowania i nie tracić czasu na postprodukcję, można skorzystać z wbudowanych funkcji aparatu, które pozwalają na wykonywanie zdjęć z ręki i łączenie obrazów bez używania komputera.

ZDJĘCIA Z RĘKI

Tę metodę można stosować przy wykonywaniu zdjęć z ręki. Należy jedynie pamiętać o wybraniu krótszego czasu otwarcia migawki, aby gotowe zdjęcie było ostre. Niemniej jednak zawsze dobrym pomysłem jest podparcie aparatu lub położenie go na jakimś stabilnym podłożu.

1 Wybierz format JPEG. Zazwyczaj zaleca się rejestrowanie zdjęć w plikach RAW, ale w tym przypadku nie jest to konieczne, ponieważ optymalizacja zakresu dynamicznego zostanie wykonana od razu przez aparat. Przed zrobieniem zdjęcia upewnij się, że jakość pliku JPEG i rozmiar obrazu są ustawione na wartości maksymalne.

2 Naciśnij spust migawki. Po aktywowaniu funkcji Auto HDR aparat automatycznie będzie wykonywał obrazy w trybie zdjęć seryjnych. Oznacza to, że będziesz musiał przytrzymać wciśnięty spust migawki dłużej niż zwykle, aby móc zarejestrować całą sekwencję ujęć. Musisz też pozostać w tej samej pozycji, dopóki aparat nie zrobi wszystkich zdjęć.

Jeszcze 10 rzeczy, które warto wziąć pod uwagę

Pamiętaj o tym, aby tworzyć prawdziwe fotograficzne arcydzieła

1 UCHWYĆ ŚWIATŁO

Udaj się w plener w czasie złotej i niebieskiej godziny, aby móc podziwiać magiczne chwile, kiedy świat jest skąpany w promienistym złotym blasku lub spokojnych, błękitnych tonach.

2 ZOOMÓJ, ZA POMOCĄ NÓG

Od czasu do czasu zmieniaj perspektywę fotografowania, aby stworzyć bogate i różnorodne portfolio zdjęć, które zachwycą i zainspirują oglądających.

3 BĄDŹ RANNYM PTASZKIEM

Wstając wcześniej rano i planując z wyprzedzeniem, można odnieść wiele korzyści: uniknąć fotografowania w zatłoczonych miejscach i mieć większą swobodę wyboru perspektyw czy kompozycji.

4 RÓB WIĘCEJ ZDJĘĆ

Zarejestruj wiele ujęć tej samej sceny w różnym czasie, aby uchwycić to, jak zmienia się jej wygląd w zależności charakteru oświetlenia i pogody.

5 BĄDŹ NIEWIDZIALNY

Jeśli chcesz uchwycić autentyczne zdjęcia uliczne, obserwuj scenę, będąc wtopionym w tło, ponieważ wyjmując aparat od razu, można niepotrzebnie zwrócić na siebie uwagę.

6 UNIKAJ BAŁAGANU W TLE

Zwracając podczas komponowania sceny baczniejszą uwagę na tło, możesz sprawić, że nie będzie ono odwracać uwagi od obiektu.

7 USTABILIZUJ APARAT

Aby uniknąć rozmycia obrazu na zdjęciach wykonywanych z długim czasem naświetlania, zamocuj aparat na statywie lub umieść go na jakiejś stabilnej powierzchni.

8 UWZGLĘDNIJ W KADRZE LINIE WIODĄCE

Aby zwiększyć siłę oddziaływania wizualnego sceny, zwróć uwagę na linie wiodące, ponieważ dodają one dynamiki i kierują wzrok widza w stronę konkretnych elementów obrazu.

9 DOKUP AKCESORIA

Poczytaj o niedrogich dodatkach do aparatu, takich jak lampa błyskowa lub neutralne filtry szare, które mogą pomóc Ci poszerzyć możliwości robienia zdjęć.

10 ŁAM ZASADY

Łamanie zasad kompozycyjnych oraz eksperymentowanie z różnymi podejściami i strategiami pozwoli uzyskać urzekające zdjęcia i zbudować pewność siebie.

Twórz zdjęcia sylwetkowe

Robienie zdjęć pod słońce może zamienić zwykłą scenę w prawdziwe dzieło sztuki. Nie bój się prześwieślać światła otoczonych cieniami.

Opal

Zamawiaj fotoceramikę
przez aplikację Opal

OPAL
FOTOCERAMIKA

MINI

**W strefie
zakazanej**

Na tym zdjęciu widać, jak wielką moc w kształtowaniu kadru i podkreśleniu obiektu mają ostre, głębokie cienie.

MAL

Sara Goli opowiada o swoich nagradzanych minimalistycznych obrazach monochromatycznych oraz tworzeniu idealnego połączenia realnego i abstrakcyjnego świata

Sztuka fotografii minimalistycznej od dawna cieszy się popularnością. Kładzenie nacisku na oszczędne użycie środków wyrazu, unikanie nadmiaru kolorów, wzorów i informacji często pozwala tworzyć surrealistyczne ujęcia, ukazujące odmienną od naszych codziennych doświadczeń perspektywę.

Charakterystyczny dla tego gatunku brak koloru oznacza, że główna część minimalistycznych obrazów często skupia się na monochromatycznych gradientach, które tworzą skupisko form, kształtów i cech materiałowych przedstawionych na zdjęciu obiektów. W uzyskaniu takiego wglądu istotna jest kompozycja oraz odpowiednie rozmieszczenie światła i cieni. Wszystkie te elementy łączą się, tworząc surrealistyczne i potencjalnie abstrakcyjne ujęcia.

Skutecznym sposobem na zbudowanie mostu pomiędzy naszym wrażeniem ze świata rzeczywistego a obrazem minimalistycznym jest włączenie do kompozycji postaci ludzkich. Taką właśnie strategię stosuje irańska fotografka Sara Goli. Pozwala jej ona tworzyć hipnotyzujące kadry, które wywierają trwałe wrażenie i mają do opowiedzenia historię. Choć obrazy minimalistyczny nie składają się zazwyczaj z licznych elementów, duże znaczenie mają precyzja i przemyślane ich rozmieszczenie. Oprócz postaci ludzkiej Sara zazwyczaj uwzględnia w swoich obrazach także pustą przestrzeń negatywną. W tym miejscu należy rozróżnić tzw. aktywną przestrzeń negatywną od martwej przestrzeni negatywnej. Sara wyko-

Sara Goli

Sara Goli urodziła się w Iranie w 1989 roku. Jest artystką wizualną i minimalistką z pięcioletnim stażem zawodowym. Jej prace charakteryzują się prostotą, pięknem i głębią.

Zdobyły już też międzynarodowe uznanie. Zdjęcia Sary były reprodukowane w wielu międzynarodowych publikacjach, a ona sama otrzymała ponad 45 międzynarodowych nagród fotograficznych.

Instagram: @saragoliii20 X: @Sara63001802

SARA GOLI

Gotowy obraz

**Sposób,
w jaki widzę cienie**

Cienie wprowadzają do kadru kolejne linie, dając poczucie kierunku i dodając wizualnych wskazówek.

rzystuje pierwszą z nich, aby skierować wzrok widza w stronę dalszych elementów kadru i podkreślić wrażenie wywołane przez ujęcie lub dodać swoim fotografiom nieco tajemniczości. Biorąc to wszystko pod uwagę, tworzy ramy, które dzięki bystremu oku i wyczuciu równowagi światła oraz umiejętnemu operowaniu kontrastem, przy jednoczesnym efektywnym komponowaniu kadrów, zmieniają nasze postrzeganie rzeczywistości.

Przeprowadziliśmy z Sarą rozmowę na temat wyzwań, z jakimi musiała się zmierzyć, pracując w Iranie i wykonując zdjęcia w gatunku, którym tradycyjnie zajmują się fotografowie-mężczyźni. Wyjaśnia również, jak wykorzystuje aparat, by uchwycić takie tematy, jak działalność ruchu oporu kobiet w Iranie, który narodził się tam w ostatnich kilku latach.

Cień po drugiej stronie ulicy

Sara umiejętnie nałożyła na siebie warstwy kadru, włączając cienie i łącząc ze sobą dwa tematy.

Cześć, Saro. Jak to się stało, że zainteresowałaś się minimalistyczną fotografią i co przyciągnęło Cię do tego konkretnego stylu?

Zawsze pociągała mnie prostota i elegancja form. Fotografia czarno-biała pozwala mi skupić się na istocie tematu, usuwając elementy rozpraszające uwagę i ukazując jego głębszą strukturę. Ostre kontrasty i zakres tonalny fotografii czarno-białej wywierają na mnie głęboki wpływ emocjonalny, a ja staram się wywoływać podobne uczucia u moich widzów.

Czy jest jakiś konkretny projekt lub seria zdjęć, która ma dla Ciebie szczególne znaczenie?

Mój cykl „Corona i minimalizm” okazał się dla mnie punktem zwrotnym. Miesiącami wędrowałam po opustoszałych ulicach mojego miasta, starając się uchwycić ciche piękno opuszczonych budynków i zapomnianych zakątków. Ten projekt pomógł mi rozwinąć mój minimalistyczny styl oraz zgłębić tematykę izolacji i przemijania. Zdjęcia te zostały zrobione podczas pandemii, chciałam uchwycić spokój i samotność miasta. Moim celem było stworzenie obrazów o charakterze dokumentalnym, ale utrzymanych w minimalistycznym i artystycznym stylu.

Jak podchodzisz do kwestii znajdowania tematów lub scen do fotografowania?

Inspirację czerpię z codzienności. Ciągłe poszukiwanie wzorów, kształtów i faktur, które można przekształcić w minimalistyczne kompozycje. Aby stworzyć poczucie równowagi i harmonii w moich obrazach, często wykorzystuję przestrzeń negatywną.

Jaką rolę odgrywa w Twojej pracy opowiadanie historii? Jak przekazujesz głębię i emocje w swoich pracach?

Choć moje obrazy często są minimalistyczne, wierzę, że każde zdjęcie opowiada historię. Próbuję wywoływać emocje u widzów, tworząc poczucie tajemnicy i intrygi. Z wyczuciem dobierając kompozycję, oświetlenie i temat, staram się tworzyć obrazy, które wywołują głęboki rezonans.

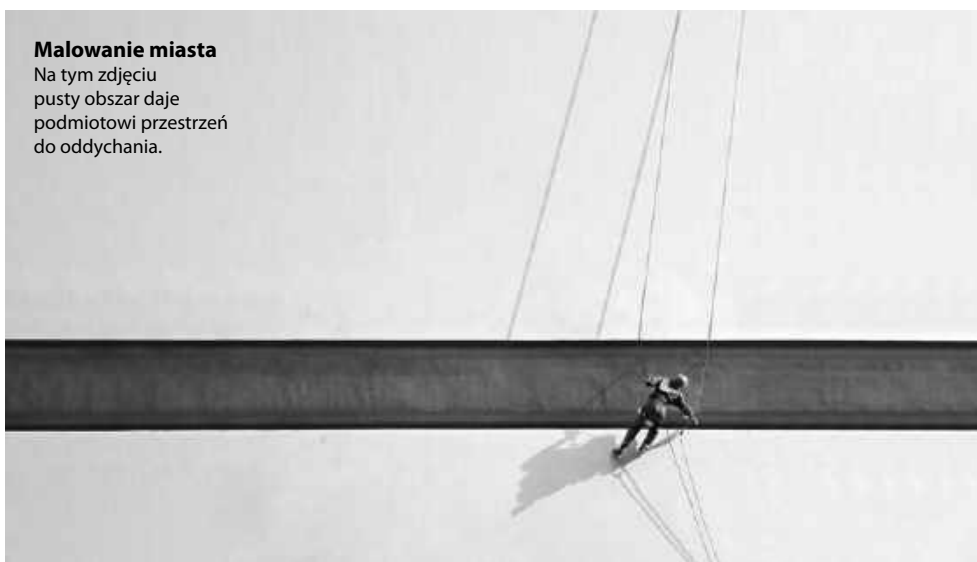
Czy miałaś jakieś problemy związane z byciem fotografką w Iranie?

Jako kobieta-fotografka musiałam mierzyć się z wieloma wyzwaniami. Główny to brak uznania i docenienia mojej pracy. Odkryłam jednak, że pasja do fotografii daje mi siłę do przezwycięzania tych przeszkód. Skupiając się na mojej sztuce

„Inspirację czerpię z codzienności. Ciągłe poszukiwanie wzorów, kształtów i faktur, które można przekształcić w minimalistyczne obrazy”

Dwa okna
Sara użyła różnych cieni, aby podkreślić podobieństwa, które składają się na tę historię.

Malowanie miasta

Na tym zdjęciu pusty obszar daje podmiotowi przestrzeń do oddychania.

Historia o dwóch oknach

W celu przyciągnięcia uwagi widzów artystka wykorzystała proste linie i symbole.

i nawiązując kontakty z innymi podobnie myślącymi ludźmi, udało mi się stworzyć wspierającą społeczność.

Jakie przesłanie lub uczucie chcesz przekazać odbiorcom poprzez swoje minimalistyczne, czarno-białe zdjęcia?

Chcę, aby moje fotografie zachęcały widzów do zwolnienia tempa i docenienia piękna codzienności. Mam nadzieję, że udaje mi się stworzyć poczucie spokoju i kontemplacji oraz zachęcić widzów do nawiązania kontaktu z własnymi emocjami i doświadczeniami.

Kto jest dla Ciebie inspiracją, jeśli chodzi o osobowości świata fotografii?

Wielką inspiracją były dla mnie prace amerykańskich fotografów, m.in. Ansel Adamsa, Minora White'a i Edwarda Westona. Ich umiejętność uchwycenia istoty miejsca lub obiektu z tak wyjątkową prostotą i elegancją jest naprawdę inspirująca.

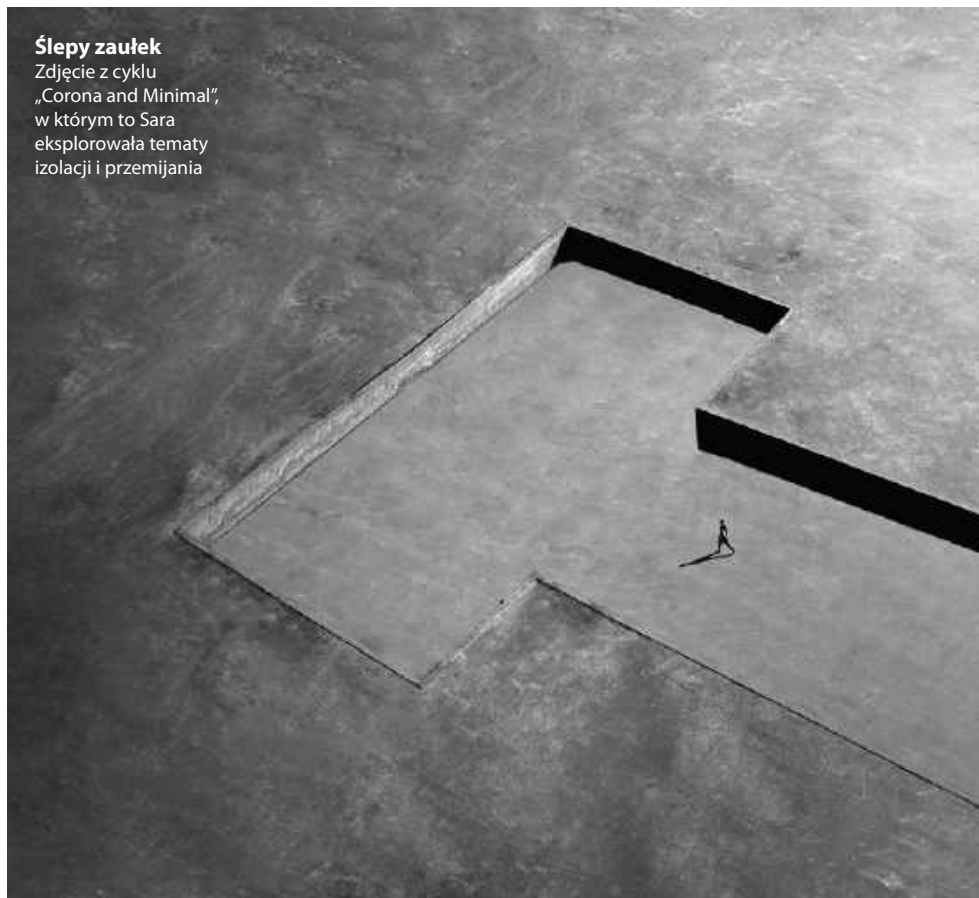
Widzialne i niewidzialne

„W tworzeniu minimalistycznej opowieści kluczowy jest kontrast” – mówi Sara.

Ślepy zaułek

Zdjęcie z cyklu „Corona and Minimal”, w którym to Sara eksplorowała tematy izolacji i przemijania

„Głównym wyzwaniem, z jakim mierzą się artystki w Iranie, jest brak uznania. Odkryłam jednak, że moja pasja do fotografii daje mi siłę do przewyżniania tych przeszkód”

Jakim sprzętem fotograficznym robisz zdjęcia? Czy Twój zestaw jest tak samo minimalistyczny, jak zdjęcia, które nim wykonujesz?

Minimalistyczna fotografia niekoniecznie wymaga najwyższej klasy sprzętu; wszystko, czego potrzebujesz, to dobre oko, odrobina kreatywności i podstawowe umiejętności w zakresie edycji obrazu – możesz nawet robić oszałamiające, minimalistyczne zdjęcia za pomocą smartfonu. Podejście to stawia na prostotę, nawet w procesie postprodukcji. Pracuję smartfonem Xiaomi 12 Lite oraz aparatem Canon EOS 6D z obiektywem Canon EF 24–105 mm f/4L.

Jaki był najważniejszy jak dotąd moment w Twojej karierze?

Byłam z siebie najbardziej dumna, gdy moja praca została wybrana do prezentacji na wystawie Xposure w prestiżowej galerii. Było to potwierdzenie słuszności mojej wizji artystycznej

i dowód mocy fotografii minimalistycznej. Ponieważ moje prace były wystawiane obok zdjęć znanych amerykańskich fotografów, takich jak Steve McCurry i James Nachtwey, a ich dzieła zostały wybrane przez wybitnych fotografów, aby stanowiły część tej prezentowanej przez dwa lata kolekcji, był to dla mnie naprawdę wielki zaszczyt.

Jak sądzisz, w jakim kierunku rozwinie się Twój styl w przyszłości? Czy są jakieś nowe kierunki, które chciałabyś zbadać, lub projekty, które masz zamiar zrealizować?

Nie mogę się doczekać, aby dalej odkrywać możliwości fotografii minimalistycznej. Szczególnie interesuje mnie eksperymentowanie z różnymi materiałami i technikami w celu tworzenia bardziej namacalnych i angażujących doświadczeń. Mam również nadzieję na współpracę z innymi artystami i projektantami w celu realizacji projektów multidyscyplinarnych.

Sprzęt Sary

Co pakuje do swojej torby foto

XIAOMI
12 LITE

CANON EOS 6D

OBIEKTYW
CANON EF
24–105 mm f/4L

Gdybyś musiał wybrać...

TYLKO JEDNO SZKŁO

Znajdź dla siebie idealny obiektyw i naucz się wykorzystywać w pełni jego potencjał

Jeśli zapytasz profesjonalnych fotografów, co jest ważniejsze: zaawansowany korpus, czy jakość używanej wraz z nim optyki, większość odpowie bez wahania, że liczy się przede wszystkim dobry obiektyw.

Jednak na rynku, na którym dostępnych jest tak wiele opcji, wybór idealnej dla naszych potrzeb optyki może okazać się prawdziwym wyzwaniem. Oczywiście nowe technologie, jakie wykorzystywane są przy konstruowaniu obiektywów, powodują, że ich ceny stale rosną, dlatego tym ważniejsze jest, by nie dać się zwieść marketingowi i kupić model odpowiadający przede wszystkim własnemu stylowi pracy i osobistym celom fotograficznym.

Choć robiąc zdjęcia, możesz korzystać z wielu obiektywów, ich ciągła wymiana jest na dłuższą metę uciążliwa, nie wspominając już o wysokich kosztach zakupu szerokiego wachlarza szkielek. Dlatego dobry obiektyw powinien być wszechstronny, oferować możliwość wykorzystania go na wiele różnych sposobów i być wartościową inwestycją długoterminową. Zakres ogniskowych dla takiego obiektywu będzie zależał oczywiście od rodzaju tematów, które najczęściej fotografujesz, i powinien zostać określony na podstawie Twoich konkretnych potrzeb. Wybór często można zawęzić do modeli stało- lub zmiennoogniskowych, przy czym niektórzy fotografowie preferują stałki ze względu na większą jasność, podczas gdy inni stawiają na

elastyczność optyki typu zoom. Choć obiektywy stałoogniskowe mają opinię lepszych optycznie, postęp technologiczny pozwolił na zmniejszenie tej różnicy. Za to obiektywy stałoogniskowe są często lżejsze i mają większy maksymalny otwór przysłony, dzięki czemu lepiej nadają się do fotografowania w warunkach słabego oświetlenia.

Ogólnie rzecz biorąc, wszystko zależy od rodzaju fotografowanych tematów i preferowanego stylu pracy. Na kolejnych stronach przyjrzymy się bliżej różnym typom obiektywów, od standardowych po specjalistyczne, zwracając uwagę na ich ogniskowe i na to, jakie dzięki nim zrobimy zdjęcia. Mamy nadzieję, że ten zbiór wskazówek, pomoże Ci wybrać obiektyw, który będzie dobrze służył przez długi czas.

PARTNER PUBLIKACJI:

TYLKO JEDNO SZKŁO

**Uniwersalny
jak zoom**

Ubiektyw zmienno-
ogniskowy, to synonim
elastyczności
i wygody pracy

Określ swoje potrzeby

Przeanalizuj nasz diagram, aby znaleźć idealny do uwieczniania swoich tematów zakres ogniskowych

Czy Twoje tematy są małe?

TAK

MAKRO

Pełna klatka: 50–200 mm
APS-C: 35–135 mm
Typ: zoom lub stałka
Tematy: produkt, jedzenie, przyroda, portret beauty

- + Uwydatnia najdrobniejsze szczegóły, bardzo ostry
- + Mała głębia ostrości pozwala wyróżniać elementy
- Bywa wręcz zbyt ostry, maksymalna jasność f/2,8

Nasz wybór:

Tamron 90 mm f/2,8 Di III

NIE

Czy chcesz uchwycić całą scenę?

TAK

SZEROKI KĄT

Pełna klatka: 14–35 mm
APS-C: 10–24 mm
Typ: zoom lub stałka
Tematy: krajobraz, astro, reportaż, architektura

- + Bardzo szeroki kąt widzenia
- + Duża głębia ostrości
- Spadek jakości przy krawędziach, możliwa winieta

Nasz wybór:

Tamron 11–20 mm f/2,8 Di III-A RXD

TO ZALEŻY

Jak daleko od Ciebie znajduje się temat?

BLISKO

NIEZBYT DALEKO

DALEKO

KRÓTKIE TELE

Pełna klatka: 70–200 mm
APS-C: 50–200 mm
Typ: zoom
Tematy: większość gatunków fotografii

- + Obiektyw uniwersalny i wciąż dość kompaktowy
- + Kompresja obrazu optycznie zbliża do siebie elementy sceny
- Zakres ogniskowych może być niewystarczający do uzyskania wyraźnych zbliżeń odległych obiektów

Nasz wybór: Tamron 70-180/2,8 Di III VXD G2

SUPER-TELE

Pełna klatka: 150–600 mm
APS-C: 200–400 mm
Typ: zoom
Tematy: dzikie zwierzęta, akcja, zdjęcia sportowe,

- + Pozwala wykonywać zbliżenia bez konieczności zbytniego zbliżania się do niebezpiecznych lub płochliwych zwierząt
- Zalecane użycie statywu lub monopodu
- Potrafią być duże i ciężkie

Nasz wybór: Tamron 150-500/5-6,7 Di III VC VXD

Wolisz mniejszy obiektyw czy bardziej uniwersalny?

MAŁY

KRÓTKI ZOOM

Pełna klatka: 24–105 mm
APS-C: 17–70 mm
Typ: stałogniskowy
Tematy: architektura, wnętrza, portret, fotografia uliczna, reportaż

- + Dobra jakość optyczna i stała jasność w całym zakresie ogniskowych
- + Szybki autofocus i kompaktowa budowa, dzięki czemu idealnie sprawdzi się w podróży i w zleceniach komercyjnych.
- Nie jest dość szeroki do profesjonalnych krajobrazów, ani dość długi, do zdjęć dzikiej przyrody. Jednak w średnim dystansie sprawdzi się najlepiej.

Nasz wybór:

Tamron 28-75 mm f/2,8 Di III VXD G2

UNIWERSALNY

PRZEDŁUŻONY STANDARD ZOOM

Pełna klatka: 35–150 mm **APS-C:** 28–200 mm
Typ: zmiennoogniskowy
Tematy: krajobraz, moda, reportaż

- + Bardzo uniwersalny zakres ogniskowych
- + Duża jasność (jak na zoom) pozwala uzyskać efektowne rozmycie
- + Może zastąpić nawet kilka szkieł stałogniskowych
- Większy i cięższy od typowej stałki

Nasz wybór: Tamron 35-150 mm f/2,8

Jasne, że jasny?

Czy warto dopłacać do bardzo jasnej optyki? To zależy, jaką fotografią się zajmujesz

Przy zakupie obiektywu, należy zwrócić uwagę nie tylko na zakres ogniskowych, ale również na maksymalną wartość przysłony. Obiektywy „jasne”, czyli o dużym otworze względnym, np. $f/1,8$, od zawsze cieszą się większą popularnością od ich odpowiedników o jasności np. $f/4$. Jest to logiczne, ponieważ im niższa wartość liczbowa przysłony, tym więcej światła dociera do matrycy aparatu. A to pozwala na stosowanie niższej czułości sensora a więc uzyskiwanie czystszych zdjęć. Biorąc jednak pod uwagę postęp technologii cyfrowego obrazowania, warto zastanowić się nad koniecznością inwestowania w dużo droższą optykę.

W XX wieku fotografowie musieli używać maksymalnie otwartej przysłony, aby zrekomensować niską czułość filmu, dzięki czemu mogli stosować nieco krótsze czasy ekspozycji. Jednak pojawienie się niezwykle czułych i stabilizowanych matryc pozwala dziś fotografować z ręki przy dłuższych czasach i przy wyższych ustawieniach ISO bez pogorszenia jakości obrazu. Ponadto algorytmy AI wykorzystywane w postprodukcji bardzo poprawiły możliwości redukcji widoczności zaszumienia na zdjęciach.

Oczywiście wielu fotografów nadal obawia się ustawiania czułości powyżej wartości ISO 6400, inni wybierają jasną optykę, ze względu na możliwość uzyskania na zdjęciach efektywnej separacji obiektu z tła. Jak wiemy, użycie dużego otworu

względnie skutkuje małą głębią ostrości, co powoduje rozmycie obiektów otaczających temat. Jest to istotny czynnik, który należy wziąć pod uwagę w odniesieniu do preferowanego stylu uprawianej fotografii. Na przykład portreciści z powodzeniem wykorzystują ten efekt, ale już pejzażyści - przeciwnie, dążą do jego ograniczenia,

starając się uzyskać zdjęcia ostre od pierwszego po daleki plan. Należy też pamiętać, że na uzyskanie małej głębi ostrości istnieją inne sposoby niż tylko wybieranie bardzo szerokiej przysłony. Taki efekt można osiągnąć również poprzez zmniejszenie odległości dzielącej obiekt od aparatu, lub zastosowanie dłuższej ogniskowej.

Maksymalna ostrość
Wielu pejzażystów nigdy nie otwiera przysłony szerzej niż $f/5,6$. Dopłacanie za jasność $f/2,8$ czasami nie ma sensu.

Dziwne zakresy, czyli szkła dla „niedopasowanych”

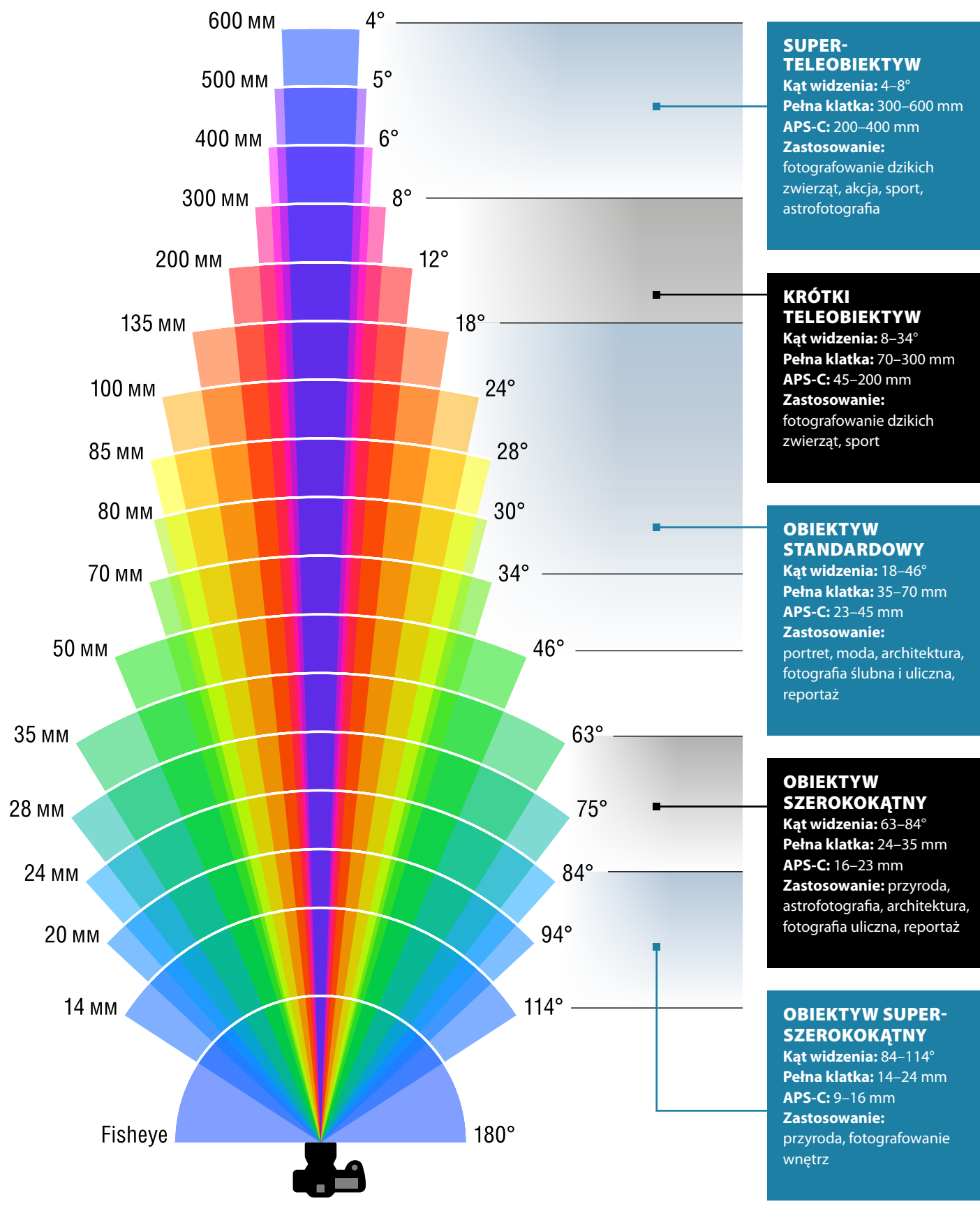
Przybywa obiektywów, o niepopularnych zakresach, które lepiej spełniają potrzeby dzisiejszych twórców.

W każdym szanującym się systemie znajdziemy dziś klasyczne zakresy, stosowane w fotografii od dziesięcioleci. Połączenie obiektywów 16-35 mm, 24-70 mm i 70-200 mm $f/2,8$ to najbardziej klasyczny zestaw reporterski, który uzupełnia zazwyczaj 24-105 mm $f/4$ i budżetowy 70-300 mm $f/3,5-5,6$. Takie rozpiętości ogniskowych nie wzięły się oczywiście znikąd - to nie fanaberia inżynierów a odpowiedź na potrzeby fotografów i standardy, które ucierały się przez całe lata. Rynek jednak wciąż się rozwija, a producenci starają się wypełniać białe plamy na mapach swojej optyki i przyciągać uwagę użytkowników, oferując nowe, często bardziej adekwatne do dzisiejszych potrzeb zakresy. Fotografia ewoluuje, a rynek musi się do tego dopasowywać. Powstają więc zupełnie nowe koncepty, które uwzględniają rozwój rynku wideo (przybywa kompaktowych i lekkich obiektywów idealnych do filmowania, jak **Tamron 20-40 mm $f/2,8$ i 17-50 mm $f/2,8$**), ale też obiektywów „wielozadaniowych”, jak **Tamron 50-400 mm** czy nowy **50-300 mm** - typowe telezoomy, poszerzone o klasyczną ogniskową 50 mm. Dzięki temu, stają się niezwykle uniwersalną optyką, którą z powodzeniem możemy stosować również w reportażu. Najlepszym przykładem będzie chyba jednak jasny zoom **Tamron 35-150 mm $f/2-2,8$** , który pokrywając zakres nawet pięciu stałek, jest dziś synonimem uniwersalności.

Kąt widzenia

Wybór obiektywu zależy od tego, z jakiej odległości fotografujesz i pod jakim kątem na niego patrzysz

Każdy włoszek

Nowoczesne zoomy oferują świetną ostrość, nawet przy maksymalnym zbliżeniu 500 mm

Przybliź temat widzom

Jak posługiwać się długim zoomem podczas fotografowania dzikich zwierząt

W fotografii przyrodniczej ważnym aspektem jest szeroki zakres ogniskowych używanej optyki. Pozwala uchwycić temat z uwzględnieniem naturalnego kontekstu, lub wykonać bardzo ciasne zbliżenia, by szczególnie ukazać wszystkie jego charakterystyczne cechy i wyizolować z zabałaganionego tła. Wybór odpowiedniego obiektywu ma więc kluczowe znaczenie – powinien on oferować dużą rozpiętość zoomu, umożliwiając szybkie i precyzyjne komponowanie kadrów. Najlepszym wyborem na początek będzie model

o zakresie ogniskowych z przedziału 150–600 mm. Jego maksymalna jasność to przeważnie $f/4,5$ lub $f/5$, ale jest znacznie tańszy i mniejszy od profesjonalnych modeli z maksymalną przysłoną $f/4$. Nie wspominając już o modelach $f/2,8$, które kosztują często tyle co nowe auto. Mniejszą jasność, rekompensuje nam jednak wydajny system stabilizacji optycznej, dzięki której możliwe jest fotografowanie z ręki.

Jedyną wadą superteleobiektywów jest to, że są duże i potrafią być naprawdę ciężkie. Nawet

kompaktowe modele ważą zazwyczaj ok. 2 kg, dlatego dobrze wyposażać się również w statyw.

Warto też wybrać model, który posiada programowalne przyciski i ogranicznik zakresu ostrzenia. Pierwszy pozwala np. szybko przywołać zapamiętany dystans (np. miejsce, w którym ujawnia się nasz temat), drugi zawęzić przedział odległości przeszukiwanych przez system ustawiania ostrości, co przyspiesza działanie i zwiększa skuteczność. Upewnij się też, że wybrany model ma solidne uszczelnienia.

JEŚLI TYLKO JEDEN TO...

Obiektyw **Tamron 150-500 mm f/5-6.7 Di III VC VXD** to magnezowa, uszczelniona konstrukcja, która mierzy zaledwie 212 mm i waży 1720 g. Pozwala więc na wygodną pracę „z ręki”, zwłaszcza, że optyczna stabilizacja VC w połączeniu ze stabilizacją matrycy pozwala zejść nawet do 1/30 s. Liniowy silnik VXD pracuje szybko i bezgłośnie, fanów przyrody ucieszy też krótka minimalna odległość ogniskowania (60 cm). Konstrukcja optyczna to aż 25 elementów w 16 grupach, w tym kilka specjalistycznych soczewek, które trzymają w ryzach wady optyczne.

Przydatne akcesoria - monopod

Superteleobiektywy nie należą to optyki, którą łatwo jest robić zdjęcia z ręki, dlatego konieczny może się okazać zakup dodatkowych akcesoriów

Monopody, takie jak **Sirui P-424FL** efektywnie stabilizują aparat, redukując drgania widoczne przy dużych ogniskowych. Jednocześnie są lekkie i bardziej mobilne niż statywy, co czyni je idealnym wyborem w sytuacjach wymagających szybkiego przemieszczania się, np. podczas fotografii sportowej, przyrodniczej czy reportażowej. Oto kilka wskazówek jak efektywnie korzystać z nich w terenie:

- 1. Stabilna pozycja:** Pochyl monopod lekko do przodu, tworząc trójkąt z nogami – to zwiększa stabilność.
- 2. Chwyć aparat:** Trzymaj aparat obiema rękami, aby dodatkowo go ustabilizować – jedną ręką na body, drugą na obiektywie.
- 3. Dodatkowe wsparcie:** Oprzyj monopod o biodro, kolano lub ziemię w zależności od sytuacji – zyskasz jeszcze większą kontrolę nad kadrem.

Zaprogramuj swój obiektyw

Wykorzystaj w pełni możliwości swojego superzoooma

STABILIZACJA OBRAZU (VC)

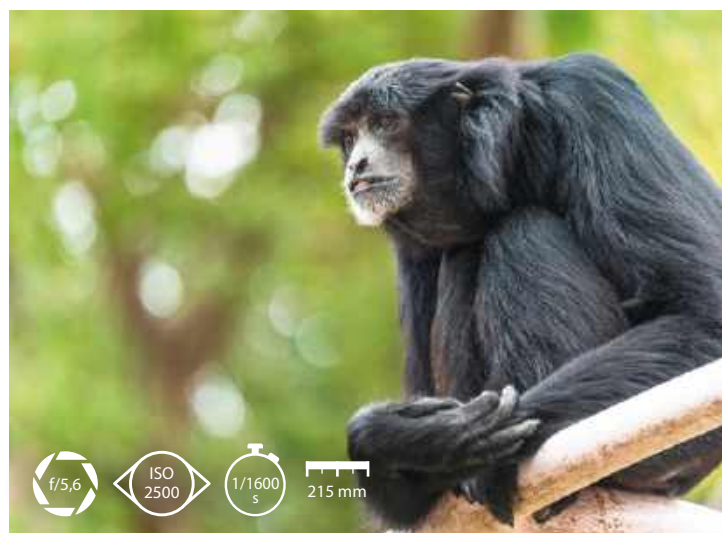
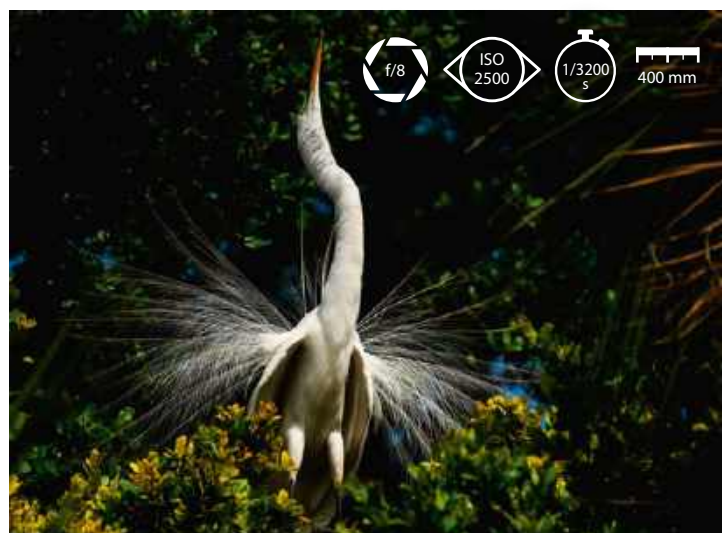
W obiektywach Tamron mamy do wyboru trzy tryby pracy: standardowy, panning i priorytet fotografowania, który skupia się na ostrości kosztem płynnego podglądu w wizjerze (włącza się tylko w momencie fotografowania oszczędzając baterię).

PRZYCISKI CUSTOM

Ten programowalny przełącznik zastępuje kilka innych. Może służyć do wyboru trybu pracy stabilizacji, limitera ostrości a nawet zmieniać kierunek działania pierścienia ręcznego ostrzenia.

FOCUS PRESET

Pozwalają na szybkie przejście do wcześniej zapisanej odległości ostrości, co jest przydatne w fotografii przyrodniczej, gdy obiekt pojawia się w przewidywanym miejscu.

Stałka czy zoom?

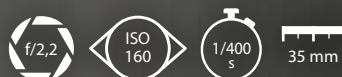
Przez lata obiektywy typu zoom kojarzyły się z kompromisem. Dziś ta opinia traci na aktualności

„Stałki” mają swoje niepodważalne zalety. Wszyscy kochamy te małe, zgrabne i jasne cudenka, które oferują świetną jakość optyczną i, dzięki dużej maksymalnej przysłonie, małą głębię ostrości i magiczny bokeh. A do tego uczą nas dyscypliny, i starannego komponowania kadru. Oczywiście możemy mieć ich nawet kilka, wybierając ulubione ogniskowe, ale to skazuje nas na dźwiganie torby sprzętu i ciągłe żonglowanie optyką w niezawsze czystym i przyjaznym środowisku. Nastawiając się na jedno tylko szkło musimy więc pogodzić się z ograniczeniami lub... Lub zdecydować się na obiektyw typu zoom, który wcale nie musi okazać się trudnym kompromisem. Współczesne zoomy to technologiczne majstersztyki, które łączą doskonałość optyczną z wydajną systemową korekcją. Wady optyczne, takie jak dystorsja, winietowanie czy aberracja chromatyczna, w najnowszych bezlusterkowcach są skutecznie korygowane na poziomie oprogramowania w aparacie lub w postprodukcji. Producenci coraz chętniej wykorzystują softwearowe wsparcie i tyczy się to również konstrukcji profesjonalnych. Po co wypychać do tubusu kolejną ciężką, drogą i trudną w produkcji soczewkę, jeśli problem może zostać rozwiązany dzięki zaawansowanym algorytmom? Obiektywy typu zoom, mogą być więc dziś tańsze i jaśniejsze, czego dowodem są kolejne premiery modeli o niespotykanej dotychczas jasności f/2. Tak duży otwór względny przysłony ponownie podważa sens korzystania z drogiej stałki, bo modele takie jak Tamron 35-150 mm f/2-2,8 są w stanie zastąpić nam nawet kilka modeli. I zamiast bez przerwy je przepinać, wystarczy wykonać jeden pewny ruch nadgarstka...

JEŚLI TYLKO JEDEN TO...

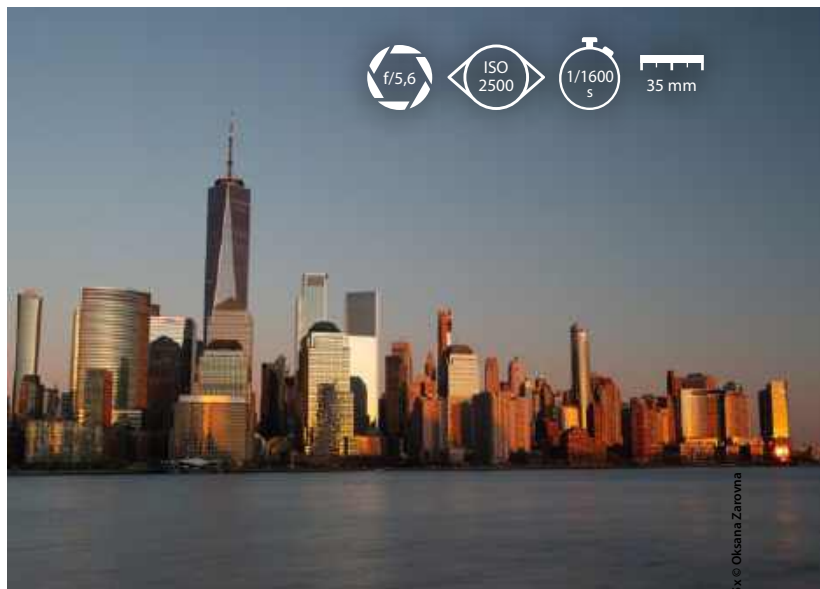
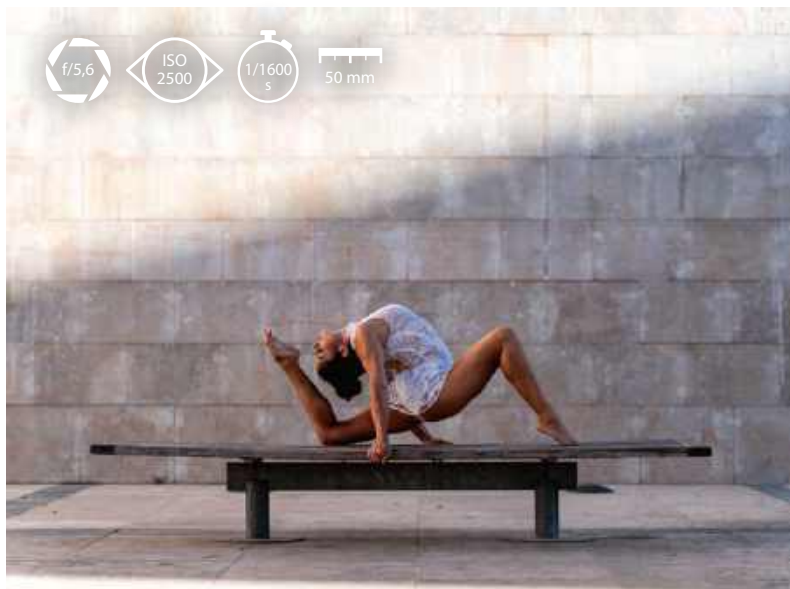
Tamron 35-150 mm f/2-2,8 jest tak uniwersalny, że w zasadzie wymyka się wszelkim klasyfikacjom. W tubusie niewiele tylko większym od typowego standard-zooma, zamknięto zakres obejmujący co najmniej pięć popularnych ogniskowych. Zaczynając od 35 mm, która idealnie sprawdza się w reportażu, a kończąc na solidnym zbliżeniu - dobrym do intymnych portretów i dyskretnych ujęć z dystansu.

Jednak stałka? To myśl nogami!

Nie masz możliwości przybliżania lub oddalania tematu? Może to mieć pozytywny wpływ na Twoją pracę

„Myślenie nogami” to powiedzenie szczególnie prawdziwe w przypadku fotografów, którzy używają wyłącznie obiektywów stałogniskowych. To jeden z kluczowych czynników decydujących o tym, że zdjęcie będzie udane. Choć na początku może się to wydawać ograniczające, uwzględnienie tego aspektu pozwoli na uzyskanie fotograficznych rezultatów, które stworzą zauważalną różnicę w jakości kompozycji i w oddziaływaniu emocjonalnym Twoich zdjęć. Z czasem zauważysz, że choć obiektyw zmiennoogniskowy ma swoje zalety i jest wygodny, komponowanie obrazów przy użyciu optyki stałogniskowej oznacza, że musisz bardziej skupić się na fotografowanej scenie, ponieważ jest to konieczność. Ważne jest, aby myśleć zarówno nogami, jak i głową. Dzięki temu odkryjesz nowe perspektywy, które mogły zostać pominięte podczas fotografowania przy użyciu obiektywu z zoomem. Fizyczne przemieszczanie się w celu znalezienia najlepszej kompozycji pozwala na głębsze zrozumienie kwestii związanych z kadrowaniem, perspektywą i kompozycją.

Pokaż tempo zdarzeń

Obiektywy idealne do śledzenia dynamicznej akcji

W przypadku fotografii akcji często bezpieczniej jest trzymać się z dala od miejsca, gdzie się ona rozgrywa, zwłaszcza w przypadku takich sportów jak motocross czy jazda konna. W takich sytuacjach potrzebny jest obiektyw o większym zasięgu, dzięki któremu nie będziesz musiał podchodzić zbyt blisko do tematu. Jednak gdy chcesz zrobić również kilka szerszych ujęć, które dopełnią Twój reportaż, takich jak zdjęcia przygotowań i szykowania się zawodników do startu, dobrze jest mieć do dyspozycji również krótsze ogniskowe. Ostatnią rzeczą, jakiej chcesz w zakurzonej otoczeniu, jest wymiana obiektywu i zabrudzenie matrycy kurzem, dlatego i tu bardzo dobrym

wyboorem okaże się szkło z uniwersalnym zoomem. Obiektyw typu 70–200 mm f/2,8 to w tej kategorii absolutny mistrz świata. Projektowany z myślą o fotoreporterach jest wytrzymały, kompaktowy, szybki i bardzo dobry optycznie. Taki zakres ogniskowych pozwala też wykonać niemal każde zdjęcie, niezbędne by opowiedzieć historię, niezależnie od tego, czy jesteśmy na torze, aby uchwycić akcję, czy w stajni, aby zrobić spontaniczne zdjęcia przygotowań. Co więcej, a jest to bardzo istotne zwłaszcza w warunkach panujących na wyścigach, gdzie jest dużo kurzu, wilgoci i brudu, tubus tego typu obiektywów jest zazwyczaj solidnie uszczelniony.

JEŚLI TYLKO JEDEN TO...

Tamron 70–180 mm f/2,8 G2. Druga generacja tego popularnego telezooma to ważne zmiany, które przybliżają go do segmentu PRO. Bardziej ergonomiczna obudowa zawiera nowy układ optyczny i przede wszystkim system optycznej stabilizacji VC. Obiektyw zachował przy tym kompaktowe wymiary, pojawiły się ponadto programowalne przyciski Custom. Wzbogacona konstrukcja umożliwia teraz fotografowanie z minimalnej odległości zaledwie 30 cm, obiektyw otrzymał także najnowszą generację liniowego silnika autofokusa VXD.

Chroń swój sprzęt

Fotograficzne BHP, czyli jak przedłużyć życie swojego zestawu

Dbałość i utrzymywanie sprzętu w czystości to podstawa. Jeśli znajdujesz się w zapyłonym środowisku, to Twoim priorytetem powinno być zapobieganie gromadzeniu się brudu. Kiedy jesteś na torze, noś ze sobą pędzelek do czyszczenia obiektywów, dmuchawę, ściereczkę i płyn do czyszczenia soczewek. W przypadku fotografii akcji bardzo łatwo jest dać się ponieść chwili i robić zdjęcia, nie zważając na panujące wokół warunki. Odkurzaj sprzęt i czyść dokładnie obiektyw przy użyciu specjalnego środka do czyszczenia soczewek.

Nawet jeśli sprzęt jest uszczelniony, nie polegaj na tym bezrefleksyjnie. Kup pokrowiec przeciwdeszczowy na aparat. Jeśli dzień był wilgotny, nigdy nie zostawiaj sprzętu w torbie

fotograficznej po sesji zdjęciowej. Dokładnie osusz obiektyw i zdejmij z niego dekielki, aby zapobiec gromadzeniu się skroplonej pary wodnej wewnątrz tubusu. Czyść również jego obudowę miękką szczoteczką, aby usunąć wszelkie zabrudzenia z małych szczelin.

AUTO PORTRAIT

Kim Bunermann spotyka się z Jakiem Keharem Gillem, aby porozmawiać o sztuce tworzenia autoportretów i wyzwaniach wynikających z bycia jednocześnie tematem i fotografem

Wszystkie zdjęcia główne © Jake Kehar Gill

Ponieważ autoprezentacja stała się integralną częścią cyfrowego świata online,

tematyka dotycząca wykonywania autoportretów wydaje się dziś bardziej aktualna niż kiedykolwiek wcześniej. Jednak selfie, które oglądamy obecnie, zazwyczaj różnią się jakością od tych, jakie były prezentowane w poprzednich epokach.

Tworzenie wizerunków samego siebie miało miejsce jeszcze przed wynalezieniem fotografii, a zjawisko to można zaobserwować, śledząc historię sztuki, kiedy to uznani powszechnie artyści, tacy jak Rembrandt czy Frida Kahlo, malowali swoje autoportrety na płótnie. Dodatkowo niektórzy z nas mogą pamiętać, jaką fascynację w świecie fotografii wywołały autoportrety samotniczki Vivian Maier, które odkryto dopiero po jej śmierci.

Autoportret to nie tylko sposób na lepsze poznanie i nauczenie się wyrażania siebie, to także świetny gatunek fotografii, który pozwala doskonalić i zdobywać nowe umiejętności. Dlatego też obecnie wiele kursów fotografii obejmuje ćwiczenia, w ramach których studenci otrzymują zadania związane z wykonywaniem autoportretów, a także tego typu prace zaliczeniowe. Autoportret był i jest spo-

sobem wyrażania siebie oraz formą twórczości artystycznej.

Dziś odwiedzam Jake'a Kehara Gilla w jego londyńskim studiu, aby dowiedzieć się więcej na temat jego autoportretów. Ciekawi mnie, jak to jest zrezygnować z komfortu stania za aparatem i pracować wyłącznie z samym sobą. Kiedy spotkałam się z Jakiem w jego studiu, wszystko było już przygotowane do dzisiejszej sesji.

Zgodnie z moimi oczekiwaniami jest cicho, tylko Jake cierpliwie czeka, a wewnątrz budynku słychać słabe echo muzyki. „Muzyka jest niezbędna. Wibracje podczas robienia zdjęć zwiększają moją produktywność i angażują przestrzeń, w której pracuję” – mówi.

Siadamy i przy szklance soku pomarańczowego rozmawiamy o dobrych i złych stronach autoportretu. Wyobrażam sobie, że praca z samym sobą jako modelem ma pewne zalety, na przykład gdy planowana jest sesja zdjęciowa, to zawsze jesteś dostępny, i oczywiście nie ma też ryzyka, że model będzie trudny we współpracy lub się znudzi. Jako fotograf zakładam również, że Jake może wypróbować wszystkie techniki i metody, jakie chce, i bez oporu z czyjejkolwiek strony stosować bardziej eksperymentalne podejście.

Jake Kehar Gill

Jake Kehar Gill mieszka w Londynie. Studiował sztukę i projektowanie w City of Bath College, a następnie fotografię na University of Westminster. W 2019 roku otrzymał nagrodę CSR

Emerging Talent od Traversa Smitha.

Na pierwszy rzut oka prace Jake'a balansują między sztuką a fotografią mody, kładąc nacisk na ludzkie ciało. Koncentruje się jednak na ciele, postawie i ubiorze, pokazując, że to, co mogą nam powiedzieć, jest o wiele bardziej złożone, niż nam się początkowo wydaje.

jakekehargill.com @jakekehargill

„Autoportret może dać lepsze spojrzenie i zrozumienie ciała” – wyjaśnia Jake. Jednak porzucenie stanowiska za aparatem stwarza inne wyzwania. Pytam Jake'a, jak sobie z tym radzi. „Jestem osobą prywatną i muszę czuć się na swoich zdjęciach bezpiecznie. Jestem więc też cierpliwy, dopóki nie będę zadowolony z całości mojej

pracy. Dyscyplina jest niezbędną” – odpowiada.

„Kiedy zaczynałem robić autoportrety, używałem swojego ciała jako narzędzia i nauczyłem się, jak kadrować siebie w obrębie sceny. Początkowo pomagało mi korzystanie z lustra, ale nauczyłem się też obchodzić bez niego. Musisz być gotowy na tworzenie kompletnie nieudanych ujęć, żeby na końcu osiągnąć coś, z czego będziesz naprawdę zadowolony. Nie jestem fotografem skupionym na kwestiach technicznych – zawsze zaczynam od pomysłu, a szczegóły dopracowuję później. Jeśli masz trudności ze sformułowaniem koncepcji, wyznacz sobie jakieś ograniczenia techniczne; zmusi to do pracy w określonych ramach. Dowiedzenie się tego, czego naprawdę chcesz, może być wysiłkiem trwającym całe życie”.

Jake udziela istotnej wskazówki. „Przydatne jest przesyłanie zdjęć bezpośrednio z aparatu do laptopa. Dzięki temu można wychwycić szczegóły, które mogłyby umknąć uwadze podczas oglądania zdjęć na wyświetlaczu aparatu. To świetny sposób pracy, który pomoże uzyskać pożądany efekt i rejestrować postępy w trakcie sesji zdjęciowej”.

Szanuj swoje prace

Dlaczego warto mieć wybór swoich prac w formie drukowanej

Podczas przerwy w zdjęciach Jake pokazuje mi książkę ze swoimi wcześniejszymi pracami zatytułowaną *Border*.

„Ten album stanowi swego rodzaju portfolio moich wcześniejszych prac” – wyjaśnia. „Podczas studiów stworzyłem wiele projektów i ta książka jest ich podsumowaniem. Moje prace dyplomowe były prezentowane na wystawie Free Range Shows, ale wydanie ich w postaci własnego albumu to po prostu coś zupełnie innego. To doskonały sposób na zaprezentowanie swoich zdjęć w innym świetle. Ważna jest przede wszystkim własna wizja i sposób realizacji projektu. To jest to, co nas wyróżni. Fotografowanie i edycja zdjęć to dwie zupełnie różne umiejętności” – mówi Jake.

„Daje to korzyści nie tylko nam samym. Obecnie dysponowanie papierową wersją albumu, którą można pokazać klientom, może zapewnić im zupełnie inny poziom doświadczeń. Wywiera też na nich trwalsze wrażenie niż portfolio cyfrowe. Daje im dogłębny wgląd w nasz styl”.

Obecnie Jake pracuje nad przekształceniem swojego najnowszego projektu *Vespertine* w książkę. Dzięki temu będzie mógł zaprezentować wizualny przekaz swoich prac w sposób bardziej kompleksowy, niż byłoby to możliwe w mediach społecznościowych.

Gatunek autoportretu jest często stygmatyzowany ze względu na założenie, że fotografowie, którzy robią zdjęcia samym sobie, są narcystyczni i skupieni na sobie.

„Jest w tym jednak pewien element narcyzmu, którego nie da się uniknąć. Ale kiedy robię zdjęcia, mam zamiar nauczyć się czegoś nowego, a nawet zaskoczyć samego siebie; to najlepsze, co może nas spotkać. Nigdy nie interesowało mnie robienie ładnych obrazków. Dla mnie nie liczy się uroda, ale szczerść i wyrażanie tego, co czuję” – wyjaśnia.

Rzeczywiście, przeglądając autoportrety Jake’a na jego stronie internetowej i w mediach społecznościowych, można zauważyć, że nie zawsze jest on na nich w pełni widoczny, a część jego twarzy jest często zasłonięta przez sposób oświetlenia, rodzaj zastosowanej perspektywy lub jakieś rekwizyty.

„Pracuję trochę jak malarz. To moja ciekawość zaprowadziła mnie do takiego sposobu obrazowania. Muszę pozwolić, aby nad moimi działaniami przejął kontrolę

Podstawowy sprzęt Jake'a

1 Canon EOS R Ten wysokiej klasy pełnoklatkowy aparat bezlusterkowy jest mniejszy, lżejszy i tańszy od wielu konkurencyjnych modeli, co czyni go świetnym wyborem dla osób, które dopiero zaczynają przygodę z aparatami wyposażonymi w pełnoklatkowy sensor. Przeznaczona do obsługi tego modelu aplikacja Canona umożliwia zmianę ustawień aparatu, takich jak przysłona, czas otwarcia migawki, czułość matrycy, balans bieli, a nawet ostrość, za pomocą smartfona. Funkcja ta sprawia, że wykonywanie autoportretów jest wygodniejsze, ponieważ możesz zmienić parametry fotografowania, bez konieczności podchodzenia do aparatu.

2 Obiektyw Canon RF 24-105 mm f/4-7,1 IS STM Ten wszechstronny obiektyw typu zoom oferuje duży zakres ogniskowych, od szerokiego kąta do teleobiektywu, dzięki czemu można go używać w wielu sytuacjach. Precyzyjny autofokus z napędem Nano USM sprawia, że łatwo uzyskać wyraźne i ostre zdjęcia, co jest szczególnie ważne w przypadku autoportretów. Obiektyw wyposażony został także w soczewki asferyczne i soczewki UD oraz w pięciostopniowy sta-

bilizator obrazu, który zapewnia doskonałe rezultaty nawet przy fotografowaniu w słabym oświetleniu.

3 Zdjęte z aparatu lampy błyskowe 3GY-180 i parasolki Lampy umieszczone z dala od aparatu mogą okazać się przydatne w celu nadania autoportretom głębi i profesjonalnego wyglądu. Do realizacji tego projektu Jake użył dwóch parasolek przymocowanych do fleszy. Parasolki cieszą się dużą popularnością i są łatwe w użyciu. Biała parasolka rozprasza światło, co daje miękkie i równomierne efekty oświetleniowe, natomiast czarna ma srebrną stronę wewnętrzną i odbija światło, tworząc urzekające, mocno kontrastowe światło.

4 Statyw 4SLIK Do wykonania autoportretu niezbędny jest statyw. Nie musi to być jednak najnowszy ani najdroższy model. Jake lubi pracować ze swoim statywem marki SLIK, ponieważ ma on ruchomą głowicę, której położenie można szybko i łatwo regulować. Trójnóg pozwala mu podczas wykonywania ujęć eksperymentować z różnymi kątami i perspektywami widzenia, a następnie samemu stanąć przed obiektywem.

Jak robić lepsze autoportrety

📌 **Nie spiesz się** Robienie sobie zdjęć wymaga pewnej praktyki, więc nie wywieraj na siebie zbyt dużej presji. Wraz z nabieraniem doświadczenia dowiesz się, jakie ustawienia i pozy sprawdzają się najlepiej. Rozważ użycie lustra lub podłączenie aparatu do laptopa, aby móc na bieżąco otrzymywać informacje zwrotne na temat kompozycji i ustawień technicznych, a także swojej mowy ciała.

📌 Kontrola ustawień

Niektóre aparaty mają dołączoną aplikację, dzięki której można łatwo zmieniać ustawienia ekspozycji z dystansu. Choć może to ułatwić pracę, nie jest absolutnie niezbędne. Włącz samowyzwalacz w menu aparatu lub – co może się okazać jeszcze lepsze – kup bezprzewodowy pilot do wyzwalania migawki. W ten sposób będziesz mógł wypróbować różne ustawienia i pozy, nie zmieniając swojej własnej pozycji.

📌 Nie bój się eksperymentować z różnymi technikami

Metody te pomogą Ci lepiej poznać medium i rozwinąć swoje umiejętności. Ważne jest, aby pamiętać, że autoportret nie musi koniecznie przedstawiać wyraźnego ujęcia Twojej twarzy. Możesz wykazać się kreatywnością i poszukać odbić lub innych interesujących elementów, które mogą zwiększyć atrakcyjność Twojego zdjęcia. Nie ograniczaj się i odkryj wszystkie możliwości wyrażania siebie poprzez autoportret.

📌 Dodaj głębi

Pomyśl o atmosferze, emocjach i przesłaniu, które chcesz przekazać. Aby wzmocnić przekaz i atrakcyjność kadru, użyj rekwizytów. Nie zapomnij wziąć pod uwagę wpływu oświetlenia. Użycie małych i niedrogich lamp błyskowych zdjętych z aparatu nada Twoim portretom profesjonalnego wyglądu.

proces twórczy” – mówi. „Zwykle zaczynam od ustawienia jednego źródła światła i od tego punktu próbuję iść dalej. Utrzymanie prostoty działania pomaga mi zachować kontrolę i rozwiązywać ewentualne problemy. Światło błyskowe jest doskonałym narzędziem, ponieważ daje więcej możliwości”.

Nietypowo jak na autoportrety, czasami twarz Jake'a w ogóle na nich się nie pojawia, zamiast tego widać tylko konkretne części jego ciała, sylwetkę i kontury.

„Ciało wydaje mi się fascynujące. Traktuję je podobnie jak niedoskonałą tkaninę. Czasami ukrycie większej części siebie może nawet pozwolić przekazać więcej, niż gdyby widoczny był cały temat. Jeśli dopiero zaczynasz przygodę z autoportretami, polecam zacząć od czegoś, co nie sprawia trudności. Potem powoli odkryjesz, co chcesz przekazać swoim odbiorcom” – mówi, podkreślając, że jego praca nie polega wcale na idealnym przedstawieniu samego siebie.

Pytam Jake'a o źródła inspiracji i wzorce stojące za jego nietypowym podejściem. „Björk zainspirowała mnie do nazwania jednego

z moich projektów na cześć jej czwartego albumu. Przez lata zgromadziła bibliotekę dźwięków i wzięła pod lupę swoje życie rodzinne. Zrobiłem to samo w odniesieniu do siebie i odkryłem, że znaczący wpływ na mnie mają dziedziczne niuanse. Jestem również zafascynowany malarstwem Francisca Bacona i jego pracami stworzonymi na podstawie fotografii”.

Nadszedł czas na wykonanie dziesięcioletniego autoportretu. Jake przyznaje, że dzień wcześniej wykonał już kilka zdjęć próbnych, aby upewnić się, że wszystko wyjdzie tak, jak

sobie to wyobraził. W przypadku tego autoportretu zdecydował się zrobić zdjęcie przez szklaną szybę swojego studia, co dodało kompozycji jeszcze większej głębi; wykorzystał także czarne tło. Po lewej i prawej stronie Jake umieścił wyzwalane zdalnie lampy błyskowe, a by móc lepiej kontrolować charakter światła, przymocował do nich dwie parasolki: jedną czarną, a drugą białą. Mocuje aparat na statywie i podłącza do niego nadajnik do sterowania lampami oraz swój telefon. „Za pomocą tej aplikacji mogę ustawić przysłonę, czas

otwarcia migawki i czułość matrycy – to naprawdę duże ułatwienie, kiedy pracuję sam” – wyjaśnia.

Siadam wygodnie i obserwuję, jak Jake robi sobie autoportrety. Ciekawie jest zobaczyć, jak udaje mu się kontrolować scenę, nie stojąc za aparatem. W przeciwieństwie do innych sesji zdjęciowych, podczas których mogę porozmawiać z fotografem w trakcie jego pracy, widać wyraźnie, że Jake jest bardzo skoncentrowany. Ponieważ musi mieć pełną kontrolę nad swoją mimiką twarzy, a także nad obsługą aparatu, nie jest w stanie omawiać

„Pracuję trochę jak malarz.
To moja ciekawość
zaprowadziła mnie do takiego
sposobu obrazowania. Muszę
pozwolić, aby nad moimi
działaniami przejął kontrolę
proces twórczy”.

ze mną poszczególnych etapów pracy na bieżąco.

Widać jednak, że dobrze przemyślał koncepcję na swój autoportret, więc kiedy kończy sesję, pytam go, ile czasu zajmuje mu stworzenie takiego zdjęcia od pomysłu do uzyskania ostatecznego obrazu. „To zależy” – odpowiada. „Niektóre z nich powstają szybciej niż inne, ważne jest jednak, by nie tracić cierpliwości. Autoportret to sposób wyrażania i przekazywania emocji oraz wizualnego przedstawienia tego, co dana osoba czuje i myśli, ale także innych rzeczy. Ponieważ nie chodzi o optyczne samouwielbienie, ważne jest, aby zbadać, w jaki sposób można wyrazić siebie poprzez fotografię” – mówi.

„Eksperymentowanie z różnymi aspektami technicznymi, takimi jak ustawienia aparatu i lamp, jest kluczem do dodania głębi i oddania emocji. To wszystko zajmuje czas, ale warto sprawdzić różne możli-

wości wizualne, ponieważ będzie to widoczne dla widza”.

Wywieranie na siebie presji wydaje się sprzeczne z zamiarem uzyskania autentycznego i wyrazistego autoportretu. Jak więc Jake sobie z tym radzi, gdy przychodzi mu realizować zlecenia dla klientów? „Praca z klientami jest inna. Mają określone wytyczne, a ja muszę zrozumieć, czego ode mnie oczekują. Wykorzystuję swoje twórcze doświadczenia jako strategię wartą naśladowania przy zaspokajaniu potrzeb klienta. Trzeba pamiętać, że to biznes, więc należy się nauczyć umiejętności posługiwania się językiem używanym przez fotografa w celach komercyjnych. Oznacza to również ograniczenia twórcze – to dobrze, ponieważ motywuje to do kreatywnej pracy w ramach określonej struktury i pozwala dowiedzieć się więcej o sobie. Jednak zawsze

będę miał słabość do własnych projektów”.

Ponieważ Jake nie zawsze robi zdjęcia w studio, w jego kompozycjach widoczny jest eksperymentalny charakter jego pracy. Odbicia

w przedmiotach, jak w jego pracach z wykorzystaniem łyżek, stanowią nowoczesną interpretację klasycznego gatunku autoportretu, polegającą na włączaniu do kadru elementów kontekstowych i środowiskowych.

Fotografuj jak Jake

1 Przygotuj statyw Nie możesz trzymać aparatu, gdy sam jesteś obiektem zdjęcia, więc montując go na trójnogu, zyskujesz nie tylko swobodę, ale możesz także kontrolować kompozycję zdjęcia. Eksperymentuj, aby znaleźć odpowiednie kąty i perspektywy.

2 Podłącz aparat Otwórz aplikację do sterowania Twoim modelem aparatu. Aktywuj funkcję zdalnego fotografowania na żywo i połącz swój telefon z korpusem za pośrednictwem modułu Wi-Fi lub Bluetooth. Jeśli nie masz dostępu do takiej aplikacji, podłącz zdalny wyzwalacz migawki.

3 Przełącz aparat w tryb ręczny Ponieważ masz mniejszą kontrolę nad dokładnością ustawiania ostrości, ustaw otwór przysłony o wartości f/9. Jake preferuje to ustawienie, ponieważ zapewnia większą głębię ostrości. Aby uzyskać ostry obraz i dostosować czułość matrycy, ustaw czas migawki na ok. 1/125 s.

4 Ustaw ostrość Nie rób zdjęć w trybie ręcznego ustawiania ostrości. Zamiast tego wybierz funkcję ręcznego wyboru punktu AF, którą możesz sterować za pomocą telefonu. Jeśli nie możesz połączyć aparatu ze smartfonem, skorzystaj z funkcji wykrywania twarzy lub oczu. Alternatywnie możesz włączyć tryb pojedynczego autofokusa jednopolewego.

5 Ustaw timer Wybierz opcję samowyzwalacza, którą znajdziesz w menu aparatu – większość modeli oferuje samowyzwalacz 2- lub 10-sekundowy. Nawet jeśli możesz skorzystać ze zdalnego sterowania, lepiej użyć samowyzwalacza, ponieważ da Ci to czas na rozluźnienie twarzy.

6 Wykonaj zdjęcia testowe Zrób teraz swój pierwszy autoportret. Zajmij pozycję i naciśnij zdalny spust migawki. Wykonaj kilka zdjęć testowych i oceń efekt. W razie potrzeby dostosuj ustawienia ekspozycji, kąt ustawienia aparatu lub popraw kompozycję.

ZOSTAŃ ZAWODOWCEM

ZNAJDŹ SWOJĄ NISZĘ

Z pomocą dwóch profesjonalnych fotografów **Rebecca Greig** bada korzyści płynące ze znalezienia unikatowego obszaru sprzedaży

Tekst: Rebecca Greig

Większość profesjonalnych fotografów jest w stanie wykonywać wysokiej jakości zdjęcia w różnych gatunkach i stylach. Możesz więc pomyśleć, dlaczego by nie stworzyć podobnej oferty zawierającej wszystkiego po trochu. Jednak próba zadowolenia wszystkich często może zakończyć się porażką. I spowodować, że będziesz za bardzo się rozpraszać, Twoje portfolio wyda się niespójne, a prawdziwe umiejętności i pasja zostaną rozmyte.

Gdybyś na przykład miał iść na rozmowę kwalifikacyjną na stanowisko sommeliera, to zachwalałbyś swoją wiedzę na temat wina i podkreślał swoje doświadczenie w tej właśnie konkretnej dziedzinie. Nie opowiadałbyś swojemu potencjalnemu pracodawcy o każdym innym napoju alkoholowym, jakiego kiedykolwiek w życiu próbowałeś. Innymi słowy, zaprezentowałbyś swoje specjalistyczne umiejętności i wiedzę. Dlaczego więc miałbyś postępować inaczej, chcąc sprzedać swoje usługi fotograficzne?

Kate Hibberd (@dorset_kate), fotografka mieszkająca w Dorset w Wielkiej Brytanii, mówi: „Zdecydowanie widzę różnicę między pracami, których realizacji się podjęłam, ponieważ potrzebowałam pieniędzy, i projektami, które zrealizowałam, ponieważ ich temat mnie ekscytował. Kiedy uwalniana jest nasza kreatywność, tworzymy swoje najlepsze dzieła, zaś teoria mówiąca, że jedne otwarte drzwi otwierają kolejne, często okazuje się prawdziwa.

Eksperymentuj, pracuj ciężko, próbuj swoich sił w różnych rodzajach fotografii, a nisza sama Cię znajdzie. Rozwiniesz się wówczas jako fotograf, szybko opanujesz kluczowe umiejętności w danym gatunku i zaczniesz zarabiać tyle, ile potrzebujesz, aby móc rzucić swoją etatową pracę”.

Znalezienie swojej niszy pomoże Ci zbudować bazę klientów i ugruntować pozycję godnego zaufania fotografa. Gdy już odnajdziesz się w wybranym gatunku, będziesz mógł zrezygnować z wykonywania typowych zleceń, by skupić się na pozyskiwaniu odpowiednich dla siebie klientów. I zrobić coś nowego, co od czasu do czasu pozwoli Ci rzucić sobie wyzwanie i pobudzić emocje.

Fotograf Ben Blight (@ben_j_blight), ugruntował swoją pozycję w branży jako fotograf i operator zajmujący się motocyklami. Jednak jego twórczość ewoluje i chociaż tematyka prac może się zmieniać, to jego niszą stał się ogólny styl jego fotografii.

„Na początku najważniejsze było dla mnie skuteczne przekonanie klientów, że chociaż mam swoją niszę, własny styl i ulubione tematy, to potrafię także odnaleźć się z powodzeniem w innych gatunkach z dużym pożytkiem dla nowych zleceniodawców. Oznacza to, że mogę czerpać ze swojej pracy nie tylko satysfakcję, lecz także rozwijać firmę”.

Dowiedz się, co Cię ekscytuje

Najlepszą rzeczą w pracy niezależnego fotografa jest to, że możesz wybrać, na czym chcesz się skupić. Oczywiście jest, że na niektóre rodzaje zdjęć istnieje większy popyt niż na inne, ale w niektórych dziedzinach fotografii panuje też spora konkurencja, więc aby się wyróżnić, trzeba włożyć w wykonywanie takich obrazów więcej wysiłku. Jednak Twoja pasja i przyjemność, jaką czerpiesz

Maksymalna wydajność

Projekty, na które czekasz z niecierpliwością, uwolnią Twoją kreatywność i stworzą wiele nowych możliwości rozwoju.

ZOSTAŃ ZAWODOWCEM

Nie zgiń w tłumie

Choć fotografia krajobrazowa jest gatunkiem, w którym panuje duża konkurencja, styl Kate mocno się wyróżnia.

© Kate Hibberd

Zrób falę

Twoja galeria internetowa to kanał komunikacyjny, za pomocą którego potencjalni klienci mogą Cię znaleźć, dlatego zadбай o to, by odzwierciedlała ona to, w jakiej niszy najlepiej się odnajdujesz.

© Kate Hibberd

z tego, na czym się skupiasz, będą od razu widoczne w Twojej pracy. Fotografowanie czegoś, co lubisz, prawdopodobnie sprawi, że będziesz bardziej kreatywny, będziesz chętniej eksperymentował, a tym samym pomoże Ci się wyróżnić.

Zdefiniuj swoich klientów

„Pierwsze lata działalności w branży fotograficznej mogą być trudne, ponieważ trzeba się w tym wszystkim rozeznać. Niektórzy odkrywają to szybko, już w pierwszym lub drugim roku prowadzenia firmy, innym może to zająć więcej czasu” – mówi Kate. „Są pewne lekcje do odrobienia, bo takie są właśnie skutki wychodzenia poza swoją strefę komfortu i wystawiania się na próbę, ale zawsze się to opłaca. Znalezienie właściwych klientów pomoże Ci stać się osobą twórczą, jaką chcesz być, i nawiązywać kontakty z ludźmi, z którymi chcesz pracować. Pamiętaj, że zawsze możesz powiedzieć *nie*, jeśli uważasz, że dane zlecenie nie wydaje się dla Ciebie odpowiednie”.

Jasno komunikuj, co oferujesz, wykorzystując znajomość SEO

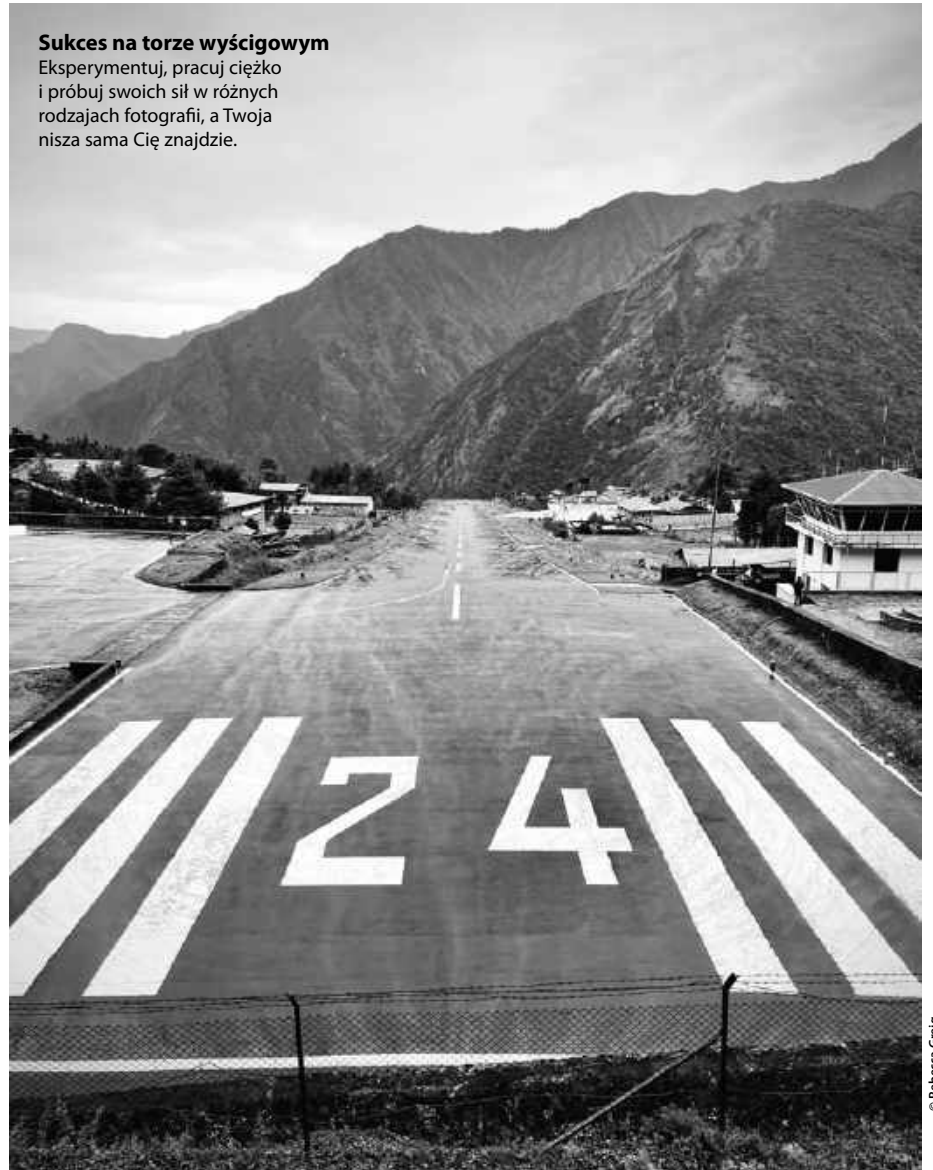
Przyciągniesz klientów, na których Ci zależy, jeśli jasno określisz, co masz do zaoferowania, i w jakich gatunkach się specjalizujesz. Dzięki temu zaoszczędzisz również czas, ponieważ nie będziesz musiał przeszukiwać portali z ofertą zleceń, które nie są dla Ciebie odpowiednie i których nie chcesz wykonywać. Znajomość swojej niszy pozwoli Ci też używać właściwych słów kluczowych na swojej stronie internetowej, dzięki czemu klienci będą mogli łatwiej Cię znaleźć. Na przykład „fotograf z południowego wybrzeża” będą słowami kluczowymi dla setek witryn fotografów, ale „fotograf motocykli z południowego wybrzeża” będzie już hasłem bardziej unikatowym.

Zrób wszystko, żeby Ci to służyło

Zanim zdecydujesz się na konkretny gatunek fotografii, zastanów się, jaki wpływ może on mieć na Twoje życie. Jeśli chcesz mieć wolne weekendy i wieczory,

Sukces na torze wyścigowym

Eksperymentuj, pracuj ciężko i próbuj swoich sił w różnych rodzajach fotografii, a Twoja nisza sama Cię znajdzie.

© Rebecca Greig

to z pewnością praca fotografa ślubnego nie będzie Ci odpowiadać. Podobnie, jeśli chcesz podróżować i przebywać na świeżym powietrzu, to skupienie się na fotografii studyjnej również nie będzie dla Ciebie. „W branży fotograficznej istnieją setki nisz i wiele osób odnosi sukcesy w więcej niż jednej, ale zasadniczo kluczem do wieloletniej kariery w tej branży, która może przynieść pożądany dochód, jest znalezienie dla siebie niszy oraz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym” – mówi Kate.

Przygotuj portfolio, które dobrze ukaże w czym się specjalizujesz

Twoja galeria internetowa to główny kanał, za pomocą którego potencjalni klienci mogą Cię znaleźć, dlatego zadbaj o to, aby odzwierciedlała to, w jakiej niszy najlepiej się odnajdujesz. Postaraj się, aby zbiór zdjęć na Twoim Instagramie nie wyglądał na przypadkowy i aby na Twojej stronie internetowej można było zobaczyć najlepsze Twoje prace w wybranej dziedzinie. Twoje portfolio powinno przedstawiać to, co oferujesz i co sprawia, że jesteś odpowiednią osobą do wykonania określonych zdjęć.

Swobodny jeździec

Ben stworzył własną niszę, ale jego styl można z powodzeniem zastosować w innych gatunkach.

© Ben Blight

Yin i Yang

„Przelatując nad Hawajami, zobaczyłem spektakularne połączenie naturalnego krajobrazu i kolorów, które mówiło o nieustannym cyklu yin i yang”.

INNA PERSPE KTYWA

Donn Delson przenosi fotografię krajobrazu na nowy poziom. Używa helikoptera, aby móc uchwycić świat widziany z góry.

Wszystko, co się świeci

Delson zrobił to zdjęcie nad Zatoką San Francisco z wysokości 3000 m, USA, 2017.

Jako fotografowie zawsze chętnie poszukujemy nowych perspektyw ukazywania znanych tematów. Amerykański fotograf Donn Delson znany jest z oferowania widzom wyjątkowego punktu widzenia – jego typowy dzień pracy polega na byciu przypiętym do helikoptera z „otwartymi drzwiami” i lataniu na wysokości nawet 3700 m, aby uchwycić świat z lotu ptaka. Brak drzwi pozwala mu się wychylać i uwieczniać sceny, które go inspirują, z góry, bez zniekształceń optycznych, odbić i ograniczonej perspektywy widzenia.

Podczas wizyty w Londynie w związku ze swoją wystawą „Visions Unbound: A Photographic Journey Through American Eyes” w Cromwell Place, jedna z redakterek *Digital Photographer* miała okazję obserwować Delsona w akcji. Przed lotem helikoptermem podkreślił, że dla niego jest to równie ekscytujące przeżycie jak dla nas, osób, które robią to po raz pierwszy, ponieważ za każdym razem podziwianie piękna świata z góry jest niezwykłym przeżyciem. Na szczęście pogoda w Londynie była bezchmurna, więc mogliśmy cieszyć się wspaniałymi widokami.

Będąc już w powietrzu, Delson omówił swoje podejście, wyjaśniając, w jaki sposób poszukuje symetrycznych wzorów i faktur, które wywołują głębokie poczucie równowagi, harmonii i spokoju. W helikopterze było ogłuszająco głośno, ale gdy już bezpiecznie wylądowaliśmy, fotograf chętnie odpowiadał na nasze pytania.

DONN DELSON

Donn Delson

Przez większość swojego życia zawodowego Donn był przedsiębiorcą. Jednak w 2011 roku skupił się na tworzeniu wielkoformatowych zdjęć lotniczych, które ukazują wzory, symetrię i kształty otaczającego nas świata,

wykonywanych z wysokości sięgającej nawet 3700 m podczas lotu helikoptermem z otwartymi drzwiami. Jego zdjęcia sprzedawane w limitowanych edycjach były prezentowane na najważniejszych międzynarodowych wystawach i targach sztuki. Wielkoformatowe fotografie jego autorstwa są też sprzedawane przez wiele galerii i cieszą się uznaniem prywatnych oraz korporacyjnych kolekcjonerów z całego świata.

donndelson.com @donndelson

Hej, Donn! Kiedy zdałeś sobie sprawę, że fotografia lotnicza to Twoja specjalność?

Jestem fotografem, odkąd skończyłem 10 lat, moim pierwszym aparatem typu Brownie zacząłem robić zdjęcia jeszcze w szkole podstawowej. Następnie w liceum

Podwójna tęcza

Lecąc w deszczu nad Hawajami, Delsonowi udało się uchwycić rzadko widzianą podwójną tęczę 360 stopni.

© Michael Gilbert

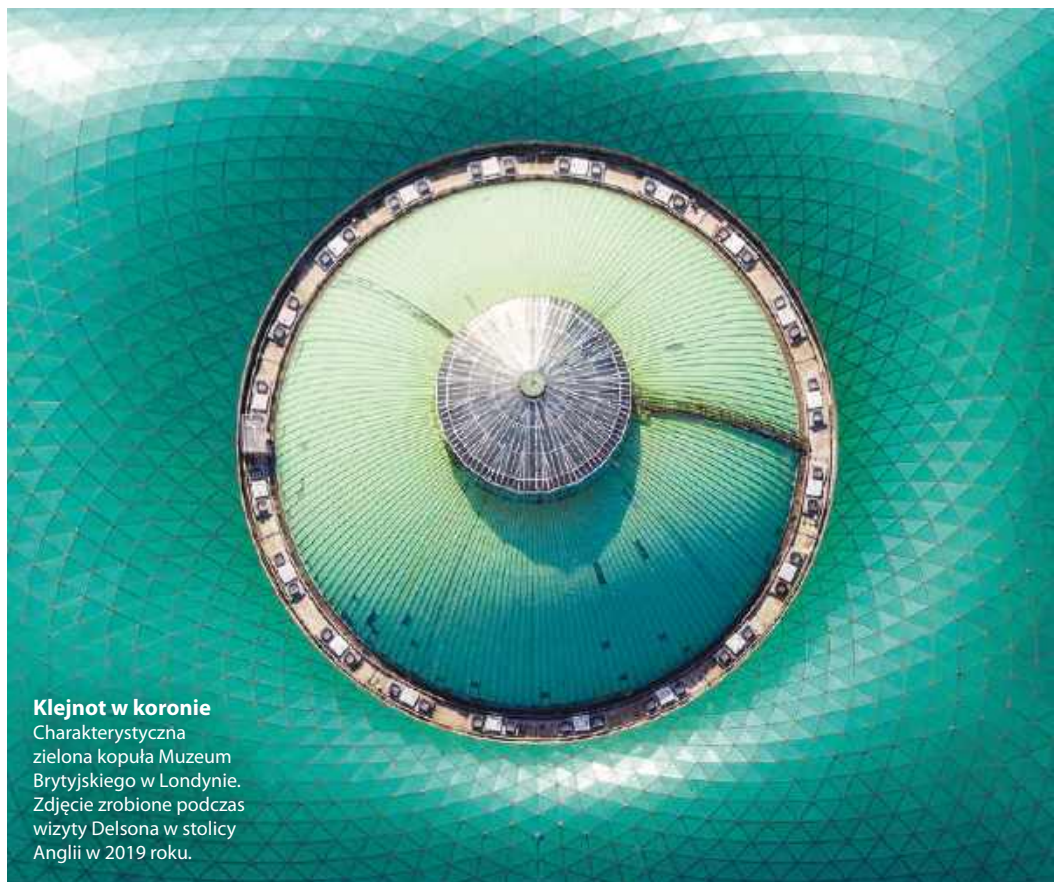
WYWIAD

dokumentowałem występy drużyn sportowych – futbolowej i koszykarskiej. Później, kiedy się ożeniłem, skupiłem się na rodzinie i rozwijaniu naszej firmy. Jedyne fotografie, jakie robiłem w tym okresie, to zdjęcia rodzinne, upamiętniające szczególne okazje i wakacyjne podróże. Jednak 51 lat później, kiedy sprzedałem moją ostatnią firmę i przeszedłem na emeryturę, mogłem wreszcie oddać się swojej pasji, jaką jest fotografia artystyczna. W 2015 roku, gdy moja żona i ja udaliśmy się w podróż do Queenstown w Nowej Zelandii, wykupiliśmy lot widokowy helikopterem, aby zobaczyć lodowiec. W pewnym momencie lotu nad górami Remarkable na Wyspie Południowej pilot zaproponował mi otwarcie drzwi w celu zrobienia zdjęć bezpośrednio z powietrza, a nie przez szybę. To dosłownie otworzyło nowy świat możliwości i zaraz po powrocie do Los Angeles zacząłem szukać informacji na temat czarterów helikopterów „bez drzwi”. Od tamtej pory moje wysiłki koncentrowały się przede wszystkim na tworzeniu limitowanych, wielkoformatowych artystycznych zdjęć lotniczych i miałem to szczęście, że moje prace zostały dostrzeżone – były wystawiane na całym świecie i wzbudziły zainteresowanie kolekcjonerów.

Wspomniałeś, że robienie zdjęć z helikoptera lecącego na wysokości 600 m w powietrzu ma dla Ciebie romantyczny urok. Czy mógłbyś wyjaśnić, co sprawia, że to doświadczenie jest tak wyjątkowe?

Tak naprawdę chociaż przeważnie latałem na średniej wysokości wynoszącej prawdopodobnie 600–900 m, latałem też na wysokościach przekraczających 3500 m nad miejscami, takimi jak Bahamy, Etna na Sycylii i Mauna Loa na Hawajach. Myślę, że moje zainteresowanie fotografią lotniczą może mieć swoje źródło w książce T.H. White'a zatytułowanej *The Once and Future King*. To opowieść o chłopie pańszczyźnianym o imieniu Wart, który wyciągnął miecz ze skały i stał się Królem Arturem.

Merlin, magik miał za zadanie nauczyć Artura rozumienia świata, tak aby ten mógł stać się mądrym i życzliwym władcą. Zmieniał Artura w różne stworzenia, aby mógł on doświadczać świata widzianego z różnych perspektyw. Jednym z takich stworzeń była gęś, dzięki której mógł

Klejnot w koronie

Charakterystyczna zielona kopuła Muzeum Brytyjskiego w Londynie. Zdjęcie zrobione podczas wizyty Delsona w stolicy Anglii w 2019 roku.

Jedną z najważniejszych kwestii jest utrzymanie aparatu w stabilnej pozycji w wibrującym helikopterze „bez drzwi” i przy wpadającym do jego środka wietrze”

latać nad ziemią, nie napotykając żadnych przeszkód naturalnych czy też stworzonych przez człowieka, takich jak ogrodzenia, granice, ale także góry, rzeki czy oceany. Był zdumiony pięknem tego, jak wygląda wszystko z góry, gdy uświadomił sobie, że świat, nad którym przelatywał, był w rzeczywistości wciąż jedną i tą samą Ziemią. To romantyczne poczucie jedności bardzo dobrze ze mną rezonuje. Nie miałem pojęcia, że prawie 60 lat później będę chciał doświadczyć podobnej perspektywy z pokładu helikoptera bez drzwi i będę miał szczęście podzielić się tym z innymi. Intryguje mnie również koncepcja wyglądu w zestawieniu z rzeczywistością. W wieku 75 lat o wiele bardziej doceniam to, jak perspektywa widzenia może wszystko zmienić. Znajdujące się na ziemi rzeczy

widziane z góry często wyglądają zupełnie inaczej niż w rzeczywistości. Wielu swoim pracom nadałem zabawne tytuły, odpowiadające temu, czym się wydają.

Mówisz, że spędziłeś ok. 300 godzin, latając nad ziemią. Czy jest jakiś konkretny lot, który szczególnie zapadł Ci w pamięć?

Było wiele niezapomnianych lotów. Z większością moich zdjęć wiążą się historie, ponieważ powstały w wyniku przypadkowych, nieplanowanych obserwacji. Przykładem może być sytuacja, gdy przelatywałem nad centrum Amsterdamu i z wysokości ok. 900 m zauważyłem obszar, na którym dosłownie setki rowerów stały w równoległych rzędach. Gdy przygotowywałem się do fotografowania, zauważyłem kobietę prowadzącą rower wzdłuż jednego z nich i spróbowałem szybko zrobić zdjęcie. Dopiero gdy byłem w domu, w moim studiu i mogłem powiększyć obraz na monitorze komputera, zauważyłem miły szczegół: prowadząca rower patrzyła w swój telefon komórkowy. Ku mojemu zdziwieniu i radości wszystkie rowery miały podobnie wyglądającą czerwoną kłódkę, służącą do ich przymocowania do stojaków na parkingu rowerowym. Wiedząc, że Amsterdam słynie z dzielnicy czerwonych latarni, tytuł, który przyszedł mi do głowy dla tego konkretnego zdjęcia, brzmiał „Red Lock District”.

W 2018 roku byłem w Japonii, aby latając nad górami na wschód od Kioto, fotografować kwiaty

An aerial photograph showing a vast field of cherry blossom trees in Japan. The trees are planted in neat, parallel rows, creating a rhythmic pattern of colors. The colors range from white and light pink to deep magenta and red. The ground between the rows is dark, making the blossoms stand out. The overall effect is a dense, textured landscape of flowers.

DONN DELSON

Liczydło

Zdjęcie zrobione nad Japonią
w czasie kwitnienia wiśni jako
część „Flight Patterns”.

An aerial night photograph of a city center, likely London. The buildings are illuminated with warm lights, and a large, brightly lit billboard is visible in the center. The streets are filled with cars and pedestrians, and the overall atmosphere is one of a bustling urban environment at night.

Cyrkowe noce

„Londyn jest jednym
z moich ulubionych miast.
Połączenie zabudowań
miasta i natury to ucztą dla
oczu z każdej perspektywy”.

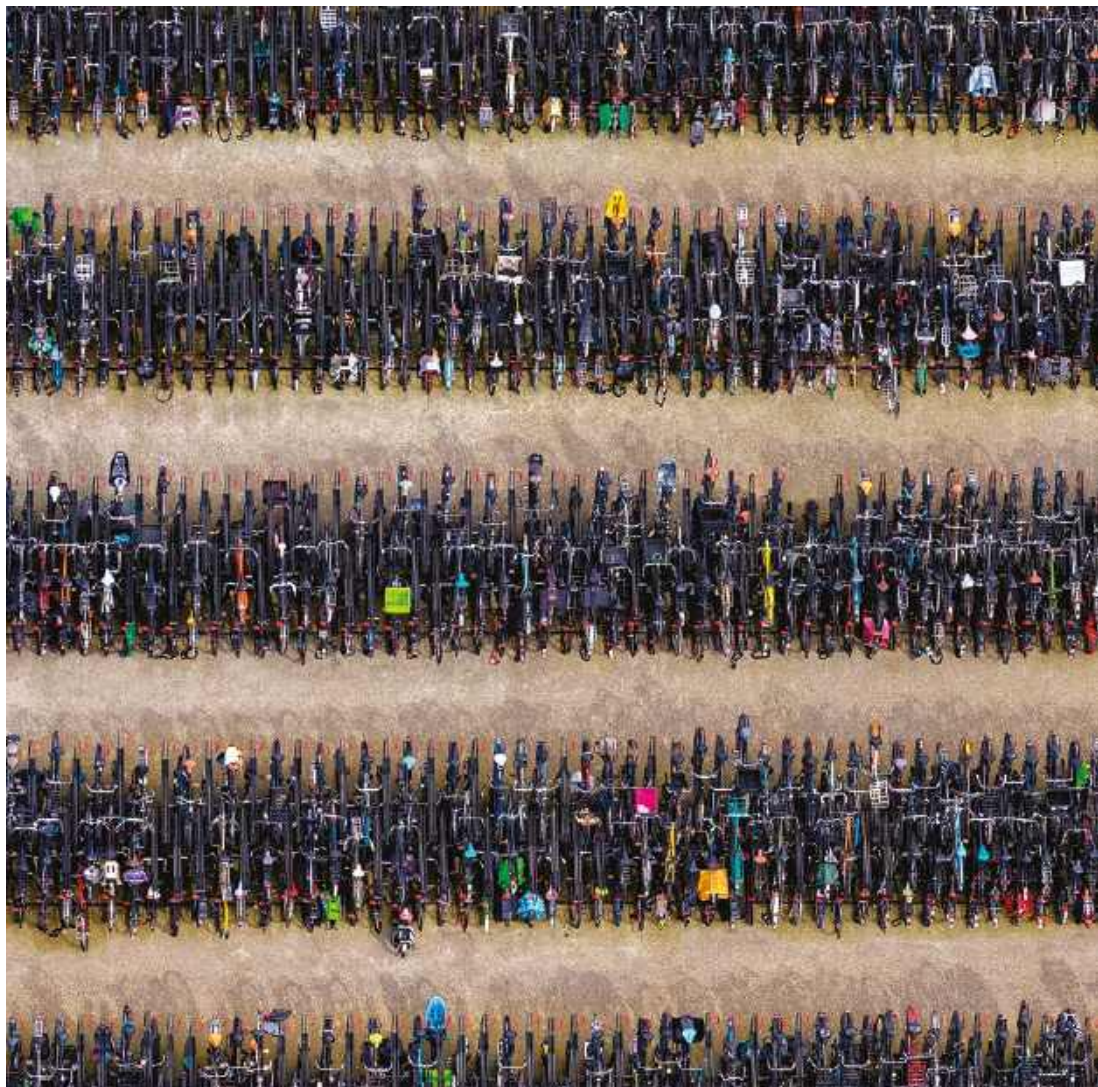
WYWIAD

wiśni. Wracaliśmy do bazy helikopterów po udanym locie, gdy odwróciłem się, by spojrzeć w przeciwną stronę i w oddali dostrzegłem małą, prostokątną plamę fioletowego koloru. Przelecieliśmy nad miastem i zobaczyliśmy przepięknie utrzymane, planowo posadzone rzędy kwitnących wiśni w różnych stadiach wzrostu, w odcieniach fioletu, różu i bieli. Poniższy obraz mógłby też przedstawiać rzędy paciorków na liczydło, stąd też wziął on swój tytuł „Abakus” (co po łacinie znaczy liczydło).

Zanim wystartowaliśmy, dałeś mi radę, żeby ustawić krótki czas otwarcia migawki.

Czy możesz wyjaśnić, dlaczego jest to tak istotne?

Oprócz podstawowej kwestii uzyskania jak największej rozdzielczości pliku z obrazem (im jest on większy, tym lepiej nadaje się do powiększeń), istnieje wiele wyzwań związanych z robieniem udanych zdjęć z helikoptera, tak aby można je było powiększyć do dużych rozmiarów przy zachowaniu doskonałej wyrazistości. Na sesję zdjęciową mogą mieć wpływ warunki atmosferyczne, w tym wiatr, deszcz, słońce i mgła. Decyzje dotyczące właściwego kąta ustawienia aparatu względem światła, optymalnej wysokości lotu i miejsca wykonania zdjęcia to rzeczy mające znaczenie kluczowe. Jedną z najważniejszych kwestii jest utrzymanie aparatu w stabilnej pozycji w wibrującym helikopterze bez drzwii, przy wpadającym do jego środka wietrze. Gdy pozwalają na to warunki oświetleniowe, zmniejszam ryzyko dotyczące zarejestrowania poruszonych ujęć, robiąc zdjęcia w trybie seryjnym przy krótkich czasach otwarcia migawki (zwykle 1/1600 s). Dzięki temu mam większe szanse na uchwycenie przynajmniej kilku idealnych klatek, które mogę powiększyć do dużych rozmiarów.

„Kiedy jestem w górze, patrzę na świat i coś sprawia, że łapię oddech lub zapominam oddychać, wiem, że jest to obraz, którym chcę się podzielić”

Aparaty Donna

„Mój obecny sprzęt to przede wszystkim aparaty Fuji GFX 100 II i Nikon D850 z obiektywami stało- i zmiennooogniskowymi, które pozwalają na dostosowywanie się do wysokości i uchwycenie pożądanego wycinka krajobrazu. Uwielbiam oba te korpusy i używam ich bardzo często – ogromny rozmiar plików z GFX (102 Mp) i możliwość robienia zdjęć przy słabym oświetleniu z D850 sprawiają, że te aparaty stanowią idealne połączenie”.

FUJIFILM
GFX 100 II

NIKON
D850

Lina

Solniska w Zatoce San Francisco sfotografowane w 2017 roku. Intensywne odcienie powstają dzięki kolorowym algom.

Powyżej
Kaskada
Jedno z ulubionych zdjęć Delsona, zrobione podczas jego lotów helikopterem nad kwitnącymi wiśniami w Japonii, na wschód od Kioto.

Z lewej
Przeście dla pieszych Shibuya
Słynne przejście Shibuya o zmierzchu, uchwycone z helikoptera z wysokości 450 m nad Tokio w Japonii.

Dalej, z lewej
Dzielnica Red Lock
Wiele zdjęć Delsona nie było planowanych, w tym także i ten obraz przedstawiający parking rowerowy w Amsterdamie w Holandii.

Prawie zawsze fotografuję w trybie całkowicie manualnym, ponieważ lubię mieć pełną swobodę decydowania o tym, jakie ustawienia wybiorę. To nieustająca walka o zachowanie równowagi, ale pokonywanie tych wyzwań sprawia, że udane zdjęcia dają jeszcze więcej satysfakcji.

Wspomniałeś, że jednym z Twoich ulubionych miast do fotografowania jest Londyn.

Ze wszystkich miejsc, nad którymi latałeś, co wyróżnia stolicę Wielkiej Brytanii?

Londyn jest jednym z moich ulubionych miast z wielu powodów. Jest eklektyczną mieszanką architektury historycznej i nowoczesnej, a zestawienie elementów miejskich z naturalnymi stanowi ucztę dla oczu z każdej perspektywy. Patrząc z góry, widzi się zupełnie nowy świat symetrii, wzorów, faktur i kolorów.

Podczas lotu helikopterem zauważyłam, że fascynuje Cię kopuła Muzeum Brytyjskiego. Czy mógłbyś wyjaśnić, co konkretnie zwróciło Twoją uwagę?

To szczególnie pamiętny moment z mojej poprzedniej podróży do Londynu, ponieważ podczas przelotu nad Muzeum Brytyjskim widok całkowicie mnie zaskoczył. Gdy słońce oświetlało spektakularne turkusowo-zielone szkło kopuły, gra światła i konstrukcji zapierała dech w piersiach, tworząc niezapomniane ujęcie i wyjątkowy obraz, który nazwałem „Klejnotem w koronie”. Ponownie, zbieg okoliczności był po prostu idealny – przy innej pogodzie tego

dnia, przy braku słońca lub innym kącie padania promieni słonecznych nie miałbym okazji docenić piękna tego widoku.

Wystawiasz prace wielkoformatowe, prezentując wydruki o wymiarach ok. 2x3 m.

Co skłoniło Cię do wybrania takiego formatu?

Zdaję sobie sprawę, że nie każdy ma możliwość i ochotę latać helikopterem, zwłaszcza takim, który nie ma drzwi. Aby podzielić się z widzami moją powietrzną perspektywą, tworzę dzieła sztuki w limitowanych edycjach o rozmiarach od 0,6x1 m do nawet 3,7x5,5 m. Wydruki są umieszczone pod przezroczystym akrylem, co pozwala uniknąć konieczności stosowania tradycyjnej ramy, która otaczałaby zdjęcie. Dzięki temu widz może wizualnie wejść w obraz oraz doświadczyć dreszczyku emocji i piękna świata oglądanego z góry, jednocześnie stojąc twardo na ziemi.

Jak powstają Twoje wizualne kompozycje artystyczne?

Moją inspiracją były dzieła najsłynniejszych artystów abstrakcyjnych, takich jak Piet Mondrian, Paul Klee, Mark Rothko i Anni Albers. Myślę, że w naturze ludzkiej leży to, że symetria wzorów, faktur, kolorów i ich przechodzenia z jednych w drugie może wywoływać u widza różne emocje. Obrazy zawierające poziome linie lub rzędy wywołują we mnie naturalne poczucie porządku i spokoju. Duża część moich prac z kolekcji „Points of View” i „Flight Patterns”

odzwierciedla tę symetrię; w moich pracach zawsze dążę do zachowania równowagi.

Kilka lat temu w Tate Modern zorganizowano wystawę poświęconą dziełom Anni Albers, wyjątkowej artystki ubiegłego wieku, która była reprezentantką szkoły Bauhaus i stała się jedną z najwybitniejszych artystek abstrakcyjnych, zajmujących się tkactwem i tkaniną. Albers powiedziała: „Wiesz, że masz do czynienia z wielką sztuką, które na ciebie oddziałuje, kiedy oglądając ją, inaczej oddychasz”. Przyjąłem to jako przewodnią zasadę w swojej pracy. Kiedy jestem w helikopterze, patrząc na świat poniżej, i coś sprawia, że łapię oddech lub nawet zapominam oddychać, to od razu wiem, że jest to obraz, którym chcę się podzielić.

Jakie są Twoje najbliższe plany zawodowe?

W styczniu 2025 roku będę mieć kolejną wystawę indywidualną w jednej z moich galerii w USA, Axiom Contemporary w Phoenix. Wystawa będzie poświęcona wielkoformatowym, kolorowym, abstrakcyjnym dziełom sztuki, ukazującym kontenery transportowe w różnych portach na całym świecie. To ekscytujący projekt, który już zapewnił mi kilka zaskakujących nowych pomysłów na tworzone przeze mnie dzieła sztuki. W wieku 75 lat czuję się szczęściarzem, że znalazłem pasję, która na nowo rozpala we mnie poczucie celu i pozwala mi dzielić się wyjątkową perspektywą naszego świata oglądanego z góry.

FOTOGRAFIA ABSTRA

Myśl nieszablonowo, aby przekroczyć granicę między obrazami rzeczywistości a hipnotyzującą sztuką. Oto gdzie warto zacząć...

Fotografia abstrakcyjna to dynamiczny i różnorodny gatunek, który stwarza nieograniczone możliwości eksplorowania i uwalniania własnej kreatywności. Na początku rozwoju fotografii abstrakcyjne kadry nie były zbyt popularne. Pierwsze aparaty fotograficzne służyły przede wszystkim do rejestrowania rzeczywistych scen i dokumentowania ważnych wydarzeń, zapewniając wierniejsze ich odwzorowanie niż malarstwo.

Jednak fotografia, podobnie jak większość dziedzin sztuki, ewoluowała i zaczęła odnajdywać swój twórczy głos w reakcji na ekspresjonizm powstały w latach 20. XX wieku, kiedy fotografowie tacy jak Albert Renger-Patzsch uwolnili to medium od jego pierwotnej funkcji. W tym okresie narodziły się takie ruchy jak Nowy Obiektywizm i Nowa Wizja, w ramach których fotografowie przyjęli nowe podejście do odkrywania technicznych możliwości fotografii, aby w innowacyjny sposób prezentować faktury, formy i kąty widzenia.

Chcąc stworzyć ujęcia oferujące świeże i wyjątkowe spojrzenie na znane tematy, klu-

zowe jest zerwanie z utartymi poglądami i przekształcenie tego, co zwyczajne, w niezwykłe. Często oznacza to wyrwanie tematów z ich normalnego kontekstu, co sprawia, że cechy obiektów stają się mniej istotne. Zamiast tego uwaga zostaje skupiona na wizualnych właściwościach i kolorach.

Aby poznawać przedmioty w nowy i szerszy sposób, musimy ćwiczyć oczy i rozwijać niezbędne umiejętności obserwacji, a także ufać swojemu wzrokowi. Istotną częścią tego procesu jest łamanie tradycyjnych zasad fotografii, choć dla niektórych może być to trudne. Jednak fotografia abstrakcyjna jest gatunkiem, który pozwala nam się bawić, eksperymentować i odkrywać.

Na kolejnych stronach przyjrzymy się kilku abstrakcyjnym technikom, które możesz też dostosować do innych gatunków fotografii i które pozwolą Ci się zaprezentować z bardziej kreatywnej strony. Pokażemy, jak spojrzeć w świeży sposób na codzienne przedmioty i poszukać nowych perspektyw w typowych scenach, ukazując, jak przekształcić fotografowanie w zabawę w chowanego z widzem.

KCYJNA

Wyswobodź się

Fotografia może być czymś więcej niż tylko wiernym przedstawieniem rzeczywistości. Potrafi przekształcać tematy w sposób otwierający przed widzami nowy poziom percepcji.

Odwróć rzeczywistość

Wytrenuj swoje oko, aby było w stanie wykrywać ukryte cechy wizualne codziennych przedmiotów

Każdy obraz, który nie przedstawia rzeczywistości, można uznać za abstrakcyjny. Choć ludzie mogą różnie odbierać abstrakcję, to jeśli fotografia zmusza oglądającego do zastanowienia się nad tym, co widzi, można ją uznać za udany abstrakcyjny kadr. Najprostszym sposobem przedstawienia jakiegoś tematu w sposób abstrakcyjny jest uwolnienie się w myślach od jego znaczenia i funkcji. Fotografia abstrakcyjna nie musi wyjaśniać tego, co przedstawia – w rzeczywistości nie jest to jej celem.

Najważniejszymi rzeczami niezbędnymi do wykonywania fotografii abstrakcyjnej są umiejętność obserwacji i percepcja. Uwolnienie umysłu od skojarzeń z funkcjami, jakie świat materialny i społeczeństwo przypisało fotografowanemu obiektowi, oznacza, że możesz zmienić kontekst przedmiotu i oddzielić go od rzeczywistości. Aby to zrobić, wybierz interesujący Cię przedmiot, obserwuj go i dokonaj jego analizy. Nie spiesz się, obejdź go wkoło, podejdź bliżej i zobacz, jak wygląda w różnym oświetleniu. Zastanów się, co sprawia, że dany obiekt jest interesujący i wyjątkowy, i skup się na uwydatnieniu tych cech. Spróbuj potraktować to jako cotygodniowe wyzwanie. Twoim celem będzie wyćwiczenie umysłu w dostrzeganiu możliwości, a także lepsze poznanie sposobu działania aparatu i obiektywu.

Komponując kadr, staraj się wskazać widzowi kierunek, w którym będzie podążał, eksplorując obraz. Aby poprowadzić jego wzrok, wykorzystaj linie wiodące i wyrazisty główny punkt zainteresowania. Choć tradycyjne zasady kompozycji, takie jak reguła trójkąta czy złoty podział kadru, są przydatne, warto myśleć bardziej abstrakcyjnie.

Zwłaszcza gdy wypełniasz obiektem kadr, poprowadzenie wzroku widza jest sprawą najważniejszą. Zacznij od zarejestrowania szerszego ujęcia obiektu, a następnie przy każdym kolejnym zdjęciu stopniowo go przybliżaj. Pomoże Ci to określić, gdzie w kadrze znajdują się linie wiodące i inne dominujące elementy. Zbliżaj się coraz bardziej, aż kompozycja kadru postawi przed widzami zagadkę do rozwiązania, a obiekt ulegnie zmianie i jego pierwotna funkcja stanie się rzeczą drugoplanową.

Zwłaszcza gdy wypełniasz obiektem kadr, poprowadzenie wzroku widza jest sprawą najważniejszą. Zacznij od zarejestrowania szerszego ujęcia obiektu, a następnie przy każdym kolejnym zdjęciu stopniowo go przybliżaj. Pomoże Ci to określić, gdzie w kadrze znajdują się linie wiodące i inne dominujące elementy. Zbliżaj się coraz bardziej, aż kompozycja kadru postawi przed widzami zagadkę do rozwiązania, a obiekt ulegnie zmianie i jego pierwotna funkcja stanie się rzeczą drugoplanową.

Wypełnij kadr

Monochromatyczne przedmioty mogą często tworzyć spokojne i harmonijne obrazy, pozwalając widzowi skupić się na szczegółach.

ŁAM ZASADY

Jeśli chodzi o fotografię abstrakcyjną, możliwości są niemal nieograniczone. Eksperymentowanie i ignorowanie klasycznych zasad i technik fotograficznych, np. w kwestii stosowania czasu otwarcia migawki, pomoże Ci sprawić, że nawet zwyczajne obiekty będą wydawać się tajemnicze i interesujące.

Gotowy obraz
Podejź bliżej
Obiektywy makro pozwalają przekształcić zwykłe codzienne przedmioty, podkreślając ich cechy wizualne, takie jak rodzaj materiału, z którego są zrobione, i ich struktura.

Skompresuj elementy obrazu

Zbliżenie elementów do siebie może pomóc manipulować rzeczywistością

W zależności od tematu, który chcesz poddać transformacji, teleobiektyw może okazać się świetnym do tego narzędziem. Dzięki swojej wszechstronności pozwala na oglądanie scen z innej perspektywy niż obiektyw makro. Optyka z zoomem ma więcej do zaoferowania, szczególnie przy fotografowaniu architektury. Ze względu na skompresowaną perspektywę przy dłuższych ogniskowych pierwszy plan i tło wydają się być bliżej siebie. Zjawisko to nazywa się kompresją perspektywy.

Uzyskaj efekt wyobcowania

Zbliź się do obiektu i dokładnie go wykadruj, aby odkryć nową perspektywę widzenia rzeczy

Popularną metodą tworzenia abstrakcyjnych kadrów jest izolowywanie obiektu z otoczenia, oferując widzom inne na niego spojrzenie. Jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest wprowadzenie negatywnej przestrzeni, która da tematowi oddech, lub wykonanie zdjęcia z bliska, aby maksymalnie wypełnić kadr. To drugie rozwiązanie pozwala widzowi skupić się na unikatowych cechach materiału i kolorach obiektu.

Użyj obiektywu makro o skali reprodukcji wynoszącej co najmniej 1:1, takie jak niedrogi model AstrHori 25 mm f/2,8 2-5X Ultra Macro. Obiektyw ten może ustawić ostrość od 113 mm przy powiększeniu 2x lub od 186,4 mm przy pełnym powiększeniu 5x. Aby uzyskać jak najlepsze rezultaty przy zachowaniu wysokiej jakości i ostrości, najlepiej jest fotografować z przysłoną f/8. Ponieważ przy stosowaniu obiektywu makro głębia ostrości może być niewielka, nawet jeśli ustawisz mały otwór względny, warto rozważyć wykorzystanie z techniki focus stacking. Ta metoda jest bardzo skuteczna w przypadku fotografowania nieruchomych obiektów i polega na połączeniu ze sobą na etapie postprodukcji kilku obrazów z ostrością ustawioną w różnych punktach sceny.

Łącz ujęcia w celu uzyskania dużej głębi

1 Zamocuj aparat na statywie Aby uzyskać obraz najwyższej jakości, przejdź do menu aparatu i włącz tryb zapisywania zdjęć w plikach RAW. Aby proces nakładania na siebie ujęć przebiegał bez żadnych problemów, zamontuj korpus na trójnogu. Teraz aktywuj funkcję podglądu obrazu na żywo, dzięki czemu łatwiej będzie Ci podjąć decyzję odnośnie wykadrowania sceny i kompozycji.

2 Wyłącz autofokus Ustaw aparat w trybie ręcznego ustawiania ostrości (MF) i dezaktywuj wszystkie funkcje stabilizacji obrazu. Fotografując aparatem w trybie ekspozycji manualnej, wybierz przysłonę f/11, ustaw czas otwarcia migawki na ok. 1/200 s i dostosuj czułość matrycy, aż uzyskasz dobrze naświetlone zdjęcie.

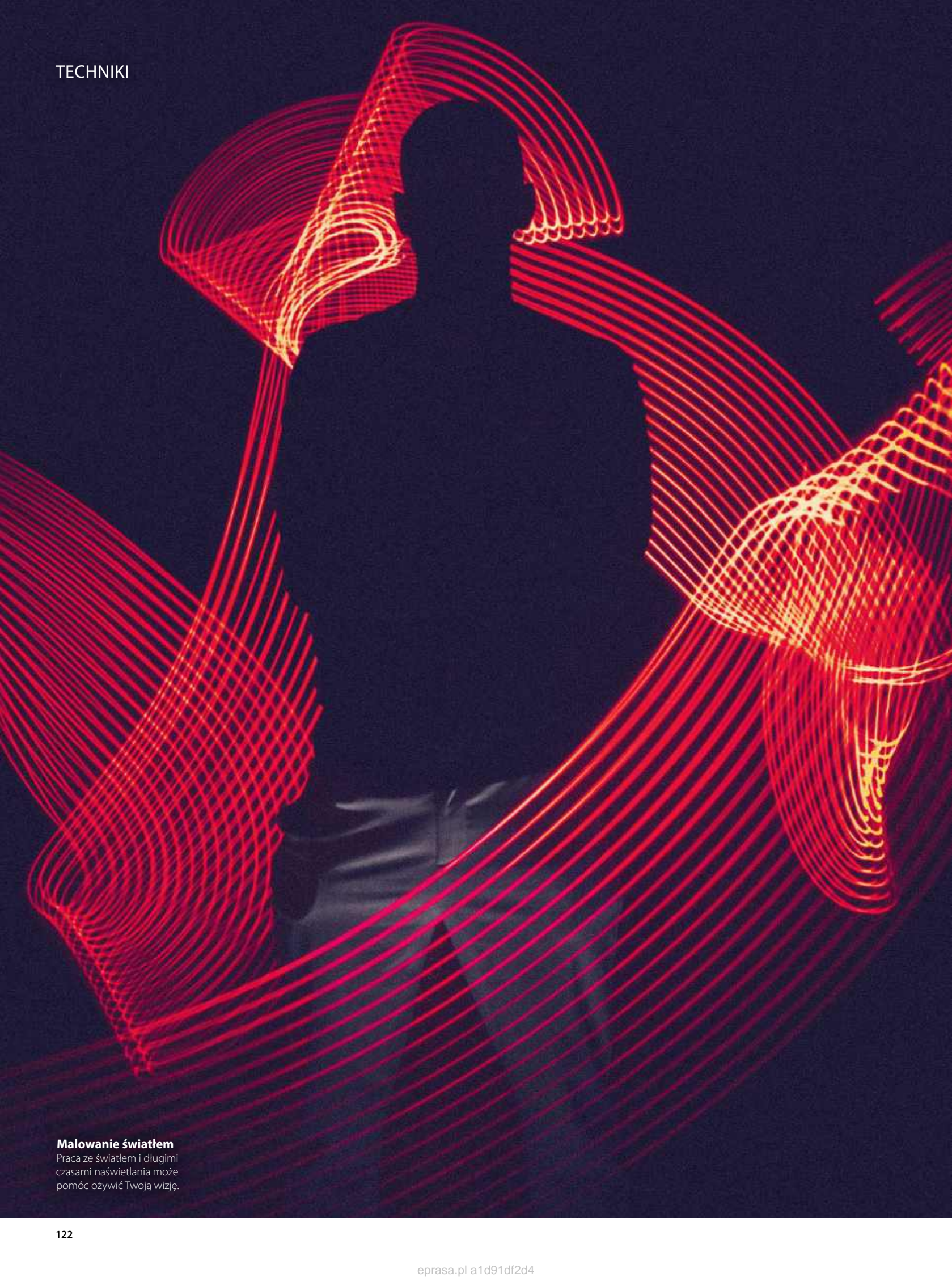

3 Ustaw ostrość Aby uniknąć wywoływania drgań aparatu i zmniejszyć ryzyko zarejestrowania poruszonych zdjęć, włącz dwusekundowy samowyzwalacz lub użyj zdalnego wyzwalacza migawki. Teraz zogniskuj obiektyw na określonym obszarze, naciśnij spust migawki i kontynuuj robienie kolejnych zdjęć bez zmiany kadrowania, aż uda Ci się ostro uchwycić na kolejnych obrazach wszystkie elementy.

4 Połącz obrazy w postprodukcji W programie Photoshop zaznacz wszystkie warstwy i wywołaj polecenie Edycja > Autowyrównanie warstw. Następnie uruchom narzędzie Edycja > Automieszanie warstw, zaznacz opcje wyboru Utwórz stos z obrazów, Płynne tony i kolory oraz Wypełnij obszary przezroczyste z uwzględnieniem zawartości.

Malowanie światłem
Praca ze światłem i długimi
czasami naświetlania może
pomóc ożywić Twoją wizję.

Niech stanie się światłość

Użyj światła, aby stworzyć abstrakcyjne obrazy

Podczas tworzenia fotografii, które odbiegają od naszego postrzegania rzeczywistości, obiekt niezależnie jest sam w sobie przekształcany, co ma na celu stworzenie dodatkowego poziomu zainteresowania. Można to osiągnąć poprzez dostosowanie materiału i widoczności obiektów lub poprzez wykorzystanie technik fotograficznych. Jedną z możliwości może być uczynienie tematem zdjęcia światła, które oferuje duży potencjał twórczy.

Światło jest kluczowym narzędziem w fotografii, niezależnie od tego, czy jest to światło naturalne, czy sztuczne, np. pochodzące z lampy błyskowej. Można go używać w celu uzyskania różnych efektów wizualnych, a także kształtować i łączyć z kolorami, aby tworzyć niepowtarzalne kompozycje. Choć światło w pomieszczeniach jest łatwiejsze do kontrolowania, światło słoneczne również świetnie się nadaje do tworzenia abstrakcyjnych kadrów. Na przykład silne południowe słońce tworzy mocno kontrastowe cienie, które mogą przyczynić się do powstania kompozycji i stać się jej częścią.

Rozostrz obiektyw

1. ODPOWIEDNIA OPTYKA

Efekt *bokeh* można uzyskać przy użyciu większości obiektywów, ale jeśli zależy Ci na przyjemnym, kołowym oddaniu punktów świetlnych, wybierz obiektyw z przysłoną co najmniej dziewięciolistkową. Mniejszą liczbą listków może tworzyć wielokąt.

2. ZNAJDŹ CIEKAWĄ SCENĘ

Wspaniały temat stanowią źródła światła w ciemności, na przykład latarnie uliczne lub kolorowe lampki choinkowe w pokoju, ponieważ są naturalnie kolorowe i mocno kontrastowe. Efekt jest najlepszy, gdy źródła światła nie zachodzą na siebie.

3. WŁAŚCIWE USTAWIENIA

Fotografuj w trybie M i wyłącz autofokus. Teraz maksymalnie otwórz przysłonę i dostosuj czas otwarcia migawki oraz czułość matrycy, aż do uzyskania zrównoważonej ekspozycji. Użyj statywu - pozwoli Ci to stosować dłuższe czasy naświetlania.

4. STWÓRZ EFEKT BOKEH

Wykadruj scenę i maksymalnie ją rozmyj. Aby uzyskać jak najlepszy *bokeh*, zwiększ dystans od źródeł światła. Im dalej się znajdujesz, tym bardziej wyolbrzymiony będzie efekt. Eksperymentuj i testuj różne kompozycje, aby jak najciekawiej wykadrować kolorowe kule światła.

Baw się długością fal

Twórz obrazy, których nie można dostrzec gołym okiem

Dłuższy czas otwarcia migawki pozwala na kreatywne wykorzystanie światła, na przykład poprzez przeformułowanie istniejącej sceny lub stworzenie fotografii koncepcyjnej. W obu scenariuszach źródła światła muszą się wyróżniać, dlatego powinno być ciemno.

Jednym ze sposobów zastosowania takiego podejścia może być uchwycenie światła ruchomych obiektów, na przykład samochodów, w celu stworzenia z nich smug świetlnych.

Aby urzeczywistnić swoją wizję, możesz stworzyć taką scenę, nawet bez dostępu do studia fotograficznego – potrzebujesz tylko trochę przestrzeni i poręcznego źródła światła diodowego z dołączonym stożkiem świetlnym. Do zrealizowania tego projektu niezbędny będzie także statyw, aby unieruchomić aparat w jednym miejscu i uniknąć zarejestrowania poruszonych zdjęć.

Przygotuj się odpowiednio, zakładając ciemne ubranie i czarne rękawiczki, aby łatwiej było Ci się wtopić się w ciemne tło. Zacznij od przełączenia aparatu w tryb manualny

(M) i ustaw czas otwarcia migawki na 3 s. Należy pamiętać, że układy autofokusa i automatycznej ekspozycji w większości aparatów nie są przystosowane do pracy przy świetle monochromatycznym. Dlatego aby uzyskać ostre zdjęcia, wybierz przysłonę ok. f/8. Włącz samowyzwalacz i stań przed aparatem. Teraz poruszaj źródłem światła, aby stworzyć różne wzory. Bądź kreatywny, jeśli chodzi o kształty, i wykorzystuj kolorowe światło, aby urozmaicić wygląd obrazu. Opanowanie tej techniki może zająć trochę czasu, ponieważ konieczne będzie znalezienie odpowiedniego czasu naświetlania i ustalenie, jak szybko należy przesuwać źródło światła, aby uzyskać pożądany efekt.

Kolorowe światło diodowe może być też trudne do sfotografowania, ponieważ kolory mają różną długość fali, co wpływa na ich widoczność. Na przykład niebieskie diody emitują fale o krótszej długości niż czerwone. Dlatego aby zdjęcia były ostre i wyraźne, należy zwiększyć głębię ostrości.

Dodawanie efektów optycznych

Stwórz abstrakcję, używając aparatu i obiektywu w niestandardowy sposób

Radość tworzenia scen, które nie odzwierciedlają rzeczywistości, polega na tym, że można eksperymentować, bawiąc się zarówno aparatem, jak i obiektem. Celowe poruszanie aparatem to technika szczególnie popularna w przypadku fotografowania scen miejskich i przyrodniczych, służąca do dodawania im dynamiki i uzyskiwania malarzkiego stylu. Podejście to polega na ustawieniu dłuższego czasu ekspozycji i przesuwaniu aparatu, gdy migawka jest otwarta. Tego typu obrazy często charakteryzują się urzekającą abstrakcyjnie rozmazaną kompozycją, która oddaje wrażenie ruchu, jednocześnie rozmywając kolory i kształty.

Technika ta sprawdza się najlepiej w przypadku uwieczniania żywych kolorów i struktur, dlatego najlepiej jest stosować ją właśnie do fotografowania scen, które składają się z tego typu elementów. Inne wspaniałe tematy, które pozwalają stworzyć mocny efekt, to plaża, zachód słońca lub pole kwiatów. Wybierając temat, który chcesz uchwycić na zdjęciu, przeanalizuj scenę i kierunek linii, a także określ, jaki rodzaj ruchu pozwoli Ci podkreślić główny obiekt. Często osiąga się to poprzez dostosowanie kierunku ruchu do kształtu tematu, na przykład poprzez naśladowanie linii pni drzew, przesuwając aparat w górę i w dół.

Jak sama nazwa wskazuje, w przypadku tej techniki nie ma żadnych reguł dotyczących poruszania aparatem. Warto jednak wiedzieć, jaki rodzaj ruchu wywołuje określony efekt. Aby uzyskać efekt panoramicznego przesuwania, który generuje mnóstwo kolorów, należy przesuwać aparat z boku na bok. Z kolei ruch opadania można uzyskać, mocując aparat na statywie i przesuując go w dół, tym samym luzując śrubę głowicy kulowej lub zacisk kolumny centralnej statywu. Jeśli masz już aparat zamontowany na trójnogu, warto również wypróbować efekt obrotu o 360 stopni.

Tworzenie promienistego rozmycia

1. WYBIERZ OPTYKĘ

Efekt jest tym bardziej wyrazisty, im dłuższa jest ogniskowa zoomu. Idealne są obiektywy o uniwersalnym zakresie 70–300 mm, ale ta technika sprawdzi się również przy nieco krótszych ogniskowych

2. RÓWNOWAŻENIE EKSPOZYCJI

Aby uniknąć prześwietlenia zdjęcia, mocno przymknij przysłonę, nawet do wartości ok. f/22. Zacznij od wybrania czasu otwarcia migawki wynoszącego 1/13 s i eksperymentuj z tym ustawieniem, ponieważ będzie ono zależeć od szybkości zoomowania.

3. NACIŚNIJ SPUST MIGAWKI

Wyzwól migawkę i trzymając jedną rękę na obiektywie, przybliż lub oddal scenę – albo zrób jedno i drugie. Jeśli dłuższe czasy naświetlania korzystnie wpływają na wygląd obrazu, użyj neutralnego filtra szarego, aby zrównoważyć ekspozycję.

Sfałszowany efekt celowego poruszenia aparatem

Użyj filtra obiektywu, aby zasymulować ruch aparatu

Celowe poruszanie aparatem to znakomita technika pozwalająca odkrywać nowe możliwości wizualnego przedstawienia danej sceny. Jednak opanowanie tej techniki ma sens, jeśli masz już konkretną wizję tego, jak ma wyglądać ostateczny obraz. Kluczowe jest znalezienie właściwej równowagi między ruchem i czasem otwarcia migawki. Ale możesz też stosować ten efekt w sposób bardziej kontrolowany, za pomocą prostych i niedrogich narzędzi.

Aby to osiągnąć, potrzebny jest przezroczysty filtr, który nie wpływa na wygląd obrazu. W tym przypadku idealnie sprawdzi się filtr UV, który często używany jest do ochrony przedniej soczewki obiektywu przed piaskiem i wodą. Tego typu nasadki są tanie, nadają się do wielokrotnego użytku, a do tego dają się łatwo wyczyścić. Aby zasymulować efekt przed sfotografowaniem sceny, będziesz potrzebować również słoika jakiejś galaretowatej substancji, np. wazeliny.

Gdy już zgromadzisz wszystkie narzędzia, zamontuj aparat na statywie. Chcąc mieć kontrolę nad efektem końcowym, najlepiej jest aktywować w aparacie tryb podglądu obrazu na żywo. Ustaw otwór przysłony o wielkości ok. $f/8$ i utrzymuj niską czułość matrycy, odpowiednio dostosowując czas otwarcia migawki, aż do uzyskania zrównoważonej ekspozycji. Nakręć filtr UV i posmaruj jego powierzchnię wazeliną.

Aby uzyskać pożądany efekt, rozsmaruj wazelinę, tworząc określony wzór. Na przykład poziome linie tworzą pionowe, rozmyte smugi. Zaczynaj od minimalnej ilości wazeliny i dodawaj jej więcej w razie potrzeby. Jeśli nie jesteś zadowolony z rezultatu, zetrzyj wazelinę wilgotną ściereczką z mikrofibry i osusz powierzchnię filtra inną ściereczką.

Fotografowanie bez obiektywu

Wróć do początków fotografii, zamieniając swój korpus w aparat otworkowy

Camera obscura, znana również jako aparat otworkowy, była pierwszym aparatem fotograficznym i była używana od V wieku p.n.e. Za jego wynalazcę uważa się arabskiego uczonego Ibn al-Hajsama, który miał tego dokonać podczas swoich badań nad sposobem widzenia. Pokazał on, w jaki sposób można wykorzystać światło do wyświetlania obrazu na płaskiej powierzchni.

Camera obscura działa bez obiektywu, w efekcie czego pozwala ona rejestrować miękkie i lekko rozmyte obrazy. Aby wykonać taki aparat samodzielnie, będziesz potrzebować: zapasowej zaślepki korpusu aparatu, wiertarki, folii aluminiowej, igły i taśmy klejącej.

Najpierw stwórz kartonowy lub papierowy szablon zaślepki korpusu, obrysowując ją i zaznaczając na niej punkt środkowy. Umieść szablon na zaślepce korpusu i wywierć w niej otwór o średnicy ok. 2–4 mm.

Aby stworzyć otwór „obiektywu”, odetnij mały kawałek folii aluminiowej i ostrożnie zrób w nim małą dziurkę. Pamiętaj, że im mniejszy otwór, tym wyraźniejszy będzie obraz. Za pomocą kawałka taśmy przyklej folię na środku przewierconej zaślepki. Załóż osłonę korpusu aparatu zamiast obiektywu i znajdź odpowiednie miejsce do wykonania zdjęcia.

Cofnąć czas

Scena ta, zarejestrowana aparatem otworkowym, ma rozmyty, abstrakcyjny charakter, który kontrastuje z ostrością obrazu tworzonego przez nowoczesne cyfrowe lustrzanki czy aparaty bez lustra.

Mistyczne otoczenie

Struktura szkła podkreśla gamę kolorów i wprowadza dodatkowe warstwy zainteresowania

Fotografowanie przez szkło

Załamywanie przez matowe szkło obrazu codziennych scen może uczynić Twojej zdjęcia bardziej atrakcyjnymi

Jako artysta konceptualny z zamiłowaniem do sztuki abstrakcyjnej Ladoza uwielbia eksperymentować z różnymi mediami i technikami, poszukując nowych pomysłów na zdjęcia. W tym procesie kluczowym medium pozostaje dla niego wciąż fotografia. „Podobnie jak muzyka, sztuka abstrakcyjna może odzwierciedlać nasz nastrój lub wyrażać nasze uczucia. Przenosi znaczenie z wiedzy o tym, na co patrzysz, na uczucia, jakie to w nas wywołuje” – mówi.

„Projekt Viewing Glass (tytuł roboczy) jest wciąż w powijakach i z każdą kolejną sesją

dowiaduję się, na czym może on polegać, i obserwuję, jak ewoluują moje cele. Nie skupiam się na ostatecznym dziele, ale raczej na procesie i eksploracji samej idei.

Pomysł przyszedł mi do głowy, gdy patrzyłem przez teksturowaną szybę okienną. Zamiast widzieć okno, zobaczyłem wyraziste, zniekształcone kształty i kolory, podobne do obrazów impresjonistycznych. Zainspirowało mnie to do stworzenia czegoś, co pozwoliłoby mi uchwycić krajobraz w sposób przypominający prawdziwy obraz olejny lub pastelowy”.

Ladoza

Ladoza jest multimedialnym artystą abstrakcyjnym i konceptualnym, mieszkającym w Sheffield w Wielkiej Brytanii. Dzięki zamiłowaniu do spędzania czasu na świeżym powie-

trzu, Ladoza czerpie inspirację z otaczającego go krajobrazu, aby eksplorować i rozwijać nowe pomysły artystyczne poprzez malarstwo, fotografię i inne media.

ladoza.co.uk @ladoza.uk

PROJEKT „PRZEZ SZYBĘ”

„Nie mogę się już doczekać, aż uchwycę krajobraz w różnych porach roku, bo kolory mają duży wpływ na ostateczny wygląd zdjęcia. Chciałbym również sprawdzić, w jaki sposób tę technikę można wykorzystać przy wykonywaniu portretów i fotografowaniu martwej natury”.

Wskazówka zawodowca

Ladoza wyjaśnia, jak tworzyć abstrakcyjne dzieła sztuki za pomocą matowego szkła

SPRÓBUJ, PRZEANALIZUJ, ZASTANÓW SIĘ

Nie pytaj siebie, dlaczego chcesz zrobić zdjęcie. To może w ogóle przeszkodzić w jego stworzeniu. Jeśli masz jakiś pomysł, wypróbuj go, a potem zapytaj siebie, co o nim myślisz. Czego się nauczyłeś? Jak możesz coś poprawić? W ten sposób możesz zastanowić się nad tym, co stworzyłeś, wyciągnąć wnioski i na tej podstawie rozwijać się dalej.

STWÓRZ KONCEPCJĘ

Abstrakcyjna sztuka i fotografia to eksploracja własnych koncepcji, a niekoniecznie podporządkowywanie się temu, czego inni od Ciebie oczekują. Zrozumienie tego może być wyzwajające i dać Ci większą swobodę twórczą.

ZDOBĄDŹ INFORMACJE

Bycie samokrytycznym ma dużą wartość, zwłaszcza jeśli nauczysz się robić to w sposób konstruktywny. Odwiedzanie galerii i zastanawianie się, dlaczego dany obraz Ci się podoba – lub, co ważniejsze, nie podoba – może pomóc w tworzeniu własnych dzieł.

RÓB ZDJĘCIA REGULARNIE

Gdy ludzie rozmawiają o fotografii, często mówią „wyjdź z domu i rób więcej zdjęć”, ale nie wyjaśniają, dlaczego jest to ważne. Nauczyć się więcej można tylko poprzez działanie i refleksję. Im częściej coś praktykujemy, tym szybciej uczymy się na błędach i stajemy się lepsi w tym, co robimy.

Zmień zdjęcie w sztukę abstrakcyjną

DŁUGI CZAS NAŚWIETLANIA

Ladoza uchwycił tę scenę, używając dłuższego czasu otwarcia migawki. W efekcie ruch wody uległ zmiękczeniu, co nadaje jej oniryczny wygląd. Jest to technika często stosowana w fotografii krajobrazowej, służąca do przekształcania wyglądu scen plenerowych.

WYKORZYSTANIE SZKLANEJ RAMKI

Efekt stworzony przez szkło wyraźnie kontrastuje z tłem. Widać, jak struktura szkła zmienia scenę w malarski obraz, skupiając uwagę na strukturze i kolorze obiektu.

Stosuj filtry

Bez względu na to, jaki abstrakcyjny efekt chcesz uzyskać, prawdopodobnie istnieje filtr, który może Ci w tym pomóc

Zmień kolory

Filtry do zdjęć w podczerwieni są świetnym narzędziem do tworzenia abstrakcyjnie wyglądających fotografii.

UV, polaryzatory i inne podobne filtry są powszechnie stosowane w celu ochrony obiektywu lub poprawy ogólnego wyglądu wykonywanego zdjęcia. Istnieją jednak pewne specjalistyczne filtry sprzętowe, o których być może nie słyszałeś. Wynika to prawdopodobnie z tego, że zazwyczaj nie nadają się one do każdego projektu fotograficznego, ponieważ dodają obrazowi charakterystycznych cech wizualnych.

Jeśli jednak zdecydujesz się na zakup takiego filtra, ważne jest, aby wziąć pod uwagę materiał, z jakiego został wykonany. Filtry zrobione z plastiku są często tańsze, ale mogą negatywnie wpływać na ostrość rejestrowanego obrazu. Z drugiej strony, droższe, wysokiej jakości filtry wykonane są z żywicy optycznej lub szkła, dzięki czemu są mniej podatne na zarysowania, w związku z czym pozwalają robić wysokiej jakości zdjęcia pomimo ich regularnego użytko-

kowania. Na początek możesz rozważyć zakup niedrogiego filtra, by z czasem ocenić, czy warto zainwestować w model wysokiej jakości. Aby dać Ci wyobrażenie, do czego można użyć filtrów, przedstawiamy dwie niezwykle nasadki, które mogą dodać Twojej fotografii abstrakcyjnego akcentu. Oba efekty można uzyskać również w postprodukcji, ale nakręcenie filtra na obiektyw pozwoli zaoszczędzić wiele godzin pracy przy komputerze.

Filtr do zdjęć w podczerwieni

Filtry IR nie wpływają na kształt obiektu, lecz na jego kolorystykę. Narzędzie to odcina promienie światła o określonej długości fal i umożliwia transmisję czerwonego zakresu widma, dzięki czemu rejestrowane zdjęcia wyglądają pod względem kolorystyki bardzo surrealistycznie. Stosując filtry takie jak Hoya R72, należy jednak pamiętać, że przed założeniem nasadki IR konieczne jest dokładne ustawienie ostrości. Filtry te zmniejszają ogólną jasność sceny, dlatego by bezpiecznie wydłużyć czasu otwarcia migawki zaleca się używanie statywu.

Filtr kalejdoskopowy

Wielu z nas pamięta zapewne zabawę z zabawką w postaci kalejdoskopu z dzieciństwa – filtry kalejdoskopowe działają na podobnej zasadzie, tworząc wyjątkowe wrażenia wizualne, jakbyśmy patrzyli przez kalejdoskop, dzieląc obrazy na ułamki, odbijając je lustrzanie i odwracając niektóre elementy. Aby uzyskać ten efekt na zdjęciu, doskonałym wyborem będzie zakup filtra Subtle Kaleidoscope firmy Freewell, który przekształca zwykle sceny w hipnotyzujące i czarujące dzieła sztuki. Aby uzyskać najlepszy efekt, fotografuj z jego użyciem kolorowe sceny bogate w małe obiekty i szczegóły, np. witraże lub pola kwiatów.

POŁĄCZ KLATKI

Uchwycić ruch ptaków w locie, korzystając z techniki łączącej najlepsze cechy wideo i fotografii, aby uzyskać oszałamiające, oryginalne obrazy

Poziom trudności: dla zaawansowanych

Potrzebny czas: 3 godziny

Wideo to obecnie bardzo szybko rozwijający się gatunek – wydaje się, że ruchome obrazy zdominowały świat twórców cyfrowych, a wszystkie główne platformy mediów społecznościowych przeniosły swoją uwagę ze zdjęć na klipy wideo. Istnieją jednak pewne dramatyczne aspekty sceny, które można oddać nawet lepiej na nieruchomym zdjęciu. Na szczęście istnieją techniki, które pozwalają połączyć wideo i fotografię, umożliwiając wykorzystanie pełnego potencjału obu tych dziedzin twórczości.

Technika nakładania na siebie klatek nie służy jedynie do robienia oszałamiających zdjęć ptaków w locie; chodzi o opanowanie umiejętności, która otwiera drzwi do zupełnie nowego obszaru ekspresji fotograficznej. Łącząc wiele klatek w jedną, spójną kompozycję, fotografowie, jak jeszcze nigdy dotąd, mogą uchwycić płynność, wdzięk i skomplikowane wzory ruchu ptaków na jednym zdjęciu. Technika ta oferuje unikatową perspektywę patrzenia na świat przyrody, pozwalając fotografom dokumentować piękno i różnorodność lotu ptaków w sposób, któremu nie są w stanie dorównać statyczne obrazy, a który z kolei mógłby zostać utracony na nagraniu filmowym.

Co będzie Ci potrzebne:

- 📷 aparat z trybem wideo 4K
- 📷 stabilny statyw
- 📷 głowica statywowa z funkcją panoramowania i pochylania
- 📷 program Adobe Photoshop (lub podobny)

Fantazyjny lot

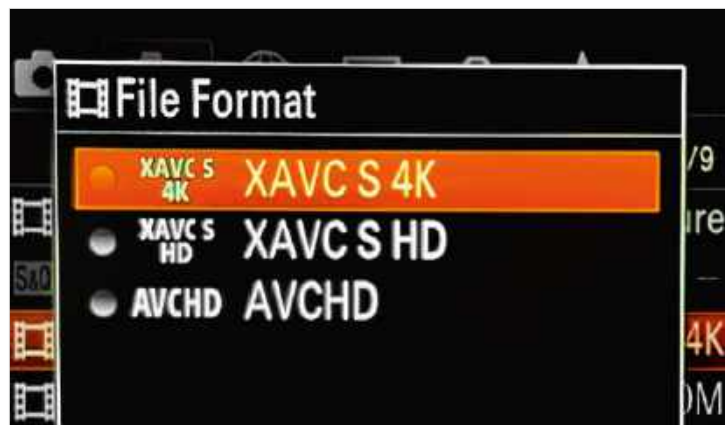
Technika nakładania na siebie klitek pozwala nam udokumentować lot ptaków w sposób, w jaki nie dałoby się tego zrobić za pomocą prostego, statycznego obrazu.

Etapy sesji

1 Klatkaż/czas trwania Zwiększ liczbę klatek rejestrowanych na sekundę do np. 100 kl./s, ponieważ w przypadku szybkich i skomplikowanych manewrów ptaków w locie mniejszy klatkaż może spowodować pominięcie kluczowych momentów. Przy nagrywaniu typowych torów lotu wybierz mniejszą wartość, np. 50 kl./s, aby zapewnić płynniejsze odtwarzanie.

2 Rozdzielczość Użyj najwyższej rozdzielczości oferowanej przez Twój aparat, np. 4K, aby uchwycić najdrobniejsze zmiany ruchu i szczegóły ptaków. Dzięki temu uzyskasz większą gęstość pikseli w każdej klatce, co pozwoli na zrobienie większych reprodukcji i większą swobodę kadrowania w postprodukcji.

3 Manualne ustawianie ostrości Użyj ręcznego ustawiania ostrości, aby precyzyjnie kontrolować ostrość obiektu, zapewniając w ten sposób wyrazistość każdej klatki. Ja użyłem funkcji MF Assist dostępnej w aparacie Sony A7 III, która powiększa obraz podczas kręcenia pierścieniem regulacji ostrości, zapewniając wyraźniejszy obraz i umożliwiając precyzyjne zogniskowanie obiektywu na ptaku w locie.

4 Uchwycić scenę Przed rozpoczęciem nagrywania należy określić kompozycję klatki, aby można było skutecznie uchwycić pożądaną scenę. Umieść w kadrze krajobraz lub otoczenie w taki sposób, aby pozostawić obiektowi przestrzeń do poruszania się, zapewniając tym samym najlepsze rozmieszczenie ptaków, które wzbudzą Twoje zainteresowanie.

5 Uchwycić obiekt Poczekaj, aż na niebie pojawi się ptak, i naciśnij przycisk nagrywania wideo, by uchwycić każdy jego ruch, gdy przelatuje przed obiektywem. Nagrywaj krótsze klipy wideo, tak jakbyś robił serię nieruchomych obrazów, ponieważ ułatwi to późniejsze wyszukanie odpowiednich klatek.

6 Przejrzyj obrazy Odtwórz klipy, aby zobaczyć, jak ptaki poruszają się w obrębie sceny. Aby uzyskać większy wybór „kształtów”, wybierz klip obejmujący wiele torów lotu. Następnie wyrównamy i połączymy poszczególne klatki, korzystając z oprogramowania do przetwarzania obrazu, np. Adobe Photoshop.

Sprzęt

GŁOWICA Z FUNKCJĄ PANORAMOWANIA

Wszechstronna głowica wideo umożliwia szybką i łatwą zmianę kompozycji kadru.

SONY A7 III

Do stosowania tej techniki fotografowania nadaje się każdy aparat z funkcją nagrywania filmów w rozdzielczości 4K. Używam A7 III właśnie ze względu na jego zaawansowane możliwości rejestrowania klipów wideo.

STABILNY STATYW

Aby mieć pewność, że cała sekwencja ujęć tematu będzie miała takie samo tło, niezbędne jest podparcie aparatu.

Kreatywne wskazówki

1 Rozwijaj osobiste projekty

Poświęć nieco czasu na realizację własnych projektów, które rozbudzają Twoją kreatywność i pasję. Pozwolą eksplorować pomysły bez ograniczeń wynikających z oczekiwań klienta.

2 Wyjdź poza swoją strefę komfortu

Podjmij wyzwanie i odkryj nowe gatunki, techniki i miejsca, które pozwolą Ci pokonać własne ograniczenia. Akceptacja dyskomfortu sprzyja rozwojowi i innowacyjności w fotografii.

3 Oddaj coś innym Wykorzystaj swoje umiejętności i zasoby, aby odwdziżyć się społeczności poprzez pracę *pro bono*, programy mentoringowe lub wolontariat.

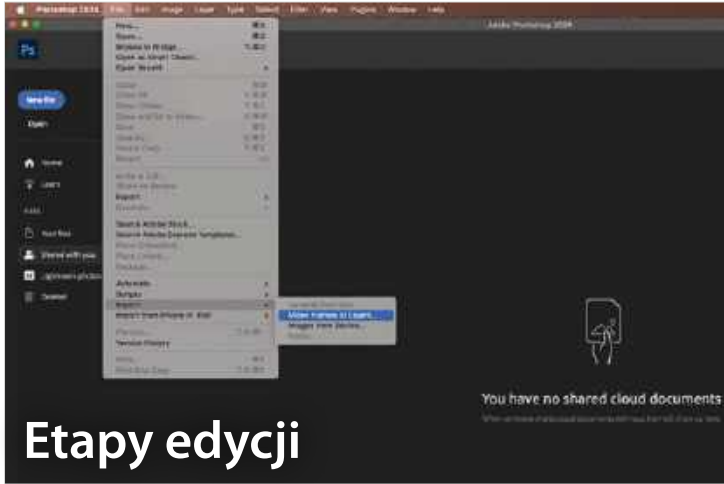
Zrobisz w ten sposób coś dla dobra ogółu, a także wzbogaci to Twoje doświadczenie zawodowe i rozszerzy sieć kontaktów.

4 Rozwijaj swój styl

Eksperymentuj z różnymi technikami i stylami edycji, aby wypracować niepowtarzalny styl wizualny, którym będą się wyróżniały Twoje prace. Czasami jedyną drogą jest zastosowanie metody prób i błędów.

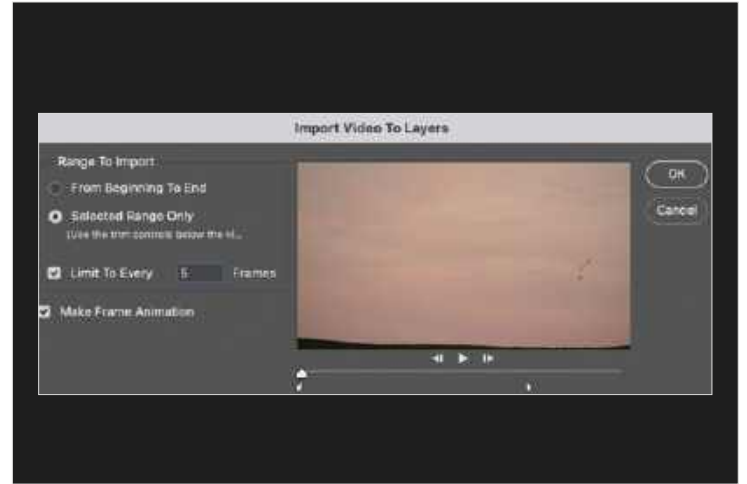
5 Ciągła nauka Bądź na bieżąco z trendami, technologiami i technikami w dziedzinie fotografii dzięki uczestnictwu w warsztatach, kursach i korzystaniu z zasobów internetowych. Wypróbuj także nowe techniki edycji obrazu i ponownie przetwórz swoje starsze zdjęcia.

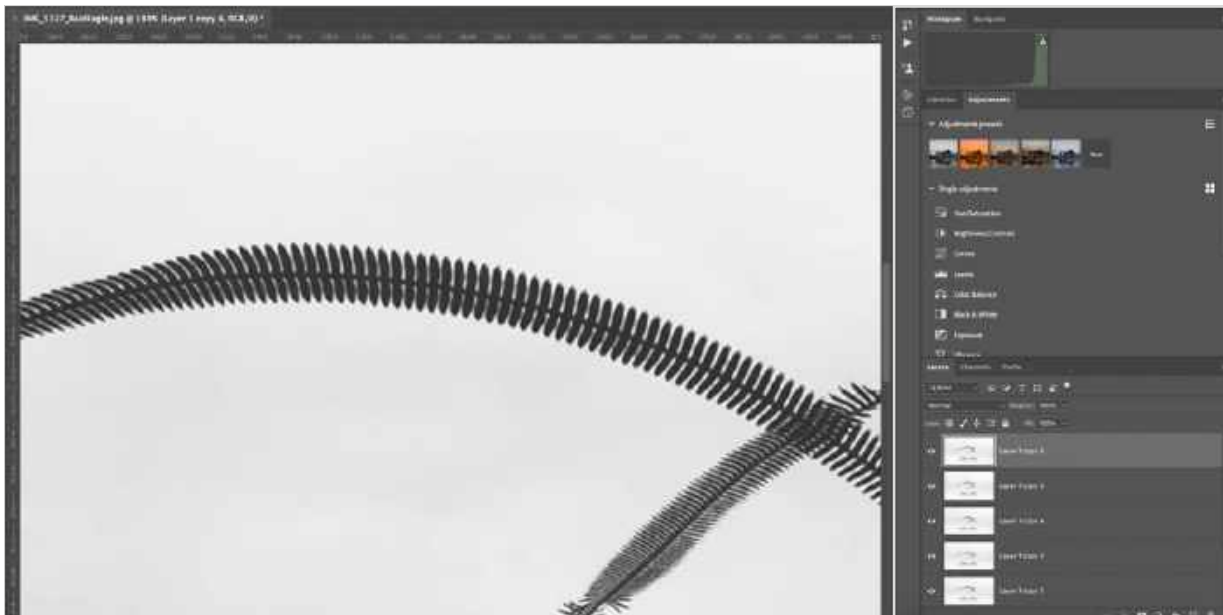

Etapy edycji

1 Skonwertuj klip wideo Musimy przekształcić każdą klatkę filmu w edytowalną warstwę, co umożliwi nam oddzielenie poszczególnych etapów lotu ptaków. Aby móc uzyskać dostęp do każdej klatki osobno, wywołaj polecenie Plik > Importuj > Klatki wideo do warstw.

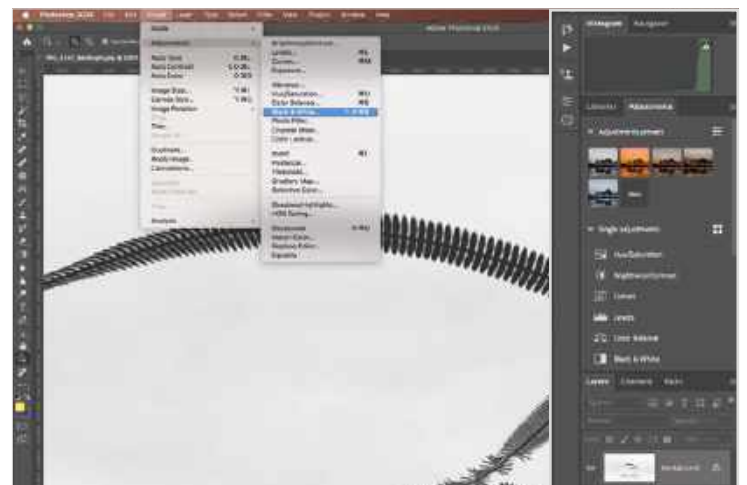
2 Wybierz opcje importu W oknie Importuj wideo do warstw zaznacz opcje Tylko zaznaczony zakres i Wykonaj animację klatki. Kliknij pole wyboru Ogranicz do i jako dobry punkt wyjścia wpisz pięć klatek. Jeśli wartość będzie mniejsza, obiekt może na siebie nachodzić.

3 Wybierz klatki Przeprowadź proces selektywnego wyboru ujęć, aby wyeliminować wszelkie poruszone lub nieostre obrazy. Jeżeli jakość obrazu będzie spadać pomiędzy klatkami, może to zakłócić spójność zarejestrowanej sekwencji ruchu.

4 Spłaszcz warstwy Po wybraniu najlepszych warstw musimy je spłaszczyć. Zaznacz wszystkie warstwy, zmień tryb mieszania na Ściemnianie i wybierz Spłaszcz obraz (Warstwa > Spłaszcz obraz). Spowoduje to zapisanie kolejnych pozycji ptaka uchwyconych na kolejnych klatkach filmu.

5 Skonwertuj do odcieni szarości Upewnij się, że finalny obraz jest wyraźny, ostry i pięknie ukazuje misterne detale i wdzięk lotu ptaka. Następnie wywołaj polecenie Obraz > Dopasowania > Czarno-biały i zamień obraz na monochromatyczny, aby móc skupić się bardziej na szczegółach niż na kolorze.

Gotowy obraz

Ranny ptaszek

Zdjęcie pojedynczego ptaka w locie nie oddaje w pełni złożoności ruchu, jaki podczas niego zachodzi, a miast tego obraz jest nieruchomy i płaski.

NAKŁADANIE KLATEK

PRZED

Gotowy obraz

W pełnym locie

Dzięki zastosowaniu techniki nakładania klatek do przekształcania materiału wideo w serię nieruchomych obrazów możliwe stało się ukazanie całego piękna spektaklu, jakim jest lot ptaka.

PO

135

Czego potrzebujesz:

- Aparat systemowy
- obiektyw szerokokątny lub standardowy
- podstawowe lampy studyjne
- oprogramowanie do edycji
- oprogramowanie AI, takie jak Midjourney

Tekst i zdjęcia:

Serge Ramelli

Poziom trudności:

dla zaawansowanych

Potrzebny czas: 3 godziny

STWÓRZ TŁO KORZYSTAJĄC Z POTĘGI **AI**

Unikatowy styl

Tła tworzone z wykorzystaniem sztucznej inteligencji mogą dodać wyjątkowego charakteru Twojemu portfolio lub niektórym zdjęciom reklamowym, jednak powinieneś być szczerzy odnośnie do tego, gdzie, kiedy i jak użyto do ich wygenerowania algorytmów SI.

Serge Ramelli wyjaśnia, jak sprawić, by sztuczna inteligencja pracowała za Ciebie, tworząc niemożliwe do uzyskania w inny sposób tła do portretów

Wykorzystywanie sztucznej inteligencji w fotografii jest tematem kontrowersyjnym i można spotkać się z zupełnie przeciwnymi opiniami na temat używania zdjęć fotografów jako materiału źródłowego do generowania wizualizacji. Jednak sztuczna inteligencja zadomowiła się już w branży, a dzięki własnym kreatywnym pomysłom i osobistemu wkładowi możesz tworzyć z użyciem algorytmów SI rozmaite obrazy, nie zatracając przy tym swojego stylu i osobowości profesjonalnego twórcy.

Wykonywanie portretów w plenerze może być sporym wyzwaniem, zwłaszcza jeśli nie dysponujesz sprzętem, dostępem

do miejsca lub budżetem pozwalającym zrobić zdjęcia w wyszukanej lokalizacji. Jednakże wykorzystując sztuczną inteligencję jako część procesu twórczego, stworzymy niesamowite dzieła sztuki, pochodzące prosto z naszej wyobraźni. W ten sposób możemy fotografować swoich modeli w studiu, a następnie wkomponować ich w dowolne otoczenie.

W tym tutorialu przedstawimy niezbędne kroki, które pozwolą Ci rozwiązać wszelkie wątpliwości związane z procesem fotografowania oraz postprodukcji podczas łączenia fotografii i elementów wygenerowanych przez

AI. Przyjrzymy się również temu, jaka wiedza i umiejętności są potrzebne do uchwycenia modelu w dowolnej sytuacji i uwolnienia Twojej kreatywności przy wykorzystywaniu sztucznej inteligencji do generowania tła.

Aby przeprowadzić ten proces, powinieneś znać podstawowe zasady oświetlenia modeli i umieć posługiwać się Photoshopem, ale nie musisz nic wiedzieć na temat sztucznej inteligencji. Dzięki spójnemu oświetleniu studyjnemu lub użyciu małej lampy błyskowej oraz znajomości technik łączenia obrazów w oprogramowaniu można uzyskać naprawdę oszałamiające efekty.

Etapy sesji

1 Rozstaw lampy
Zestaw oświetleniowy niezbędny do wykonania tej sesji składał się z lamp błyskowych stojących po przeciwnych stronach i dwóch softboksów 1x4 z kratownicami i umieszczonymi wewnątrz dyfuzorami czaszy modelującej jako źródła światła głównego oraz tła zawieszzonego na statywie.

2 Pierwsze ujęcie
Zrób pierwsze zdjęcie bez włączonych świateł, aby sprawdzić, czy modelka jest oświetlona światłem naturalnym. W tym przypadku chodzi o wyeliminowanie wpływu naturalnego światła – w ten sposób można precyzyjnie kontrolować oświetlenie studyjne.

3 Lewa strona
Teraz włącz pierwszą lampę z softboksem i kratownicą znajdującą się po lewej stronie, aby zobaczyć, jak wpłynie ona na wygląd modelki. Chodzi o to, aby oświetlić boki ciała i twarz, by oddzielić je od tła. Aby zapobiec z kolei jakimkolwiek zmianom ekspozycji, fotografuj w trybie manualnym.

4 Prawa strona
Teraz włącz drugą lampę, aby oświetlić prawą stronę i twarz: uzyskasz bardziej trójwymiarowy portret i zwiększysz kontrast. Przy czułości ISO 100 ustaw czas otwarcia migawki zapobiegający zarejestrowaniu poruszonego zdjęcia i dostosuj przysłonę tak, by uzyskać pożądaną ekspozycję.

5 Światło główne
Włącz lampę z czaszą modelującą i skieruj ją na modelkę, aby ją wyróżnić. Dzięki temu uzyskasz oświetlenie, które będzie łagodne, ale nadal kontrastowe i doda modelce charakteru. Twoim celem jest uzyskanie wyraźnych krawędzi, dzięki którym łatwiej będzie później dokonać selekcji w oprogramowaniu do edycji obrazu.

6 Wyniki
Teraz, gdy masz już odpowiednio oświetloną modelkę, wypróbuj różne pozy i mimikę twarzy. Dzięki temu będziesz mógł umieścić modelkę na rozmaitych tłach i stworzyć niesamowite, spektakularne portrety.

WIELE WARIANTÓW

Generatory SI rzadko dają bardzo dobre rezultaty przy pierwszej próbie.

ZWIĘKSZ SZCZEGÓŁOWOŚĆ

Użyj wbudowanego algorytmu skalowania generatora lub oprogramowania, takiego jak Photoshop, aby zwiększyć rozdzielczość obrazu.

WEŹ POD UWAGĘ BARWY

Choć kolorystyka samego obiektu może być dobrze do siebie dopasowywana, należy mieć też na uwadze kolory generowanego tła.

Jak uzyskiwać lepsze portretowe fotomontaże

Wszystkie istotne kwestie, pozwalające uzyskać pozbawione śladów łączenia kompozycje

- 1** Zaczynaj od portretów, na których nie będzie widać stóp. Znacznie trudniej jest sprawić, by osoba prezentowała się realistycznie na wygenerowanym przez sztuczną inteligencję tle, jeśli ma na nim stać.
- 2** Wybierz nieco niedbałe, niechlujne tło studyjne, dzięki czemu będziesz mieć możliwość wykonania ładnych, teatralnych portretów nawet bez tła SI.
- 3** Im bliżej modelki będzie się znajdowała czasza modelująca, tym bardziej miękkie będą cienie. Jeśli chcesz, aby rysy twarzy wydawały się delikatniejsze, to z pewnością to w tym pomoże.
- 4** Upewnij się, że trzymasz aparat prosto, aby zapobiec zniekształceniom. Zrób zdjęcia obiektywem o ogniskowej 24 mm. W instrukcji dla SI możesz dodać hasło „obiektyw 24 mm”.
- 5** Jeśli nie masz dostępu do studia, zrób zdjęcie, ustawiając modelkę blisko okna.
- 6** Możesz również sfotografować modelkę na zewnątrz, ale upewnij się, że stoi w cieniu lub robisz zdjęcia w pochmurny dzień, aby była ona oświetlona miękkim światłem.

Etapy edycji

1 Stwórz różne tła Użyj programu Midjourney, aby utworzyć kilka tła w formacie 16:9. W przypadku tego obrazu wpisałem polecenie: restauracja w stylu lat 50., ujęcie szerokokątne 24 mm, wykonane aparatem Sony A7R, 16:9. Więcej wskazówek dotyczących korzystania z Midjourney znajdziesz, wpisując w wyszukiwarkę YouTube'a frazę „Serge Ramelli Midjourney”.

2 Zaznacz modelkę W programie Photoshop wyodrębnij postać modelki za pomocą funkcji Zaznacz temat, a następnie dopracuj selekcję dzięki funkcji Zaznacz i maskuj. Aby wygładzić zaznaczenie, użyj większego promienia dokoła włosów. Możesz pozbyć się pojedynczych kosmyków, używając suwaka Przesuń krawędź, aby zwiększyć obszar zaznaczenia.

3 Stwórz zamglenie Dodaj czarną warstwę pomiędzy tłem i modelem. Za pomocą pędzla o twardości równej zero z białą farbą kliknij raz obszar za modelem, a następnie użyj funkcji Przekształć swobodnie, aby go powiększyć. Pobaw się wartością parametru Krycie, aby wyróżnić modelkę.

4 Światło wpadające przez okno Utwórz nową, pustą warstwę nad warstwą ze zdjęciem. Zastosuj ten sam pędzel, a następnie użyj funkcji Przekształć swobodnie, aby dodać mgiełkę w kształcie promieni światła wpadających przez okna. Użyj klawisza [Shift], aby nadać promieniom dokładnie taki kształt, jaki chcesz.

5 Dopasowywanie modelki Aby dostosować kontrast i kolory, możesz dodać warstwę Krzywe, która będzie miała wpływ tylko na warstwę zdjęcia z modelką. Możesz również dodać filtry Odcień, Jasność i Nasylenie oraz dostosować kolory tak, by pasowały do sceny, i zharmonizować paletę barw na całym obrazie.

6 Połączenie wszystkiego w całość Spłaszcz wszystkie warstwy za pomocą skrótu klawiszowego [Ctrl] + [Alt] + [Shift] + [E] ([Shift] + [Option] + [Cmd] + [E] na komputerach Mac) i użyj programu Camera Raw, aby dostosować ogólny wygląd obrazu, stosując gradację kolorów lub korekty lokalne, takie jak np. przyciemnienie dolnej części ujęcia, aby modelka lepiej wtapiała się w otoczenie.

To tylko biznes

Wykonuj zdjęcia w studiu lub w domu z użyciem małej lampy błyskowej. Zadbaj o oświetlenie, a z łatwością wytniesz, a potem wkomponujesz obiekt w nowe otoczenie.

PRZED

PO

Wykorzystywanie SI

Używanie sztucznej inteligencji często budzi kontrowersje, ale może też być drogą do rozwinięcia potencjału twórczego, umożliwiając realizację ambitnych projektów bez konieczności odbywania dalekich podróży lub płacenia za wynajem lokalizacji.

141

Prosty sposób na podwójną ekspozycję

Nasz ekspert

James Abbott jest profesjonalnym fotografem i dziennikarzem branżowym specjalizującym się w przybliżaniu technik wykonywania i edycji zdjęć. Niedawno ukazała się jego pierwsza książka, w której przedstawił profesjonalne metody edycji obrazów w programach Adobe Photoshop i Affinity Photo.

@jamesaphoto jamesaphoto.co.uk

Stwórz obraz przypominający zdjęcie wykonane z wielokrotną ekspozycją w mniej niż minutę w programie Photoshop

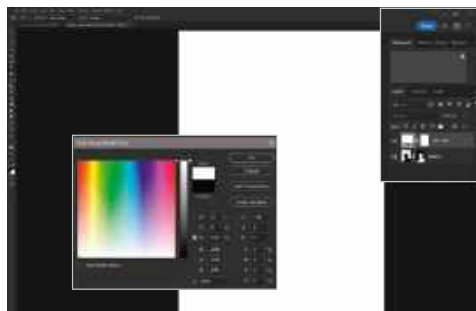
Robienie zdjęć z wielokrotną ekspozycją to świetna zabawa. Jednak, choć wiele aparatów oferuje taką funkcję, połączenie dwóch obrazów w programie Photoshop może dać lepsze i bardziej kontrolowane rezultaty. Przyjrzymy się zatem prostej technice edycji, która nie zajmie Ci więcej niż minutę. W tym celu będziesz potrzebować niemal sylwetkowego zdjęcia osoby i kolejnego ujęcia, na przykład drzew, aby dodać jakąś fakturę do wielokrotnej ekspozycji.

Nasze narzędzia

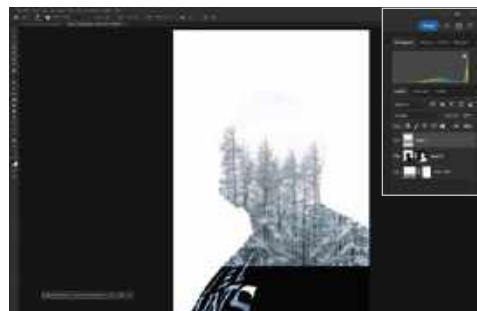
- Zaznaczanie
- Kolor kryjący
- Maska warstwy
- Krzywe
- Tryby mieszania

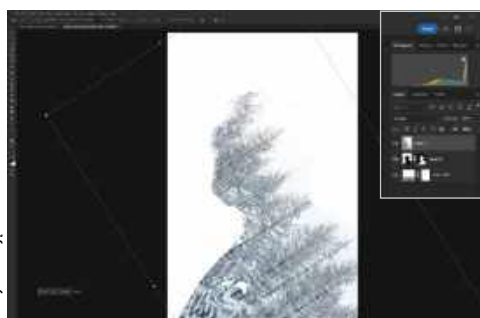
1 Zaznacz temat Otwórz oba zdjęcia w Photoshopie i kliknij zakładkę dokumentu z portretem. Wywołaj polecenie Zaznaczanie > Temat i po utworzeniu selekcji wokół głowy kliknij na dole panelu Warstwy ikonę Maski warstwy. Następnie kliknij ikonę Utwórz nową warstwę wypełnienia lub korekcyjną i z rozwijanej listy wybierz Kolor kryjący.

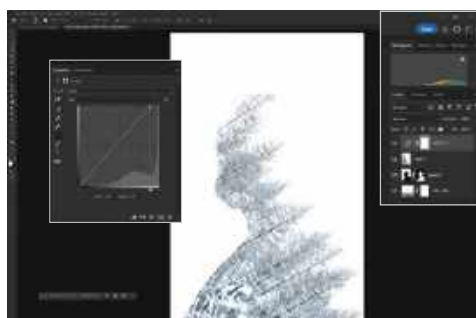
2 Utwórz białą warstwę Gdy otworzy się okno Kolor kryjący, wybierz biały i naciśnij OK, aby je zamknąć. Przeciągnij warstwę dopasowania Wypełnienie kolorem poniżej warstwy zamaskowanej osoby, tak aby pusta przestrzeń wokół obiektu została wypełniona kolorem białym. Kliknij drugi obraz i naciśnij skrót [Ctrl]/[Cmd] + [A], a następnie [Ctrl]/[Cmd] + [C].

3 Wklej zdjęcie Ostatni krok polegał na zaznaczeniu wszystkich obrazów, a następnie ich skopiowaniu. Teraz kliknij ponownie okno dokumentu i naciśnij [Ctrl]/[Cmd] + [V], aby je wkleić. W razie potrzeby przesunij warstwę obrazu na górę stosu i zmień tryb mieszania z Normalnie na Ekran, aby wprowadzić nieco przezroczystości do zmieszanych warstw.

4 Przekształć obraz Naciśnij [Ctrl]/[Cmd] + [T], aby otworzyć okno dialogowe Przekształcanie swobodne. Następnie obróć i zmień rozmiar drugiego obrazu, tak aby znalazł się na właściwym miejscu. Naciśnij OK. Na tym etapie zarys obiektu może być nadal widoczny, więc jeśli tak jest, możemy przejść do następnego kroku, w którym go usuniemy.

5 Wyczyść obraz Utwórz warstwę dopasowania Krzywe i po otwarciu okna dialogowego przeciągnij w lewo znajdujący się w prawym dolnym rogu wykresu punkt bieli, aby rozjaśnić i usunąć kontur obiektu. Na koniec, aby obraz stał się monochromatyczny, utwórz warstwę dopasowania Czarno-biały i zamknij okno dialogowe.

WAŻNA WSKAZÓWKA

PRZETWARZANIE SUROWYCH PLIKÓW

Jeśli nie masz zdjęcia portretowego przedstawiającego sylwetkę, możesz je uzyskać, edytując jakiś portret w programie Lightroom lub Adobe Camera Raw. Użyj suwaków, aby zwiększyć intensywność czerni i bieli, aż obiekt stanie się ciemny, a tło całkowicie białe.

Wstawka

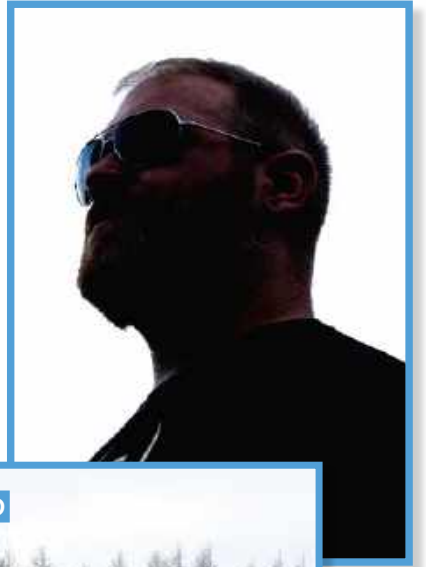
Nijakie obrazy

Te dwa zdjęcia wyjściowe same w sobie nie wyróżniają się niczym szczególnym, ale każdy z nich zawiera elementy potrzebne do stworzenia obrazu z wielokrotną ekspozycją.

Zdjęcie główne

Idealne połączenie

Połączenie dwóch zdjęć pozwoliło stworzyć surrealistyczny obraz przypominający ujęcie wykonane z wielokrotną ekspozycją, a wszystko to mniej niż minutę.

DLACZEGO TA FOTOGRAFIA JEST UDANA

Tytuł: Chmura nad domami

Data: Marzec 2024 r.

Sprzęt: Canon 5D Mark IV
 Canon EF 70–300 mm
f/4–5,6L IS USM
 ogniskowa 170 mm

„Wędruję po świecie z aparatem, próbując uchwycić samotność, spokój i piękno oraz nawiązać kontakt z innymi ludźmi poprzez moją fotografię”.

Ponury odcień

Gradacja barwna to popularna technika wykorzystywana w postprodukcji w celu tworzenia kolorystyki podkreślającej atmosferę ujęcia. „Zazwyczaj dążę do uzyskania palety barw, która maksymalizuje emocjonalne oddziaływanie i odzwierciedla istotę ujęcia” – mówi Michael. „Domy w stonowanych, uspokajających barwach kontrastują z niepokojącym niebieskim odcieniem chmur, wywołując poczucie niepokoju” – dodaje. „Wszystkie moje zdjęcia przetwarzam i edytuję w Lightroomie, a w tym przypadku zastosowałem gradację kolorystyczną, a także zwiększyłem jasność odcieni koloru niebieskiego”.

Odrobina koloru

Domy stoją w równych rzędach, co sprawia, że kompozycja jest symetryczna, ale jedno okno wyróżnia się, co czyni je głównym elementem zainteresowania. Okno to znajduje się na pierwszym planie w jego środkowej lewej części, a kolor odróżnia je od pozostałych obiektów widocznych na obrazie. „Okno to odbijało pomarańczowy blask chmur będący refleksem zachodzącego słońca. Aby uzyskać lepiej zrównoważoną kompozycję, stonowałem nieco to odbicie w programie Lightroom” – mówi.

Powtarzające się elementy

„Uwielbiam sposób, w jaki Wes Anderson kręci swoje filmy, wykorzystując symetrię, więc w tym ujęciu widać pewne wpływy jego estetyki” – mówi Michael. Jest ona mocno podkreślona, co pozwala widzowi doświadczyć równowagi kadru i automatycznie porównać ze sobą elementy kompozycji, podczas gdy jego wzrok jest prowadzony poprzez pierwszy plan, a następnie w górę, w kierunku tła. Powtarzające się elementy domów przede wszystkim wzmacniają uchwycony na zdjęciu porządek” – dodaje. „Znów widać tu wpływ Wesa Andersona”.

Michael Bross

Michael Bross pochodzi z odległego miasteczka leżącego w Pensylwanii, a od 23 lat mieszka w Kalifornii. Jako fotograf zajmuje się głównie uwiecznianiem naturalnych

i miejskich krajobrazów. Wcześniej był kompozytorem ścieżek dźwiękowych do popularnych gier wideo, a obecnie kieruje zespołem projektowym zajmującym się tworzeniem rzeczywistości rozszerzonej.

bross.works **@bross.works**

Magiczny realizm

„W gatunku literackim zwanym magicznym realizmem autorzy łączą realistyczne narracje z elementami surrealistycznymi lub fantastycznymi. Ja wykorzystuję podobną technikę w fotografii, subtelnie łącząc oniryczny nastrój z realizmem” – wyjaśnia Michael. „Wisząca nad tą spokojną sceną chmura stawia pytania: Czy zwiastuje złowieszczą burzę, czy też po cichu zniknie? Zależało mi na wywołaniu poczucia porządku w opozycji do nieprzewidywalności”.

Digital Photographer POLSKA

REDAKCJA

Redaktor naczelny

Maciej Zieliński

e-mail: maciej.zielinski@avt.pl

Kontakt do redakcji:

e-mail: digitalphotographer@avt.pl

Skład

Studio Adekwatna

Tłumaczenia

Hobby Media

Korekta

Karolina Mierzyńska

Reklama

Katarzyna Gutkowska

e-mail: katarzyna.gutkowska@avt.pl

PR i Promocja

Maciej Zieliński (szef działu)

e-mail: maciej.zielinski@avt.pl

Wojciech Marciniak

e-mail: wojciech.marciniak@avt.pl

Prenumerata

tel. (22) 257 84 22 (godz. 10:00–14:00)

e-mail: prenumerata@avt.pl

Kwartalnik Digital Photographer Polska wydawany jest przez **Wydawnictwo AVT**: AVT-Korporacja Sp. z o.o. ul. Leszczyńska 11, 03-197 Warszawa.

Artykuły w tym wydaniu są tłumaczone i reprodukowane z miesięcznika Digital Photographer. Tytuły prawne należą do Future Publishing Limited. Wykorzystano na licencji. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Wszystkie ceny podane w magazynie, o ile nie zostały uzyskane od polskiego dystrybutora, są cenami uśrednionymi, zebranymi z ofert uznanych sklepów, w tym internetowych, na terenie Polski (w przypadku braku ofert polskich, są to ceny przeliczone z cen brytyjskich).

Więcej informacji dotyczących tego i innych tytułów wydawanych przez grupę Future Publishing Limited zamieszczono na stronie www.futureplc.com.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń.

WYDANIA SPECJALNE

DIGITAL CAMERA POLSKA

PRZEJRZYJ I ZAMÓW NA

www.UlubionyKiosk.pl

fot. Jean-Flavien Piquemal | 13. Leica Street Photo

Nagroda Grand Prix w 14. Leica Street Photo - Leica Q3

14. Leica Street Photo

Zgłoś się i wygraj Leikę Q3!

14. Leica Street Photo, to Twoja szansa na wygranie aparatu Leica Q3 o wartości prawie 30 000 PLN oraz wystawy w Leica Gallery Vienna! Zgłoś swoje najlepsze zdjęcia uliczne już dziś.

Zgłoszenia i regulamin konkursu znajdziesz na www.leicastreetphoto.pl, zapraszamy!